

1

Indgående e-mail ✓

✓ Status	Afsluttet	✓ Dokumentid	224.42S.543
Dato afsluttet	04-04-2014	✓ Sagsnummer	017.31S.541
✓ Sagsbehandler	Lene Delfs	✓ Sagstitel	Høring over eud-reform
✓ Org. placering	DEPT\UVA\EFU2	✓ Svar status	Skal ikke besvares

Afsender

Fra	Kirsten Arvesen <ka@ac.dk>	Modtager	
Modtaget den	04-04-2014 11:25	Til	UVAEFU2 <UVAEFU2@uvm.dk>
Cpr-nummer		Kopi til	
		Blind kopi til	

✓ Dokumentnavn Revideret svar fra Akademikerne

✓ Vedrørende Revideret svar fra Akademikerne vedr.: EUD-reform - j.nr. 012.85S.391

Indhold

Til Undervisningsministeriet
Att.: Silvia Fernandez

Akademikerne fremsender hermed høringssvar vedr. høring over forslag til lov om lov om ændring af lov om erhvervsuddannelser, lov om vejledning om uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse mv. - til erstatning for tidligere fremsendte (af den 2. april 2014).

Akademikerne skal generelt henvise til GL's høringssvar, der er vedhæftet.

Endvidere henvises til høringssvar fra Dansk Psykolog Forening, der også peger på væsentlige forhold i den samlede lovpakke. DP's høringssvar er ligeledes vedhæftet

Med venlig hilsen
Kirsten Arvesen
Sekretær

M 2535 4132
E HYPERLINK "mailto:ka@ac.dk"ka@ac.dk
AC_Akademikerne_logo_S

Akademikerne • T +45 3369 4040 • E HYPERLINK "mailto:ac@ac.dk"ac@ac.dk • W HYPERLINK "<http://www.ac.dk/>"www.ac.dk

---

Vi har skiftet navn til Akademikerne. Akademikerne er fælles talerør for 25 faglige organisationer, der organiserer samfundets højst uddannede. Følg vores synspunkter via vores nyhedsbrev - tilmeld dig HYPERLINK "<http://www.ac.dk/presse/actuel.asp>"her

Fra: Kirsten Arvesen
Sendt: 2. april 2014 10:35
Til: 'uvaefu2@uvm.dk'
Emne: EUD-reform - j.nr. 012.85S.391

Til Undervisningsministeriet
Att.: Silvia Fernandez

Vedr. høring over forslag til lov om lov om ændring af lov om erhvervsuddannelser, lov om vejledning om uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse mv.

Det skal herved meddeles at Akademikerne henviser til GL's høringssvar og ikke har yderligere bemærkninger.

Med venlig hilsen
Kirsten Arvesen
Sekretær

M 2535 4132
E HYPERLINK "mailto:ka@ac.dk"ka@ac.dk
AC_Akademikerne_logo_S

Akademikerne • T +45 3369 4040 • E HYPERLINK "mailto:ac@ac.dk"ac@ac.dk • W HYPERLINK "<http://www.ac.dk/>"www.ac.dk

---

Vi har skiftet navn til Akademikerne. Akademikerne er fælles talerør for 25 faglige organisationer, der organiserer samfundets højst uddannede. Følg vores synspunkter via vores nyhedsbrev - tilmeld dig HYPERLINK "

<http://www.ac.dk/presse/aktuelt.aspx>"her

- image001.png

- image003.png

- Høringssvar Dansk Psykolog Forening vedr ungdomsuddannelser.pdf

- høringssvar EUD-reform - GL's høringssvar DOK156136.pdf

Bemærkninger til dokumentet

Sagsdele

Fri kategori

Emneord

- ✓ 1. Administrativ infrastruktur
Sagsområde
- 2. Uddannelser
- 3. Institution
- 4. Juridisk aspekt Høring
- 5. Økonomisk aspekt

Læse- og skriveret

Øvrige UVM
Sagsbehandler Lene Delfs
Sagsansvarlig Lene Delfs

Dato	Navn	Handling
04-04-2014 11:31:57	Lene Delfs Lene Delfs	Afsluttet Oprettet fra postkassen
04-04-2014 11:31:57		

Oprettet den 04-04-2014 11:31 af Lene Delfs
Sidst redigeret den 04-04-2014 11:31 af Lene Delfs

Undervisningsministeriet
Afdeling for Ungdoms- og Voksenuddannelser
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K

4. marts 2014
Ref.nr.: AUB-01-01-
00030244
Oplys venligst ved
henvendelse

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om erhvervsuddannelser, lov om vejledning om uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse m.v., og andre love

Arbejdsgivernes
Uddannelsesbidrag
Kongens Vænge 8
3400 Hillerød
Tlf. 70 11 30 70

Undervisningsministeriet har ved mail den 19. marts 2014 fremsendt høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om erhvervsuddannelser, lov om vejledning om uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse m.v., og andre love.

www.borger.dk

AUB skal i denne forbindelse bemærke følgende:

www.virk.dk

CVR-nr. 11043798

Forslag til ændring af erhvervsuddannelsesloven

Forslagets § 1, nr. 46

Det fremgår af erhvervsuddannelseslovens § 48, at det er en betingelse for at gennemføre en erhvervsuddannelse, at der mellem eleven og en eller flere virksomheder er indgået en uddannelsesaftale, og at aftalen omfatter alle praktik- og skoleophold.

Med lovforslaget skabes mulighed for, at der kan indgås uddannelsesaftaler om erhvervsuddannelser for euv-elever uden praktik.

For at sikre en fortsat smidig og enkel administration af AUB's udbetaling af lønrefusion til voksnelever, foreslås, at udbetaling af lønrefusion vedrørende euv-elever med praktik forudsætter indgåelse af en uddannelsesaftale indsendt til og registreret af skolerne. Det foreslås, at samme krav stilles i forhold til euv-elever uden praktik.

Samtidig foreslås det, at der i forbindelse med indgåelse af de enkelte uddannelsesaftaler indhentes og registreres alle relevante oplysninger om uddannelsesforholdet, herunder oplysninger om elevens løn (overenskomstaftalt elevløn eller overenskomstaftalt mindsteløn for ufaglærte), og for elever uden praktik oplysninger om elevens forudgående beskæftigelse hos arbejdsgiver (beskæftigelsesperio-

Telefontid

Mandag-torsdag: 8.00-16.00

Fredag: 8.00-15.30

de og omfang).

AUB forudsætter i denne forbindelse, at skolerne registrerer alle for AUB relevante oplysninger i skolernes administrative systemer og videregiver oplysningerne til AUB via UNI-C. Det vil således også være skolerne, som afgør om en euv-elev uden praktik opfylder beskæftigelseskravet i erhvervsuddannelseslovens § 66 y, stk. 2, 1. pkt.

Hermed sikres, at arbejdsgiverne kun skal levere oplysninger i forhold til én myndighed, og at oplysningerne efterfølgende kan anvendes umiddelbart ved AUB's beregning og udbetaling af lønrefusion vedrørende euv-eleverne.

AUB deltager naturligvis gerne ved fastlæggelse af kravene til uddannelsesaftalernes indhold.

Forslagets § 1, nr. 52

Det fremgår af forslaget til ny § 66 v, stk. 1, at elever, der er fyldt 25 år på optagelsestidspunktet, skal gennemføre erhvervsuddannelsen som euv.

På høringsmødet den 28. marts 2014 oplyste Undervisningsministeriet, at optagelsestidspunktet er det tidspunkt, hvor eleven optages på erhvervsskolen, og at tidspunktet derfor ikke nødvendigvis er sammenfaldende med skoleperiodens begyndelse, eller begyndelsesdatoen for en uddannelsesaftale mellem arbejdsgiver og elev.

AUB modtager i dag oplysninger fra skolerne via UNI-C om en uddannelsesaftales begyndelses- og slutdato, hvorimod AUB ikke modtager oplysninger om elevens optagelsestidspunkt. Oplysningerne om uddannelsesaftalens begyndelses- og slutdato anvender AUB i forbindelse med beregning og udbetaling af lønrefusion til arbejdsgiverne under elevens skoleophold.

For at sikre samme grundlag for udbetaling af lønrefusion til eud- og euv-elever anbefaler AUB, at optagelsestidspunktet ændres til uddannelsesaftalens begyndelsesdato.

AUB har yderligere noteret sig, at en euv-elev ifølge forslaget skal være fyldt 25 år på optagelsestidspunktet. En elev, som fylder 25 år samme dag som eleven optages, vil derfor ikke kunne optages som euv-elev.

AUB foreslår, at også elever, der fylder 25 år på optagelsestidspunktet (uddannelsesaftalens begyndelsesdato som foreslået tidligere), kan optages som euv-elev. Hermed sikres at retten til voksensatsen indtræder på samme tidspunkt, som efter de gældende regler for vokselever.

Forslag til ændring af lov om Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag

Forslagets § 4, nr. 1

Det fremgår af forslaget til ny § 4, stk. 2, at der ydes lønrefusion med en særlig takst for elever under euv. For elever omfattet af eud-lovens § 66 y, stk. 1, nr. 1 (erhvervsuddannelse for voksne uden praktik) kan der dog tidligst opnås lønrefusion med den særlige takst for voksne, fra det tidspunkt, hvor arbejdsgiver forinden har beskæftiget eleven på fuld tid i sammenhængende mindst tre måneder.

AUB har noteret sig, at med den nye bestemmelses placering i AUB-lovens § 4, finder AUB-lovens øvrige bestemmelser anvendelse ved beregning og udbetaling af lønrefusion for euv-elever, herunder at taksterne for lønrefusion fastsættes på de årlige finanslove efter indstilling fra AUB's bestyrelse.

AUB har yderligere noteret sig, at Undervisningsministeriet på høringsmødet den 28. marts 2014 oplyste, at lovforslaget giver AUB's bestyrelse mulighed for at fastsætte regler om, at euv-elever, som ikke modtager en overenskomstmæssig løn svarende til mindstelønnen for ufaglærte inden for elevens fagområde, eller som endnu ikke opfylder beskæftigelseskravet § 4, stk. 2, 2. pkt., vil være berettiget til lønrefusion med en lavere sats – f.eks. svarende til årssatserne for eud-elever.

Forslagets § 4, nr. 5

Det fremgår af forslaget til ændret § 6 i AUB-loven, at der også skal kunne udbetales befordringstilskud for euv-elever. Af bemærkningerne til forslaget fremgår det, at befordringstilskuddets størrelse fastsættes af bestyrelsen for Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag, men at tilskuddet højst kan udgøre 80 pct. af arbejdsgiveren afholdte udgifter.

AUB har noteret sig, at AUB-lovens § 15 er uændret, og at det således fortsat er bestyrelsen for Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag, som fastsætter betingelserne for udbetaling af tilskuddet, og at tilskuddet vedrørende euv-elever derfor vil kunne beregnes efter de nugældende regler i bekendtgørelse om udbetaling af befordringstilskud fra Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag.

Forslagets § 5, nr. 6

Det fremgår af forslaget til ændret § 4 i lov om studiekompetencegivende eksamen i forbindelse med erhvervsuddannelse, samt i bemærkninger til forslaget, at indførelsen af EUX vil betyde, at såvel grundforløbet som hovedforløbet må forventes at indeholde flere skoleuger end en tilsvarende eud-uddannelse. Dette blev bekræftet af Undervisningsministeriet på høringsmødet den 28. marts 2014.

Det bemærkes, at der i beregningerne af de økonomiske konsekvenser for AUB ikke er taget højde for eventuelle merudgifter til refusion som følge af et øget time-tal til EUX. Den forventede besparelse for AUB som følge af reformen (tabel 3) vil

derfor blive mindre end beregnet.

Økonomiske og administrative konsekvenser

AUB har noteret sig, at det af bemærkningerne fremgår, at det er vanskeligt præcist at forudsige de adfærdsændringer, som reformen vil medføre. Det er derfor også vanskeligt præcist at beregne reformens betydning for AUB's økonomi. AUB må derfor tage forbehold for lovforslagets samlede økonomiske konsekvenser for AUB.

Det fremgår yderligere af bemærkningerne, at VEU godtgørelsen nedjusteres, og at det formålsbestemte bidrag øges svarende til de forventede øgede udgifter til lønrefusion og befordring til den nuværende GVU-målgruppe, samt udgifterne til GVU'erne i overgangsperioden.

AUB vil følge udviklingen i udgifterne til GVU-målgruppen for at konstatere, om de forventede øgede udgifter kan rummes inden for stigningen i det formålsbestemte bidrag.

Forslagets § 9, stk. 8

Det fremgår, at AUB i perioden fra 1. august 2015 til 31. januar 2021 skal overføre et beløb til staten til dækning af udgifter for den overgangsordning for elever, der er nævnt i § 9, stk.9, 2 og 3. pkt. Undervisningsministeriet beregner årligt beløbets størrelse og fastsætter betalingstidspunktet.

AUB skal anmode Undervisningsministeriet om at fremsende et budget for kommende årsudbetalinger vedr. overgangsordning senest primo oktober året forinden. Derved kan den forventede udgift til overgangsordningen indgå i AUB's budget.

Endelig skal AUB anmode om, at Undervisningsministeriets opgørelse dels indeholder oplysninger om antallet af GVU-elever (cpr.numre) fordelt på hoveduddannelseskoder, dels antal skoleuger fordelt på de perioder undervisningen er afholdt.

Bilag 1, Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Lovforslagets § 4, nr.10

Det forslås, at '2014-2015' ændres til '2015'. Samtidig bemærkes, at den gældende formulering under punkt 10, 11 og 12 ikke svarer til gældende § 18, stk. 2.

Venlig hilsen

Louise Starup

Mail til uvaefu2@uvm.dk
Undervisningsministeriet
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K

København den 4. april 2014

Høringssvar Eud-reform – j.nr. 012.855.391

Vedr. Forslag til lov om ændring af lov om erhvervsuddannelser lov om vejledning om uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse beskæftigelse m.v. og andre love

Boghandlerforeningen er brancheorganisation for dansk boghandel, og de godt 300 medlemmer repræsenterer alle typer af boghandel og har mere end 2.000 beskæftigede. Branchen uddanner i øjeblikket gennemsnitligt ca. 60 elever pr. år som salgsassistent med boghandel som profil.

Uddannelsen til boghandler har gennem 150 år været grundlag for rekrutteringen af nye faguddannede ansatte, afdelingsledere og butikschefer, samt også kommende indehavere og boghandlere i branchen.

Det faglige indhold i denne uddannelse har været tilrettelagt og udviklet i et samarbejde med Handelsfagskolen i Odder omkring en løbende opdatering og tilrettelæggelse af den bedst mulige uddannelse af branchens elever. Boghandlerforeningen var med til at grundlægge skolen og deltager med interesse og stort engagement i den fortsatte udvikling af indholdet i uddannelsen.

Da regeringen i begyndelsen af oktober 2013 fremlagde sit forslag til EUD-reform, hilste vi fra Boghandlerforeningen forslaget velkomment. Vi er enige i reformens målsætning om at skabe bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser, der kan tiltrække flere unge.

Men Boghandlerforeningen ser et problem i forhold til lovforslaget

Mere end 50 % af vore elever i dag har en studentereksamen, HF el. tilsvarende, eller 2 års HG som grundlag. På flere af de seneste hold af elever på Handelsfagskolen har op til 2/3 af eleverne haft en gymnasial baggrund. Dermed adskiller branchen sig markant fra de andre detailbrancher.

Vi er også en branche, som har en gennemsnitlig højere gennemsnitsalder end stort set alle andre detailbrancher. Gennemsnitsalderen blandt de i 2014 værende aktive elever er p.t. 23,6 år.

Baggrunden er, at der er en meget større egeninteresse for bøger, litteratur og læsning hos elever med en gymnasial baggrund, end hos elever med 9. kl. eller 10. kl. efterfulgt af en et-årig erhvervsuddannelse.

Vi er derfor stærkt bekymrede over for den aldersnedsættende virkning, som lovforslaget umiddelbart vil få på rekrutteringen af fremtidige elever.

Lovforslaget indebærer, at elever med en studentereksamen som baggrund fremover kun skal have en 1-årig praktiktid i boghandlen.

I den 1-årige praktiktid i boghandlen skal eleven både gennemføre fem ophold på Handelsfagskolen i Odder af i alt 9 ugers varighed, holde 5-ugers ferie, og samtidig i butikken afprøve de forskellige faglige funktioner. Den egentlige praktiktid i boghandlen, oplæring i salgspraktik, ordrerutiner, kundebetjening, branchekendskab, forskellige sæsoner mv. bliver derfor højst 38 uger. Dette vil være uddannelsesmæssigt helt urealistisk, og formentlig betyde, at branchen vil optage væsentligt færre elever.

Boghandlerforeningen skal derfor kraftig opfordre til, at der bevares en mulighed for en fortsat 2-årig praktiktid for elever, der har en afsluttet en gymnasial uddannelse.

Vi har noteret, at lovforslaget indeholder en dispensation for dette forhold frem til 2020; men det er vor opfattelse, at dispensationsperioden er urealistisk kort, og at vi næppe indenfor perioden når at få tilstrækkeligt mange unge igennem grunduddannelsen til at det bliver muligt at vurdere om rekrutteringsgrundlaget med lovforslaget bliver væsentligt forbedret.

Boghandlerforeningen vil derfor foreslå, at dispensationsperioden for 'studenterpriktiktiden' forlænges med yderligere 3 år til år 2023 inden den endelige evaluering foretages.

Boghandlerforeningen har også i konsekvens af de beskrevne problemer overvejet, hvorvidt boghandleruddannelsen med fordel kunne indplaceres på en anden måde i uddannelsessystemet, for derigennem at kunne opretholde den nuværende elevrekruttering, men det er fortsat foreningens opfattelse, at uddannelsen naturligt hører sammen med de øvrige merkantile grunduddannelser.

Fleksible muligheder for 'påbygningsår' på elevuddannelsen

Boghandlerforeningen har i de forudgående forhandlinger forstået, at lovforslaget skulle give mulighed for at udbygge uddannelsen med et såkaldt 'påbygningsår' med både teori og praktik.

Foreningen ser dette som en attraktiv mulighed for at kunne skabe en talentudvikling eller en lederaspirantuddannelse, som med stor fordel kunne tilrettelægges sammen med andre detailhandels-brancher. Vi håber at dette aspekt bliver styrket ift. det foreliggende forslag.

Boghandlerforeningen står naturligvis til rådighed for supplerende oplysninger og/eller yderligere uddybning af vore synspunkter på EUD-reformen.

Med venlig hilsen
Boghandlerforeningen

Olaf Winsløw / Jens Clausager
Direktør / Konsulent f. uddannelse mv.

Mail: ddb@bogpost.dk Tlf. 3254 2255

Til:
Undervisningsministeriet
uvaefu2@uvm.dk
Mrk. Eud-reform – j.nr. 012.85S.391

Dato: 03.04 - 2014

Høringssvar vedrørende forslag til lov om ændring af lov om erhvervsuddannelser, lov om vejledning om uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse m.v., og andre love (Bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser)

Børne- og Kulturchefforeningen takker for muligheden for at afgive høringssvar.

Børne- og Kulturchefforeningen ser mange positive tiltag i reformen, som samlet set bidrager til et kvalitetsløft af området. Men vi må også konstatere, at der er stykke vej endnu, før reformen kan hjælpe os helt i hus med at ændre den bekymrende udvikling, hvor færre og færre unge vælger en erhvervsuddannelse.

Mangler sammenhæng

Generelt savner foreningen en klar og tydelig sammenhæng mellem ungdomsuddannelserne. Det er afgørende, at vi får flere unge til at vælge en erhvervsuddannelse. Dels fordi der kommer til at være mangel på faglært arbejdskraft, men også fordi alt for mange unge vælger en almen gymnasialuddannelsen.

Den nye vejledningsstruktur

I forlængelse heraf, undrer Børne- og Kulturchefforeningen sig over den nye vejledningsstruktur, som tilsyneladende betyder, at der fra starten trækkes en kvart milliard ud af vejledningssystemet.

Samtidig ændrer man vejledningen i retning af mere e-vejledning og gruppevejledning og kun elever, som er i tvivl, skal tilbydes en personligvejledning. Et skifte, som BKF mangler en saglig dokumentation for, vil virke positivt på at ændre de unge og ikke mindst forældrenes kendskab til viften af muligheder, som der udbydes på erhvervsuddannelserne. Børne- og Kulturchefforeningen tvivler stærkt på, at denne ændring i vejledningen vil kunne give de unge den viden og motivation til at vælge en anden vej end det automatiserede valg af det almene gymnasium.

Sammenholdt med, at vurderingen af uddannelsesparathed allerede skal ske i 8. klasse, bevirker det, at arbejdet med at vise eleverne deres muligheder efter folkeskolen skal ligge

allerede i 7. klasse. Det giver meget kort tid til, på en kvalificeret måde, at skabe mening og sammenhæng for de unge og kvalificere deres valg af den rette ungdomsuddannelse.

Samtidig lægges der op til en opgaveglidning, idet det forudsættes, at en del af vejledningsindsatsen lægges over i udskolingen. Er det hensigten, at denne nye opgave skal finansieres af en ny omstillingspulje, som der åbenbart lægges op til?

Det er disse sammenhænge – og indlagt opgaveglidning – som reformen mangler at give svar på.

BKF kan også konstatere, at allerede før Folkeskolereformen er kommet i gang, er der lagt så markante forventninger ind til det, der skal foregå i de nye udskolinger, at det bliver svært at se, hvor alle de øvrige gode intentioner og ideer med den åbne skole og den mere sammenhængende skoledag skal få plads.

De merkantile uddannelser

Et andet område, som bekymrer Børne- og Kulturchefforeningen er omlægningen af de merkantile uddannelser, hvor grundforløbet kortes ned fra to til et år. Der bliver her ikke noget adgangskrav, som til erhvervsuddannelserne. Bliver det så her, at de unge uden karakteren 2 i gennemsnit i dansk og matematik søger hen?

Igen savner vi, at man har set på hele ungdomsuddannelsesområdet i et samlet perspektiv.

10. klasse

Indførelsen af en 10. klasse EUD, giver stadig ikke svar på, hvad der skal ske med 10. klasse. Vil 10. klasse så kun blive for de elever, som skal videre til en erhvervsuddannelse?

Med venlig hilsen

Eik Møller
Formand Børne- og Kulturchefforeningen

Henrik Beyer
Bestyrelsesmedlem
Formand for Ungenetværket

Eventuelle henvendelser til:

Formand Eik Møller, tlf.: 2345 7730/eimo@balk.dk

Formand for Ungenetværket: Henrik Beyer, tlf.: 9628 6000, henrik.beyer@heming.dk

Afdeling for Ungdoms- og Voksenuddannelser
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K

4. april 2014
j.nr. 3.10.2/hs

Lov om ændring af erhvervsuddannelser, lov om vejledning om uddannelser og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse mv. og andre love

Indledning

Overordnet set er Børnerådet positivt over for lovforslaget. Det er rådets opfattelse, at de foreslåede ændringer vil forbedre forholdene for de unge på ungdomsuddannelserne. Børnerådet er dog af den opfattelse, at lovforslaget medfører en uheldig forringelse af udskolingselevernes ret til vejledning hos UU-vejlederne.

Børnerådet er desuden bekymret for, om de ændringer, som her foreslås i forlængelse af aftalen om "Bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser", samlet set kan sikre, at alle unge får reel mulighed for at vælge ungdomsuddannelse, som de kan trives i. Det er rådets opfattelse, at der bør være et særligt fokus på, om det nye erhvervsrettede spor i 10. klasse (EUD10) sammen med den nye kombinerede ungdomsuddannelse og den nuværende produktionsskole til sammen udgør et fuldt dækkende tilbud til gruppen af unge, som ikke er uddannelsesparate efter 9. klasse.

En enklere og mere overskuelig struktur (ad. 2.1)

Det er Børnerådets opfattelse, at unge uddannelsessøgende vil være bedre stillet med den foreslåede ordning med et todelt grundforløb, hvor der træffes beslutning om uddannelsesretning efter grundforløbets første del. Det giver de unge mulighed for at træffe beslutning på et mere informeret grundlag.

Adgangskrav (ad. 2.3)

En del af debatten om reformen har drejet sig om, hvorvidt adgangsbegrænsning i form af adgangskrav vil kunne gøre uddannelserne mere attraktive at søge ind på. Efter Børnerådets opfattelse er en sådan effekt ikke dokumenteret, og derfor stiller rådet sig tvivlende over for forslaget om at indføre krav om et karaktergennemsnit på mindst 2 i dansk og matematik. En sådan begrænsning af adgangen til uddannelserne kan ramme unge, der i forvejen er i risiko for ikke at få en uddannelse, og derfor er det afgørende, at der er tilbud, der støtter denne gruppe.

Sådanne foranstaltninger er i vid udstrækning indeholdt i den netop vedtagne folkeskolereform, der blandt andet sigter på at skabe et generelt fagligt løft blandt folkeskolens afgangselever. Børnerådet er enig i, at der på sigt kan forventes en sådan effekt af folkeskolereformen¹, men rådet anbefaler, at der er særlig

¹ Se høringssvar på brd.dk:

<http://brd.dk/nyt+fra+b%03%08rner%03%0a5det/h%03%08ringssvar/h%03%08ringssvar+2013/h%03%08ringssvar+35+-+18-c8-+september+13>

opmærksomhed på, om folkeskolereformen reelt får denne effekt – også for de særligt sårbare/udsatte børn. Rådet anbefaler ydermere, at man har fokus på, hvilke afledte konsekvenser det i så fald måtte have på mulighederne for at realisere ambitionerne med den foreslående reform af erhvervsuddannelserne.

Rådet lægger således vægt på, at der sikres opmærksomhed på de elever, der har problemer med at opnå karakteren 2 i dansk og matematik. Derfor støtter rådet etableringen af en ny erhvervsrettet linje i 10. klasse (EUD10) til de elever, der har behov for yderligere faglig kvalificering og afklaring af uddannelsesvalg. Børnerådet mener, at det kan være gavnligt at placere EUD10 på erhvervsskolerne og herved give eleverne mulighed for at indgå i nye sociale- og læringsmæssige relationer samt stifte bekendtskab med andre – erhvervsfaglige – felter.

Mere og bedre undervisning – en del af et attraktivt uddannelsesmiljø (ad. 2.5)

Det er fra forligspartiernes side blevet fremhævet, at reformen lægger særligt vægt på at øge de studerendes trivsel med det formål at begrænse frafald og øge dygtiggørelsen. Som det fremgår af forslaget på side 20, skal det således være mere attraktivt at tage en erhvervsuddannelse "ved at de unge møder et fagligt og stærkt ungdomsuddannelsesmiljø".

En undersøgelse, Børnerådet har foretaget blandt ca. 4.000 unge i Roskilde Kommune, viser, at unge i udskolingen mener, at trivsel og læring går hånd i hånd; eleverne lærer mere, når der er god stemning i klassen². Børnerådet savner derfor en beskrivelse af tiltag, der kan styrke det sociale miljø på erhvervsskolerne.

Børnerådet er tilfreds med, at der indføres flere timer med lærerstyret undervisning. En undersøgelse, Børnerådet har gennemført blandt knap 2.000 elever i udskolingen, viser, at de unge lægger stor vægt på at have varieret undervisning³. Derfor savner Børnerådet en uddybning af, hvad de resterende ikke-lærerstyrede timer skal bruges til. Det er vigtigt, at de 11-12 ugentlige timer gennemføres med variation i undervisningsformerne.

Børnerådet bakker op om den overordnede idé om kompetenceløft til lærerne. Både i forhold til pædagogik og kontinuerlig ajourføring med det faglige felt samt pædagogiske kompetencer på ledelsesniveau.

Børnerådet bakker også op om forslaget om elevdifferentiering – herunder talentudvikling. Rådet savner dog tilbud rettet mod de elever, som ikke kan deltage i talentudvikling. Det er vigtigt, at elevdifferentiering tager hensyn til alle elever og tilgodeser alle elevers særlige behov og forudsætninger, så der ikke udvikles A- og B-hold på uddannelserne.

Børnerådet bakker op om, at skolerne forpligtes på at afsætte tid til at arbejde med koblingen mellem praktik og skoleforløb. Børnerådet anbefaler, at denne del af undervisningen inddrager de unges egne oplevelser af både praktik- og skoleforløb.

---

² Se undersøgelsen på brd.dk:

<http://www.brd.dk/Nyt%20fra%20B%C3%B8rner%C3%A5det/Vis%20nyhed/?nyhed=4359>

³ Se undersøgelsen på brd.dk:

<http://www.brd.dk/Nyt%20fra%20B%C3%B8rner%C3%A5det/Vis%20nyhed/?nyhed=4363>

Fortsat indsats for praktikpladser

Børnerådet er umiddelbart positivt over for den foreslåede enklere organisering af erhvervsskolernes struktur og håber, at det vil medføre gode praktikpladser til alle unge. Børnerådet anbefaler, at udviklingen følges tæt med henblik på at sikre den ønskede effekt om flere praktikpladser.

Fokusering af vejledningsindsatsen (ad. 2.7)

Introkurser til elever i 8. klasse i heltidsundervisningen

Børnerådet er tilfreds med, at det med forslaget bliver obligatorisk for alle elever i 8. klasse og den kommunale heltidsundervisning at deltage i fem dages introkurser, og at kurserne omfatter både erhvervsuddannelser og gymnasiale uddannelser.

Fremrykning og forbedring af uddannelsesparathedsvurdering

Børnerådet er positivt over for at fremrykke uddannelsesparathedsvurderingen fra 9. til 8. klasse og at vurderingen skal dække alle elever. Børnerådet bakker dog ikke op om fremrykningen af uddannelsesparathedsvurdering i sig selv, men om de muligheder for indsatser til barnets bedste, som denne tidligere opsporing kan give. Det er afgørende, at den tidligere uddannelsesvurdering bruges på at lokalisere den enkelte elevs eventuelle faglige, sociale og personlige problemområder, så der kan sættes ind med løsninger med henblik på at sikre, at den unge sendes videre i et godt og trygt uddannelsesforløb efter folkeskolen. Børnerådet understreger, at uddannelsesparathedsvurderingen skal give den unge muligheder og ikke begrænsninger.

Børnerådet savner en uddybning af "de nærmere kriterier for, hvad der som minimum skal indgå i vurderingen af de sociale og personlige forudsætninger, fx samarbejde, social ansvarlighed, mødestabilitet, motivation, selvstændighed og ansvarsfuldhed" (s.52). Ifølge Børnerådet er disse faktorer mindst lige så vigtige som den faglige vurdering, når elevernes uddannelsesparathed skal vurderes. Det underbygger derfor Børnerådet, at disse ikke er udfoldet i loven.

Børnerådet er positivt over for målet om at identificere gruppen af unge med særlige vejledningsbehov så tidligt som muligt med henblik på at hjælpe de unge med at afklare deres ønsker og muligheder.

Alle får vejledning, alle skal udfordres i deres uddannelsesvalg (ad. 2.7.4)

Børnerådet er meget betænkeligt ved, at begrænsningen i muligheden for individuel vejledning vil medføre, at en del unge får forringet vejledning. Det er Børnerådets opfattelse, at vejledningen først og fremmest bør tilrettelægges af hensyn til de unges ønsker og behov.

Børnerådet anbefaler, at de gode erfaringer fra *Ungepakke II* samt viden fra evalueringen heraf bruges i endnu højere grad, end lovforslaget lægger op til.

Børnerådet er enig i, at der bør være særligt fokus på ikke-uddannelsesparate unge, men rådet lægger vægt på, at det ikke må være på bekostning af de øvrige uddannelsessøgende unge. Det er Børnerådets opfattelse, at disse unge stadig har brug for oplysning og vejledning, så de kan træffe valg om ungdomsuddannelse på et velinformeret grundlag. Det gælder ikke kun om at komme i gang med en

ungdomsuddannelse, det gælder om at komme i gang med den ungdomsuddannelse, som er den rigtige for den enkelte unge. Det er derfor Børnerådets opfattelse, at det skal være op til den unge selv at vælge, om han eller hun har brug for individuel vejledning. Alle unge bør have ret – men ikke pligt – til individuel vejledning.

Børnerådet mener, det er godt med en styrkelse af *UddannelsesGuiden*. Børnerådet anbefaler, at udviklingen følges og evalueres med inddragelse af unge, som har erfaring med valg eller fravalg af tilbuddet.

Børnerådet er enig i de refleksions- og diskussionsfordele, som gruppevejledning kan have for de unge (s.56). Det er dog ikke ensbetydende med, at gruppevejledning altid kan erstatte den individuelle vejledning. Det er derfor Børnerådets opfattelse, at alle unge skal tilbydes individuel vejledning.

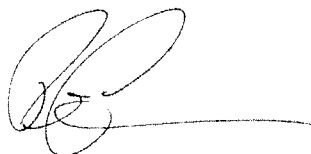
Konsekvensændringer i uddannelsesplanene som følge af fokusering af vejledningsindsatsen

Børnerådet er betænkeligt ved, at ansvaret for udarbejdelse af en uddannelsesplan flytter fra UU-vejledningen til forældrene, når det gælder de uddannelsesparate unge. Børnerådet mener, at det for alle unge er vigtigt, at deres uddannelsesplan har en høj faglig kvalitet. Det er afgørende, at alle unges uddannelsesplaner fortsat følges op.

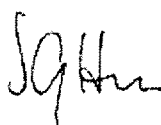
Bortfald af øvrige kommunale tilbud til ikke-uddannelsesparate unge

Børnerådet savner dokumentation for, at der ikke er nogen unge, der vil falde uden for uddannelsessystemet, hvis kommunernes forpligtelse om tilbud om særlige forløb ophæves. Det er afgørende, at de mange reformer og nye uddannelsesstilbud (EUD10 og kombineret ungdomsuddannelse) er dækkende, så *alle* unge kan få et uddannelsesstilbud, som passer til dem.

Med venlig hilsen

Per Larsen
Formand for Børnerådet

Søren Gade Hansen
chefkonsulent

Høringssvar

Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) takker for fremsendelsen af høringsudgaven over forslag til lov om ændring af lov om erhvervsuddannelser, lov om vejledning om uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse m.v. og andre love.

EVA finder, at det omfattende reformkompleks er velkomment. Det overordnede sigte med reformen om at skabe bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser er afgørende både for at sikre, at de unge får mere reelle valgmuligheder mellem forskellige typer af ungdomsuddannelser efter grundskolen, og for at sikre, at Danmark i fremtiden vil have et tilstrækkeligt udbud af kvalificeret arbejdskraft.

Generelt vurderer EVA, at virkningen af en så omfattende reform ikke kan aflæses af reformteksten isoleret set, men at den i høj grad vil afhænge af implementeringen af reformen, hvilket vil stille store krav til opfølgning på arbejdet med implementeringen af reformen. EVA har i den forbindelse hæftet sig ved, at det af aftaleteksten fremgik, at mange af reformens elementer skal evalueres løbende, hvilket vi naturligvis billiger.

I øvrigt har EVA især hæftet sig ved de elementer i forslaget, der vedrører overgangen fra grundskolen til erhvervsuddannelserne. Kommentaren i de generelle bemærkninger til lovforslaget om, at mange unge ikke er tilstrækkeligt afklarede efter grundskolen, så de fravælger en erhvervsuddannelse eller først tager en gymnasial uddannelse for at udskyde en besværlig beslutning, understøttes i høj grad af EVA's undersøgelser, bl.a. undersøgelsen om studenter i erhvervsuddannelserne. En ændring i disse mønstre, så erhvervsuddannelsesperspektivet fremstår i et andet lys for eleverne i udskolingen end tilfældet er i dag, vil efter EVA's vurdering ikke kun afhænge af erhvervsuddannelsesreformen i sig selv, men i lige så høj grad af implementeringen af den kommende folkeskolereform og af tilrettelæggelsen af UEA-undervisningen. Efter EVA's vurdering vil det være afgørende, at udskolingen også forbereder de unge til en erhvervsuddannelse og ikke kun 'skoler' til de gymnasiale uddannelser. I den sammenhæng vil det også være vigtigt at følge op på, hvordan fokuseringen af vejledningen til bestemte målgrupper vil påvirke udskolingselevernes generelle opmærksomhed over for mulighederne i erhvervsuddannelserne, uanset at lovforslaget samtidig indeholder vigtige elementer i form af en styrket brobygning på ottende klassetrin. Endelig vil det være vigtigt at følge op på, hvordan ændringerne i uddannelsesparathedsvurderingerne, herunder fremrykningen af vurderingerne til ottende klasse, kommer til at virke i praksis, bl.a. mht. kravet om at alle elever skal angive, hvilken type ungdomsuddannelse, de tænker at søge ind på.

Venlig hilsen
Rikke Kirkeskov Sørup
Souschef

Danmarks Evalueringsinstitut (EVA)
Østbanegade 55, 3. sal
2100 København Ø

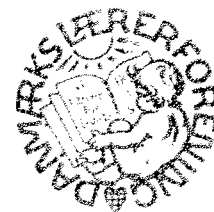
Telefon: 3555 0101
Direkte: 3525 4657
Fax: 3555 1011
E-mail: [HYPERLINK "mailto:rs@eva.dk"rs@eva.dk](mailto:rs@eva.dk)
Web: [HYPERLINK "http://www.eva.dk"www.eva.dk](http://www.eva.dk)

Denne mail er blevet scannet af <http://www.comendo.com> og indeholder ikke virus!

Bemærkninger til dokumentet

Undervisningsministeriet
Afdeling for Ungdoms- og Voksenuddannelser
uvaefu2@uvm.dk

2. april 2014

Lov om ændring af lov om erhvervsuddannelser, lov om vejledning om uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse m.v., og andre love

Danmarks Lærerforening takker for muligheden for at afgive høringssvar. Samtidig må vi dog beklage, at et så væsentligt lovforslag sendes i høring med så kort svarfrist.

Høringssvaret er opdelt i følgende emner fra lovforslaget:

1. Et attraktivt ungdomsmiljø
2. Mere overskuelig og enklere struktur
3. Ny erhvervsuddannelse for voksne på 25 år
4. Klarere adgangskrav
5. Ny erhvervsrettet 10. klasse
6. Mere og bedre undervisning
7. Ændring af praktikaftaler for SOSU
8. Fokusering af vejledningsindsats

De forskellige emner kommenteres i det efterfølgende.

1) Et attraktivt ungdomsmiljø

Foreningen støtter, at der fokuseres på at etablere attraktive studie- og ungdomsmiljøer.

Med indførelse af bestemmelserne om erhvervsuddannelse for voksne (euv), og de tilhørende skarpe aldersskel, kan man komme til at overse, at fagligt fællesskab kan gå forud for et aldersfællesskab, og at stærke fællesskaber og faglige miljøer eksisterer på tværs af alder.

Foreningen opfordrer til, at bestemmelserne ikke bliver for rigide i forhold til fx alderskriterier i udviklingen af de faglige og sociale miljøer på erhvervsuddannelserne.

2) Mere overskuelig og enklere struktur

Danmarks Lærerforening støtter den mere overskuelige og enklere struktur med fire indgange i stedet for tolv. På SOSU vil der ikke i fremtiden være rullende optag af elever som en konsekvens af den nye struktur på EUD med optag to gange årligt. Der kan opstå ventetid for en gruppe elever, der af en eller anden grund ikke passer ind i et halvårligt optagelsesmønster. Det bør

overvejes, om denne venteposition bør give anledning til særlige tilbud, som 'samler de elever op', der ellers vil være i risiko for at miste motivation til uddannelse m.m.

Det er positivt, at grundforløbet bliver holdbaseret med en varighed på et år for elever, der kommer direkte fra skolen. Efter forslaget skal unge under 25 år, som ikke kommer direkte fra grundskolens 9. eller 10. klasse, starte på grundforløbets 2. del. Denne gruppe af unge er imidlertid ikke nødvendigvis uddannelsesparate, og ikke alle har tilstrækkelige forudsætninger, kompetencer og viden til, at de bør springe 1. del af grundforløbet over. Foreningen mener derfor, at der skal være mulighed for, at også elever, der ikke kommer direkte fra grundskolens 9. eller 10. klasse, kan påbegynde en erhvervsuddannelse på 1. del af grundforløbet.

Af lovbemærkninger til punkt 2.1.7 fremgår det, at skoleundervisningen på uddannelserne til social- og sundhedshjælper og pædagogisk assistent vil blive forkortet administrativt med 7 uger. Danmarks Lærerforening finder ikke, at der på nogen måde er pædagogisk eller fagligt belæg for at afkorte uddannelserne – heller ikke med udgangspunkt i elevernes alder.

3) Ny erhvervsuddannelse for voksne på 25 år

Danmarks Lærerforening støtter intentionen om at gøre vejen fra ufaglært til faglært mere attraktiv og overskuelig med fastlagte standardiserede forløb. Det er positivt, at voksne på over 25 år får nye muligheder for at tage en uddannelse.

Den voksnes konkrete uddannelsesforløb skal med lovforslaget fastlægges via en realkompetencevurdering. Realkompetencevurderingen skal hvile på et p.t. ukendt systematisk og objektivt grundlag samt individuelle vurderinger, som skolerne og de faglige udvalg har ansvaret for. Det er vanskeligt at gennemskue realkompetencevurderingen på nuværende tidspunkt, da lovforslaget og lovbemærkninger ikke beskriver *hvor, hvordan og med hvilket indhold*, den skal gennemføres. Ligeledes virker det uklart, om vurderingens tidsmæssige placering harmonerer med de formelle optagelsesfrister.

Adgangskravet om karakteren 2 i dansk og matematik gælder også for voksne, men det forudses, at flere i målgruppen ikke opfylder kriteriet. Foreningen beklager, at der ikke er taget højde for denne udfordring i reformen. Om adgangskarakterer i almindelighed, se senere.

På indgangen "Omsorg, sundhed og pædagogik" er ca. to tredjedele af eleverne over 25 år med meget forskellige forudsætninger, kompetencer og for en dels vedkommende også udfordringer, der kan få betydning for deres uddannelsesforløb og gennemførelse. Der bør derfor kunne tages hensyn til de vilkår og udfordringer SOSU har, når elevgrundlaget ikke er homogent og eksempelvis inkluderer voksne med anden etnisk baggrund og/eller forudgående lang ledighed og/eller så svage forudsætninger, at risikoen for frafald er betydelig. Et suppleringsmodul på op til 9 uger er for kort til denne gruppe.

Danmarks Lærerforening opfordrer til, at den foreslåede afkortning af de voksnes uddannelse med 10 % på euv1 og euv2 trækkes tilbage, da voksne ikke nødvendigvis lærer hurtigere end unge. SOSU's voksne elever har ofte svage skolemæssige forudsætninger, som ikke kan opvejes af eventuelle erhvervs erfaringer. Samtidig foreslås uddannelserne til social- og sundhedshjælper og pædagogisk assistent reduceret med 7 uger. Forslagene vil medføre, at uddannelserne må gå på kompromis med kvaliteten, og det harmonerer ikke med intentionerne om at løfte uddannelsernes kvalitet.

Foreningen anbefaler også her, at reglerne om alder ikke tolkes så rigtigt, at en ung på for eksempel 23 år ikke kan optages på en euv. Hvis det er mere i overensstemmelse med den voksne unges ønske at deltage på euv – end det at optages sammen med mange unge på 16 år, bør han eller hun kunne optages.

4) Klarere adgangskrav

Det foreslås, at ansøgere mindst skal have ”opnået et gennemsnit på 2 i henholdsvis dansk og matematik ved folkeskolens 9.- eller 10.-klasseprøver”. Foreningen mener, at karaktererne fra folkeskolens afgangsprøver hverken kan eller bør bruges som adgangskriterie til ungdomsuddannelserne.

Af bemærkningerne til lovforslagets nr. 3 fremgår: ”Formålet med de nye adgangskrav er, at de unge, der optages på erhvervsuddannelserne, har bedre forudsætninger for at kunne gennemføre en erhvervsuddannelse end hidtil”. Foreningen mener ikke, at karaktererne ved folkeskolens prøver i dansk og matematik kan bruges til afgøre, hvorvidt den enkelte unge har forudsætninger for at gennemføre en ungdomsuddannelse eller ej.

I dag gennemfører ca. 60 % af de unge, der har under 2 ved de omtalte prøver, en ungdomsuddannelse¹. Tilsvarende er der en gruppe elever, der trods karakter på 2 eller mere ved prøverne ikke er i stand til at gennemføre. Ved at indføre denne type adgangsbegrænsning risikerer man at fratage en gruppe af unge deres uddannelsesmuligheder og tilsvarende at overse en gruppe, som har brug for særlig støtte og vejledning.

Samtidig må det konstateres, at prøverne, som de er tilrettelagt og afvikles i dag, ikke sikrer alle lige og fair muligheder for at få en uproblematisk overgang fra grundskole til ungdomsuddannelse. Ved indførelsen af dette krav fratages de unge de rettigheder, som de har i dag for optagelse på en ungdomsuddannelse, uden at de sikres rettigheder til at kunne fortsætte et ellers uproblematisk uddannelsesforløb.

Foreningen vil derfor foreslå, at man venter med at gennemføre dette adgangskrav, til man nøjere har analyseret konsekvenserne af forslaget, har sikret sig mod uheldige bivirkninger og har tilpasset prøverne til de nye betingelser.

Det fremgår af lovforslaget, at det er de faglige udvalg der formulerer hvilke specifikke krav, der skal opfyldes for at starte på et hovedforløb. Foreningen foreslår, at det af bestemmelserne eller af lovens bemærkninger klart fremgår,

---

¹ Jf. fx Peter Allerups m. fl. forskning: ”Unge valg og fravalg i ungdomsuddannelserne”

at disse specifikke krav skal være kendte for eleverne forud for optagelse på en ungdomsuddannelse

5) Ny erhvervsrettet 10. klasse

Folkeskolens 10. klasse er i dag et godt tilbud til unge, der mangler afklaring i forhold til uddannelsesvalg og styrket faglighed. Det viser Danmarks Evalueringsinstituttets undersøgelse af 10. klasse. Allerede i dag findes der et tæt samarbejde mellem folkeskolens 10. klasse, 10. klasse-centrene og ungdomsuddannelserne. Dette kan muligvis styrkes på flere måder – fx gennem relevant brobygning og anden samarbejde om undervisningens indhold i 10. klasse.

Foreningen finder det uheldigt, at man skal visiteres til et 10. klassestilbud, og finder det samtidig meget problematisk, at de unge skal foretage et specifikt uddannelsesvalg, hvis det nu netop er det, der er udfordringen.

Med oprettelse af eud10 vil 10. klasse fremover opdeles efter faglige kompetencer og uddannelsesvalg. Dette vil begrænse muligheder for at udfordre alle elevers uddannelsesvalg – som netop er et af målene for reformen.

Desuden vil det at skille eleverne have en negativ indflydelse på elevernes udbytte af undervisningen. Eud10 risikerer at stigmatisere eleverne og øge skellet mellem de gymnasiale- og erhvervsfaglige ungdomsuddannelser.

6) Mere og bedre undervisning

Mere og bedre undervisning foreslås blandt andet gennemført ved, at klokke-timerne med lærerstyret undervisning fastlægges til 25 timer i 2015 og 26 timer i 2016. Desuden skal der være tydelig sammenhæng mellem skoleundervisning og praktikuddannelse, mere differentieret undervisning, kompetenceløft af underviserne samt ledelses- og institutionsudvikling.

Danmarks Lærerforening støtter, at eleverne får flere timer, men det er bestemt ikke ensbetydende med en bedre undervisning eller højre kvalitet, da der ikke er afsat midler til timeløftet. I realiteten bliver det underviserne, der skal levere flere timer, som kun kan tages af tiden til andre opgaver – det kan foreningen absolut ikke bakke op om.

Foreningen ser positivt på øget undervisningsdifferentiering. Der kan dog opstå økonomiske problemer for skolerne, når flere fag skal være på højniveau, da det forudsætter oprettelse af flere hold, inddragelse af flere lærere og øger kravene til lærernes kompetencer.

Foreningen hilser ambitionen om et markant kompetenceløft af lærernes faglige og pædagogiske kompetencer velkommen. Foreningen foreslår, at ambitionen skærpes med krav til indhold og niveau vedr. anvendelsen af de 10 ECTS, der skal give lærerne et kompetenceløft inden 2020. Konkret foreslår foreningen, at de 10 ECTS skal være et af de obligatoriske pædagogiske moduler på diplomuddannelse i erhvervspædagogik. Dette kan sikre, at lærerne får et fælles didaktisk og pædagogisk grundlag til fremme af kvalitetsarbejdet med undervisningen. Tidspunktet for kompetenceløftet skal rykkes frem, da reformen træder

i kraft 1. august 2015. Det er uacceptabelt, at lærerne kan komme til at vente flere år på et kompetenceløft.

7) Ændring af praktikaftaler for SOSU

Danmarks Lærerforening er opmærksom på, at SOSU's særlige dimensioneringsaftale udløber i 2015 næsten samtidig med at 50/50-reglen foreslås ophævet. Det er vanskeligt at vurdere, om disse ændringer får praktisk betydning for elevernes uddannelsesgaranti uden urimelige barrierer, fx meget lang transporttid til et praktiksted, når fx kommunerne fremover kan sige nej til nogle elever. Derfor må det sikres, at dimensioneringsaftalen og ophævelsen af 50/50 reglen ikke forringer elevernes muligheder for at fuldføre uddannelserne til social- og sundhedshjælper og pædagogisk assistent på grund af manglende kommunal mulighed for at opnå en praktikaftale.

8) Fokusering af vejledningsindsats

Foreningen støtter reformens mål, om "at alle elever skal udfordres i deres uddannelsesvalg"

Derfor stiller foreningen sig helt uforstående overfor de besparelser på vejledningsområdet, som er en del af finansieringen af lovforslaget. Disse besparelser vil stride mod ønsket om at kvalificere og udfordre de unges uddannelsesvalg.

De ændringer, der foreslås, vil medføre, at færre udfordres i deres uddannelsesvalg, og dermed formindskes muligheden for at nå reformens målsætninger.

E-vejledning vil ikke kunne erstatte den individuelle vejledning og den direkte kontakt, som kan opnås gennem de forskellige vejledningsfaglige elementer, som for eksempel individuel vejledning, gruppevejledning og undervisning med vejledningsperspektiv.

Med de tidligere reformer på vejledningsområdet har man fået styrket vejledningen i UU-centrene ved at gøre den institutionsuafhængig og ved at etablere et stærkt vejledningsfagligt miljø. Samtidig har man målrettet vejledningen til de elever, der har størst behov

Hvis vejledningen skal begrænses til elever med lave karakterer, sikrer man ikke, at de elever, der har størst behov for vejledning, får dette. Desuden vil det ikke være muligt via gruppeinformation om vejledning at udfordre alle elevers uddannelsesvalg.

Foreningen er enig i, at det timeløse fag, Uddannelses- erhvervs- og arbejds-markedsorientering, skal styrkes. Men undervisningen i folkeskolen styrkes ikke ved alene at ændre navn og "Fælles mål" for faget. Det kræver udarbejdelse af undervisnings- og kursustilbud fra fx professionshøjskolerne og investering i efter- og videreuddannelse med mere. Allerede i dag er der afsat meget små resurser både i UU-regi og i folkeskolen til denne opgave. Man kan derfor ikke uden videre erstatte den vejledning, vi kender i dag, med ændrede beskrivelser af det kommende fag, "Uddannelse og job"

Det vil heller ikke være muligt at nå mål 1, hvis forældrene gøres ansvarlige for udarbejdelse af elevernes uddannelsesplan. Det vil efterlade mange elever fra ressourcesvage hjem uden hjælp, og det vil forhindre en kvalificering og udfordring af uddannelsesvalget gennem vejledningsfaglig bistand for alle elever. Ingen forældre kan kende til hele bredden af ungdomsuddannelserne. Det skal derfor fortsat være skolens og UU-centrenes opgave – selvfølgelig i samarbejde med elev og forældre – at udforme elevernes uddannelsesplan.

Skal alle elever udfordres i deres valg af uddannelse, og skal kvaliteten af vejledningen fastholdes og styrkes, må resurserne i vejledningen – som minimum – fastholdes

Med venlig hilsen

Anders Bondo Christensen

Danmarks Privatskoleforening

København, den 2. april, 2014.

Til

Undervisningsministeriet

Afdelingen for Ungdoms – og Voksenuddannelser
Frederiksholms Kanal 26,
1220 København K

Fremsendt som e-post til uvaefu2@uvm.dk med følgende angivelse i emnefeltet: "Eud-reform - j.nr. 012.855.391".

Høringssvar vedrørende:

Forslag til lov om ændring af lov om erhvervsuddannelser, lov om vejledning om uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse m.v., og andre love (Bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser)

I høringsbrev af 19. marts 2014 anmoder Undervisningsministeriet om de bemærkninger, som de nævnte lovudkast måtte give anledning til.

Danmarks Privatskoleforening takker for muligheden til at give vores synspunkter til kende.

Indledningsvis vil vi fremkomme med nogle mere generelle betragtninger. Efterfølgende kommenteres de enkelte punkter specifikt.

Vi deler forligspartiernes opfattelse af behovet for et forstærket fokus på erhvervsuddannelserne, som dels søges af færre unge, dels kæmper med frafald og lavt omdømme (popularitet). Vi er enige i, at grundstenen for dygtigere (og flere) elever ved erhvervsuddannelserne lægges i *grundskolen* (og altså ikke kun i folkeskolen, som det nævnes). Vi mener således – og påtager det gerne – at de private skoler også har et ansvar i forhold til en øget fokusering på området og en aktiv opbakning til de principper og initiativer, som fremgår af udkastet.

Vi anerkender de anførte initiativer mhp at indføre en mere enkel og overskuelig struktur med videre. Vi ønsker også at tilkendegive vores opbakning til at styrke indsatsen i overgangen fra grundskole til ungdomsuddannelserne – herunder de foreslåede initiativer/bestemmelser om en ny erhvervsrettet 10. klasse.

Vi er enige i, at vejledningsindsatsen skal fokuseres med henblik på en tidligere, bedre og mere målrettet indsats for grundskoleleverne. Vi finder det rigtigt, at vejledningsressourcerne fortrinsvis allokeres til gruppen af unge med et særligt vejledningsbehov.

Vi finder, at de opstillede målbare resultatmål for erhvervsuddannelserne er både nødvendige, operative og meningsfulde.

Vi finder, at de anførte initiativer i det omfang, det er muligt på grundskoleniveau, skal bakkes op og således medvirke til, at den samlede indsats - først og fremmest på erhvervsuddannelserne, men også i relevant omfang på de øvrige områder i uddannelsessystemet - i det hele taget og samlet vil kunne medvirke til, at de anførte mål kan indfries.

Vi hilser det velkomment, at forligspartierne omkring reformen har iværksat en analyse, der skal afdække, hvordan 9.-10. klasseprøverne kan få øget betydning – herunder en vurdering af, om det kan ske ved indførelse af karakterniveau, optagelsessamtaler eller lignende. Vi bidrager gerne med vores erfaringer på dette felt.

I det følgende vil vi med henvisning til den i "Udkast af 19.marts 2014" anvendte paragrafering (§§ 1-9) og punktnummerering anføre mere specifikke bemærkninger/kommentarer til de enkelte punkter i udkastet med hovedvægten lagt på de områder, der vedrører den frie grundskoles virksomhed, og som i denne forbindelse kort og godt handler om at forberede eleverne til ungdomsuddannelserne og aktivt medvirke til at gøre overgangen til "uddannelse og job" mere hensigtsmæssig og enkel/overskuelig og derved således tilgodese såvel elevernes individuelle som samfundets overordnede behov.

Vedrørende § 1 (Lov om erhvervsuddannelser/lovbek. nr. 439. af 29. april 2013):

Ad 3) Vi kan tilslutte os de i § 5 anførte principielle og konkrete adgangsbetingelser ved ansøgning om påbegyndelse senest august året efter 9.-10. klasseprøven:

- mindst 2 i dansk og matematik ved 9. og 10 kl.
- vurderet uddannelsesparat
- helhedsvurdering, hvis karakterkrav eller uddannelsesparathed ikke er "opfyldt".

Ad 4) Vi kan tilslutte os de i § 5 anførte principielle og konkrete adgangsbetingelser ved ansøgning om påbegyndelse senere end august året efter 9.-10. klasseprøven:

Ad 52) Vi kan tilslutte os det nye tiltag "Erhvervsuddannelse for voksne" (euv) og nedlæggelsen af GVU, hvorved der opbygges et enstrengt system med tre veje til erhvervsuddannelse for voksne.

Vedrørende § 2 (Lov om vejledning om uddannelse m.v./lovbek. nr. 671 af 21. juni 2010 m.fl.):

Ad 5) Vi kan tilslutte os bestemmelserne i § 2c – herunder, at det er elevens/forældrenes ansvar, at der udarbejdes en uddannelsesplan (i løbet af 9.kl.) - dog undtaget ikke-uddannelsesparate elever, hvor UU har ansvaret for udarbejdelsen af uddannelsesplanen. Vi noterer os, at dette forældreansvar også vil være gældende på skoler, der selv forestår udarbejdelsen af uddannelsesplanen.

Ad 6) Ingen bemærkninger.

Ad 8) Bestemmelserne i § 2g vedrører alene folkeskolens elever og indeholder ikke krav/forpligtelser i forhold til de frie grundskolers elever.

Vedr. uddannelsesparathedsvurdering (UPV): Vi gør opmærksom på, at de frie grundskoler kun er forpligtet til at give standpunktskarakterer ved undervisningens afslutning og forud for prøverne i de enkelte fag. Det er derfor ikke sikkert, at der eksisterer en standpunktskarakter på tidspunktet for UPV i 8. klasse. UU-vejledningen må derfor være forberedt på at benytte andre former for evaluering af elevernes faglige niveau end standpunktskarakteren, når UPV skal foretages.

Vi er tilfredse med, at UPV af eleverne og den målrettede indsats for at gøre eleverne uddannelsesparate fortsat kan ske af skolen alene for de skoler, der ikke er tilknyttet UU-vejledningen.

- Ad 9) Overordnet er vi tilfredse med, at § 4 bevares uændret således, at kommunen skal give vejledning om valg af ungdomsuddannelse og erhverv til frie grundskolers elever, hvis den anmodes derom.
- Ad 14) Privatskolerne vil også ift. det nye "obligatoriske emne": Uddannelse og job stå-mål-med undervisningen i folkeskolen, idet vi forudsætter, at skolen fortsat kan fravælge at tilrettelægge undervisningen i samarbejde med UU.
- Ad 17) Vi er tilfredse med, at introkurser på 8. trin ikke er obligatoriske på de frie grundskolers område, men at UU skal tilbyde de frie grundskolers elever sådanne. Vi accepterer, at hvis en fri grundskole benytter sig af muligheden, da sker dette efter de samme retningslinjer, som gælder for folkeskolen.
- Ad 19) Vi er tilfredse med, at brobygningsforløb til elever i 9. klasse som led i indsatsen for ikke uddannelsesparate elever skal tilbydes de frie grundskoler.

Vedrørende § 3 (Lov om folkeskolen/lovbek. nr. 521 af 27. maj 2013 m.fl.):

- Ad 1) Vi går ud fra, at ændringen i § 7a fra kan til skal alene angår folkeskolen.
- Ad 2) Vi antager, at frie grundskoler, der selv varetager vejledningen af skolens elever, ikke er forpligtet til at samarbejde med kommunens UU-vejledning, når der skal iværksættes en målrettet indsats for elever, der vurderes i risiko for ikke at blive vurderet uddannelsesparate.
- Ad 6) Et erhvervsrettet 10. klasseforløb (*eud10*) for elever, der ikke umiddelbart kan opfylde de faglige adgangskrav til erhvervsuddannelserne – og tilrettelagt i et helårsforløb, der omfatter mindst 840 undervisningstimer og et brobygningsforløb (126 undervisningstimer), er et godt og - tror vi -virkningsfuldt bidrag ift. bestræbelserne på at få alle med!
- Ad 12) Af 22, nyt stk. 7, fremgår, at kommunalbestyrelsen kan indgå overenskomst med en skole om udbud af det erhvervsrettede 10. klasseforløb. Af bemærkningerne fremgår det, at kommunalbestyrelsen kan vælge at tilkøbe *eud10* af en efterskole. Det fremgår endvidere, at der ikke vil kunne ydes et statsligt taxameter til *eud*-forløbet. Danmarks Privatskoleforening finder det passende at anføre ønsket om, at de frie grundskoler tilsvarende efterskolerne nævnes som en mulighed for kommunalbestyrelserne mht. tilkøb af et *eud*-forløb. Desuden ønsker vi, at ordningen ydes et statsligt taxameter. Vi mener at kunne tilføre dette forløb nogle uddannelsesmæssige værdier i forlængelse af vores tradition for at give 10. klasse-året et stærkt fagligt indhold – herunder vores pædagogiske metoder m.v. Vi ønsker det også, fordi vi gerne vil have lov til at bidrage til den uddannelsesmæssige opgave ift. elever, der har et sværere og fagligt svagere grundlag for at komme videre i uddannelsessystemet. Vi skal i den forbindelse pege på vores opfyldelse af regeringens 95 %'s målsætning.

Vedrørende §§ 4-9 har vi ingen bemærkninger.

Med venlig hilsen
p.f.v.

Kurt Ernst
Formand

Ebbe Forsberg
Sekretariatsleder

Til:

Undervisningsministeriet
Afdeling for Ungdoms- og Voksenuddannelser
Frederiksholms Kanal 26, 1220 København K

Fra: Danmarks Vejlederforening

4. april 2014

Sags nr.: 012.855.391

**Høring over forslag til lov om ændring af lov om erhvervsuddannelser, lov om vejledning om uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse m.v., og andre love
(Bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser)**

Danmarks Vejlederforening takker for muligheden for at afgive høringssvar.

Overordnet set støtter vi, at der sker et kvalitetsmæssigt løft på eud-området. Det er tiltrængt. Men vi kan på ingen måde støtte, at dette skal finansieres af vejledningsområdet. Målet med eud-reformen er at få markant flere – og flere skolestærke unge – til at vælge en erhvervsuddannelse. Samtidigt skæres der økonomisk voldsomt ned på vejledningen. Fra vores perspektiv er den økonomiske udhuling af vejledningsområdet lige præcis det, der vil gøre, at eud-reformen formentlig vil få endog meget vanskeligt ved at opfylde de politiske målsætninger. Det er synd for de mange gode intentioner, der ligger i reformen, men først og fremmest er det synd for de unge, der nu får lagt markant mere ansvar på deres skuldre i forhold til valg af uddannelse, job og karriere. Hvordan unge reelt kan blive udfordret i deres uddannelsesvalg, uden at man lovmæssigt sikrer en finansieret karrierelæring i grundskolen samt en finansieret opsøgende vejledning til alle, stiller vi spørgsmålstegn ved.

Konkret har vi følgende kritiske bemærkninger til forskellige elementer i lovforslaget:

- 1) I grundskolen skal UU-vejledningen med reformen udelukkende vejlede de ikke-uddannelsesparate elever, som er beregnet til ca. 20 %. Citat fra de almindelige bemærkninger: "Endvidere forudsættes indsatsen for denne gruppe justeret, således at gruppevejledning anvendes i større grad end den individuelle vejledning." (S. 55). I praksis kommer det til at betyde, at UU-vejlederen skal sammensætte grupper på tværs af klasser og forskellige skemaer i gruppevejledningsforløb. At opbygge tillid i en gruppe tager tid, så der venter et større koordineringsarbejde forude for UU-vejlederen, som med reformen har langt mindre tid på hver enkelt skole og dermed ikke har indgående kendskab til eleverne. Gruppevejledning er en hensigtsmæssig vejledningsmetode som

supplement til andre vejledningsformer, men metoden kræver tid og tillid, og den er ikke ensbetydende med kollektiv informationsgivning. Det er ikke nødvendigvis pædagogisk hensigtsmæssigt at samle unge i grupper af ikke-uddannelsesparate. Det risikerer meget nemt at blive stigmatiserende at skulle tvinges til vejledning. Mange af disse unge har måske netop brug for individuel vejledning. Desuden er gruppevejledning ressourcekrævende, hvilket lovforslaget på ingen måde bærer præg af.

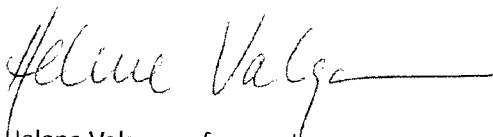
- 2) Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, slår ændringen fra individuel vejledning til gruppevejledning også igennem, når det gælder unge 15-17-årige uden for uddannelse og unge 18-24-årige, der ikke er i gang med eller har gennemført en ungdomsuddannelse. Her bliver forslaget absurd, fordi det på ingen måde afspejler den virkelighed, vejledningen foregår i. Alene koordineringen i forbindelse med at samle unge, som sandsynligvis ikke kender hinanden i forvejen, til tvungen deltagelse i et gruppevejledningsforløb vil blive voldsomt ressourcekrævende. Og hvad sker der, hvis de unge ikke møder op? At opbygge tillid i en gruppe tager som sagt tid og hvis gruppevejledning skal være virksomt, skal der være tid til at opbygge tillid. Det sker ikke på en dag. Ovenikøbet taler vi om en gruppe unge, der sandsynligvis i forvejen har mistillid til uddannelsessystemet.
- 3) For de 80 % af de unge tilbydes fremover ingen face-to face-vejledning, hverken individuelt eller i grupper. Det er voldsomt problematisk. eVejledning er et glimrende supplement til face-to-face-vejledningen, ligesom ug.dk kan være med til at støtte den enkeltes valgproces med udviklingen af nye digitale værktøjer. Men vejledning er netop bedst i samspil som forskellige aktiviteter, der komplementerer hinanden. eVejledning opsøger man, når man har noget at spørge om. Men fx henvender en 14-årig eller dennes forældre sig næppe for at blive udfordret. Heller ikke når gymnasiet er valgt som et ikke-bevidst valg.
- 4) De 80 % skal med reformen primært have kollektiv vejledning. Men hvad det betyder, er i lovteksten helt uklart. Udvikling af kollektive vejledningsformer kunne have været et rigtig interessant pædagogisk udviklings- og forskningsprojekt, men igen er det ressourcekrævende, hvilket lovforslaget ikke afspejler. Hvis der med kollektiv vejledning blot menes informationsarrangementer, burde det fremgå.
- 5) Uddannelsesparathedsvurderingen skal med reformen ske i 8. klasse. Det har vi som udgangspunkt intet imod, hvis det sker som led i en længere vejledningsproces. Men at det er skolens ansvar at vurdere om den enkelte elev er uddannelsesparat finder vi uprofessionelt, da skolens lærere ikke er uddannet til denne opgave. Hvilke uddannelser vurderes den unge parat til? De objektive kriterier bliver dermed uklare. Karakterniveauet er et nogenlunde fast parameter, men det er sociale og personlige kompetencer ikke. Det kræver et indgående kendskab til alle uddannelsesretninger, og det har skolens lærere ikke. Lovforslaget indregner ikke en solid efteruddannelse af lærerne, hvorved både lærere og elever bliver svigtet.
- 6) Forældrene til de 80 % får fremover ansvaret for, at der udarbejdes en uddannelsesplan for deres børn. Desuden er det også forældrenes praktiske ansvar digitalt at søge den valgte uddannelse for

deres børn. Begge dele bliver en stor udfordring, som formentlig vil komme til at belaste eVejledning voldsomt op til optagelsestidspunkterne med frustrerede forældre og unge som resultat.

- 7) Med nye *Fælles Mål* for folkeskolens fag har vi de største forhåbninger til *Uddannelse og Job*. Her er et ekstremt vigtigt indsatsområde, fordi det er med *Uddannelse og Job*, at eleverne har mulighed for at lære sig selv bedre at kende i relation til uddannelse, job og karriere. Her kan fokus være på læring fremfor valg, og her har eleverne en reel mulighed for at få udfordret deres forforståelser af uddannelse og erhverv og deres egne muligheder i den forbindelse.
- Finansieringen virker dog uhensigtsmæssig og utilstrækkelig. UU tiltænkes en større rolle i et nyt og udvidet samarbejde med lærerne i udskolingen, men ressourcerne er stærkt begrænsede.
- Samtidigt er *Uddannelse og Job*, ligesom *Uddannelses-, Erhvervs- og Arbejdsmarkedsorientering* var det, fortsat et timeløst fag. Lærerne er ikke uddannet til at tage sig af et karrierelæringsfag, og har samtidig en stor opgave i implementeringen af den ny folkeskolereform. Konsekvensen kan blive store lokale forskelle på, hvordan *Uddannelse og Job* varetages, hvilket gør os stærkt bekymrede for dette fag, der bliver så vigtigt nu, hvor face-to-face-vejledningen forsvinder for 80 % af eleverne i folkeskolen.

Afslutningsvis vil vi gerne anføre, at lovforslagets tilsyneladende manglende indsigt i og forståelse for vejledningens forskellige former og målgrupper kunne være undgået, hvis fagkundskaben var blevet inddraget i arbejdet. Dette er kun sket i meget begrænset omfang. En så voldsom nedskæring på vejledningsområdet burde være grundigt undersøgt og forberedt fagligt og professionelt, så den vejledningsfaglige kvalitet blev mindre berørt. Vi har oplevet processen som lukket og aftalt på forhånd. Vi er meget bekymrede for den professionelle vejlednings fremtid.

På vegne af Danmarks Vejlederforenings bestyrelse,

Helene Valgreen, formand
Danmarks Vejlederforening

www.vejlederen.org

adm@ds.danmarksvejlederen.org

Tlf. 4044 4108

Undervisningsministeriet
**Afdeling for Ungdoms- og
 Voksenuddannelser**
 Frederiksholms Kanal 26
 1220 København K

Høring over forslag til lov om ændring af lov om erhvervsuddannelser, lov om vejledning om uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse m.v., og andre love (Bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser)

Under henvisning til Undervisningsministeriets brev af 19. marts 2014 skal Dansk Arbejdsgiverforening (DA) hermed afgive sit høringssvar.

3. april 2014
 SNH/MBI/BTF/ABP

Høringssvarets inddeling i afsnit og overskrifter følger lovforslagets disposition.

Dok ID: 34709

DA-fællesskabets forslag og kommentarer til lovforslagets almindelige bemærkninger

1. Indledning

Danske virksomheder har brug for en ambitiøs reform, der løfter kvaliteten og niveauet i erhvervsuddannelserne. Faglærte er kernemedarbejdere på det private beskæftigelsesområde og deres høje kompetencer udgør en væsentlig forudsætning for, at danske virksomheder kan udvikle sig i den internationale konkurrence.

DA noterer sig derfor med tilfredshed, at lovforslaget – og den brede politiske aftale bag lovforslaget – kan skabe bedre rammer for et målrettet kvalitetsløft af erhvervsuddannelserne. Det gælder bl.a. indførelsen af optagelseskrav, herunder i særlig grad, at de faglige udvalg fremover kan fastsætte højere adgangskrav til de enkelte uddannelser. Samtidig sætter reformen fokus på, at alle elever skal opleve at blive udfordret i løbet af hele deres uddannelse gennem krav om udbud af fag på højere niveauer, undervisningsdifferentiering og oprettelse af talentspor inden for områder, hvor der er behov for det.

DA finder det positivt, at der med reformen opstilles mål for kvalitetsudviklingen i erhvervsuddannelserne, herunder at andelen af elever, der afslutter med højere niveau, skal øges år for år, og at både elevernes og virksomhedernes tilfredshed med uddannelserne skal øges frem mod 2020.

DA finder dog, at det er en svaghed ved lovforslaget, at det alene indeholder konkrete måltal for aktivitet (optag og gennemførelse) og ikke for kvalitetsdelen af EUD-reformen. DA vurderer, at manglende måltal for kvalitetsdelen kan føre til, at reformens intentioner om, at alle elever skal udfordres og blive så dygtige, som de kan, ikke understøttes tilstrækkeligt.

Det fremgår af den politiske aftale om Bedre erhvervsuddannelser (mål 3), at *andelen af de dygtigste elever – målt ved andel af elever med den samlede mængde fag, der afsluttes på højere niveau, end det obligatoriske minimumsniveau fastsat af de faglige udvalg – skal øges år for år. Der udarbejdes en base-*

line med udgangspunkt i skoleåret 2013/14.

Det fremgår desuden af den politiske aftale, at skolerne fremover skal lave komplette registreringer af elever med EUX-forløb og kompetencer på ekspertniveau og talentspor.

DA foreslår derfor, at det faglige udvalg for den enkelte uddannelse skal opfordres til at fastsætte måltal for andelen af elever med henholdsvis ekspertniveau, talentspor og EUX-forløb samt måltal for andelen af elever på uddannelsen, der afslutter fag på højere niveau, end det obligatoriske. Der udarbejdes en baseline med udgangspunkt i skoleåret 2013/2014. I tilknytning hertil skal der udarbejdes statistik, der belyser elevernes valg af niveauer i uddannelsen samt den årlige stigning.

DA foreslår endvidere, at elevernes karakter ved den afsluttende prøve/svendeprøve offentliggøres og indgår i en samlet årlig opgørelse over karakterer til brug for sammenligninger/benchmark.

DA begrundet det med, at en ambitiøs og tiltrængt reform også bør indeholde ambitiøse måltal. Fraværet af denne type måltal vedrørende kvalitet skaber problemer i implementeringen af reformen. Dels fordi erhvervsskolerne ikke har et klart billede af, hvilke forventninger, der er til dem, og hvad skolerne vil blive målt på i denne sammenhæng. Og dels fordi det øger kravene til styring, overvågning og politisk afrapportering på reformens implementering.

DA bemærker i den forbindelse, at teksten i lovforslaget afsnit 1. Indledning vedrørende de fire politiske mål ikke i alle tilfælde stemmer overens med de meget præcise formuleringer i den politiske aftale om *Bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser*. Det drejer sig om mål 3 og 4 fra den politiske aftale, som ikke er ordret gengivet i lovforslaget.

DA lægger til grund, at der med reformen afsættes betydelige midler til indsatser, der skal understøtte kvalitetsudviklingen på skolerne, herunder især en massiv efteruddannelsesindsats for lærere. Fælles for alle indsatser er, at det er tiltag, der gerne skal resultere i bedre undervisning og konkrete effekter på elevniveau.

DA finder det i forlængelse heraf helt afgørende, at der i implementeringsfasen udarbejdes konkrete måltal for reformens effekter på elevniveau, og at de indsatser, der igangsættes, er nøje koblet til disse effekter – uanset om der er tale om lærerudvikling, ledelsesudvikling, ny undervisningsteknologi, styrket samspil med virksomheder og videregående uddannelser etc.

DA foreslår, at arbejdsmarkedets parter og øvrige relevante aktører inddrages i – og får medansvar for – opstilling af sådanne måltal for udviklingen af kvaliteten i erhvervsuddannelserne. Der bør i implementeringen af reformen lægges betydelige kræfter i at understøtte skolerne i implementeringsarbejdet samt sikre systematisk vidensopsamling og videndeling på tværs af hele sektoren.

DA foreslår, at ansvaret for denne opgave forankres i den planlagte følgegruppe under Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser (REU). En sådan opgave forudsætter en vis kapacitetsopbygning for så vidt angår etablering af en sammenhængende leverandørkæde, der kan bistå skolerne med den nødvendige støtte inden for eksempelvis erhvervspædagogik og undervisningsteknologi. Denne opgave kunne evt. sendes i udbud efter nærmere kriterier fastsat af Undervisningsministeriet efter indstilling fra REU, herunder med mulighed for at udbuddet kan vindes af et konsortium af operatører på markedet,

der i fællesskab forpligtes på konkrete leverancer til sektoren.

2. Lovforslagets indhold

2.1. Enklere struktur og mere overskuelighed

2.1.1. Mere overskueligt valg mellem fire hovedområder

Regeringen foreslår, at de nuværende 12 fællesindgange nedlægges, og der oprettes fire nye erhvervsfaglige hovedområder, som tilsammen præsenterer alle erhvervsuddannelser. Hovedområderne får kun betydning for organiseringen af grundforløbets 1. del. De 107 erhvervsuddannelser skal efter regeringens forslag ikke henføres til de fire hovedområder.

Regeringens forslag bygger på, at eleverne fra 9. og 10. klasse skal tilmelde sig et af de fire hovedområder. DA finder, at en forudsætning for, at Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU) skal kunne vejlede eleverne fra 9. og 10. klasse om de fire hovedområder er, at UU skal kunne informere om, hvilke af de 107 erhvervsuddannelser typisk knytter sig de fire hovedområder.

DA finder derfor, at det i praksis vil være relevant, at de faglige udvalg, for de 107 erhvervsuddannelser, især for de mindre erhvervsuddannelser, får mulighed for at orientere sig i retning af de fire hovedområder, idet det må forventes, at rekrutteringen af elever fra 9. og 10. klasse til hvert af de 107 erhvervsuddannelser hovedsagligt kommer fra et hovedområde og ikke alle fire.

DA foreslår derfor, at de faglige udvalg får mulighed for at knytte uddannelsen til et eller flere hovedområder og derved kan tydeliggøre uddannelsesspor for eleverne, der viser, at påbegyndelse af et hovedområde A typisk fører til, at eleven fortsætter på erhvervsuddannelse B. Det skal sikre, at de mindre beskæftigelsesområder og uddannelser kan tiltrække elever.

Regeringen foreslår, at hovedområdernes endelige udformning fastsættes administrativt med hjemmel i en ny bemyndigelsesbestemmelse og efter indstilling fra REU. DA har ingen ændringsforslag hertil.

2.1.2. Nye grundforløb med ensartet varighed og opbygning på tværs af hovedområder

Regeringen foreslår, at det samlede grundforløb fastlægges med en varighed på indtil ét år (40 skoleuger) fordelt på 1. del, som varer 20 skoleuger og 2. del, som varer indtil 20 skoleuger. Grundforløbets 1. del forbeholdes elever, som søger om optagelse til påbegyndelse senest i august måned året efter, at de forlod 9. eller 10. klasse.

Andre elever under 25 år starter direkte på 2. del af grundforløbet, der har en varighed på indtil 20 uger. Behov for yderligere supplerende kan dækkes i det ordinære voksen- og efteruddannelsessystem efter gældende regler.

DA ser gerne, at de elever fra 9. og 10. klasse, der er afklarede og motiverede med hensyn til valg af fremtidigt erhverv og har de faglige forudsætninger, skal kunne påbegynde den erhvervsrettede del af uddannelsen på grundforløbets 2. del. Der er væsentlig risiko for, at motiverede og afklarede elever ellers falder fra eller vil søge at undgå 1. del af grundforløbet og i stedet vil arbejde eller være uvirksomme i de første seks måneder efter 9. og 10. klasse for at kunne søge optagelse direkte på 2. del.

DA foreslår, at elever fra 9. og 10. klasse skal kunne påbegynde 2. del af grundforløbet, hvis eleven har afklaret sit valg af uddannelse og af erhvervsskolen vurderes til at have de nødvendige kompetencer til at gennemføre og bestå 2. del af grundforløbet, herunder opfylde de optagelsesbetingelser, der gælder på hovedforløbet.

Derudover har DA ingen ændringsforslag, idet DA med hensyn til de merkantile erhvervsuddannelser henviser til pkt. 2.1.6.

Regeringen foreslår, at elever kun kan påbegynde grundforløbets 1. del én gang. Det betyder, at elever, der én gang har gennemført grundforløbets 1. del, men ønsker at starte på en ny erhvervsuddannelse, fordi de fortryder deres uddannelsesvalg, skal starte direkte på 2. del af grundforløbet rettet mod den nye erhvervsuddannelse.

DA støtter dette forslag, men gør opmærksom på, at forslaget stiller store krav til erhvervsskolernes vejledning til eleverne om de faglige og personlige krav, der gælder for de enkelte erhvervsuddannelser. Erhvervsskolerne skal vurdere, om eleven – med elevens frafaldshistorik på 1. del og evt. manglende deltagelse i undervisning som baggrund – i det hele taget har de nødvendige kompetencer og tilstrækkelig motivation til at gennemføre 2. del af grundforløbet og opfylde kravene ved overgangen til hovedforløbet. Erhvervsskolerne bør, f.eks. ikke optage elever på 2. del af et grundforløb i de tilfælde, hvor elevens forudgående frafald på 1. del skyldes manglende motivation eller deltagelse i undervisningen på skolen.

2.1.3. Indhold i det nye grundforløb

Regeringen foreslår, at uddannelsesmålene for grundforløbets 1. del skal være fælles for alle hovedområder. Undervisningen i grundforløbets 1. del vil bestå af erhvervsfag, grundfag og valgfag, herunder eventuelt EUX-fag.

2. del af grundforløbet består af uddannelsesspecifikke fag. Målene for fagene følger de adgangskrav, der stilles til hovedforløbene efter de faglige udvalgs bestemmelse. Undervisningen afsluttes med en grundforløbsprøve, som i almindelighed skal være bestået, hvis eleven skal kunne fortsætte undervisningen i hovedforløbet.

DA lægger afgørende vægt på, at grundforløbsprøven får øget betydning, hvilket også fremgår af den politiske aftale om *Bedre Erhvervsuddannelser*. Grundforløbsprøven skal teste elevernes opnåede kompetencer i forhold til de faglige adgangskrav til hovedforløbet.

DA foreslår derfor, at betydningen af grundforløbsprøven tydeliggøres i lovforslaget. Det bør således indskrives, at:

- grundforløbsprøven skal udvides, så den består af både en praktisk prøve og en prøve i udvalgte erhvervsfag, grundfag og uddannelsesspecifikke fag. Formålet er dels at afprøve elevens faglige kompetencer, dels at forstærke betydningen af prøven, så den i højere grad opfattes af elever, virksomheder og lærere som en faglig udfordring, der skal løses tilfredsstillende
- kompetencekrav og karakterkrav i grundforløbsprøven skal bestemmes af de faglige udvalg for uddannelsen eller hvem det faglige udvalg eventuelt delegerer kompetencen til. Grundforløbsprøven gennemføres på erhvervs-

skolerne

Regeringen introducerer endvidere en nyt begreb – *fagretning*, der skal være styrende for holddannelsen og undervisningens organisering i projekter på grundforløbets 1. del. En fagretning vil bestå af fagligt tematiserede projekter inden for et hovedområde, hvorom undervisningen i hold eller klasser er opbygget.

DA foreslår, at Rådet for de grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser (REU) inddrages i arbejdet med at udvikle fagretninger og får adgang til at udtale sig om de fagretninger, der etableres inden for eller på tværs af de fire hovedområder.

2.1.4. Klare krav for optag til hovedforløbet

Regeringen foreslår, at de faglige udvalgs kompetence til at stille krav om specifikke kompetencer udvides, og udvalgene vil få mulighed for at bestemme, at det kræves, at et eller flere grundfag er bestået med en bestemt karakter eller niveau for, at eleven kan starte på hovedforløbet, og at eleven har opnået bestemte uddannelsesspecifikke kompetencer, dog således, at de samlede adgangskrav til hovedforløbet skal kunne nås i et EUX-forløb for uddannelsen.

Det er DA's opfattelse, at et af de væsentligste elementer i reformen er, at der nu bliver mulighed for, at de enkelte faglige udvalg kan fastsætte differentierede adgangskrav for at blive optaget på et hovedforløb.

De faglige udvalg har allerede i dag mulighed for at opstille kompetencemål, som skal være opnået ved overgangen til hovedforløbet. Dette fremgår af EUL § 23, stk. 2 og § 25, stk. 3.

I det fremsatte lovforslag er der imidlertid ikke foretaget nogen ændring i denne tekst. Det er således vanskeligt at se, hvori den udvidede adgang består? Det bekymrer DA.

DA foreslår, at det i lovforslaget klarere beskrives, på hvilke områder, der sker en udvidelse af de faglige udvalgs adgang til at fastsætte adgangskrav i forhold til de nuværende regler i lov om erhvervsuddannelser og tilhørende bekendtgørelser.

Efter DA's opfattelse er det afgørende, at der nu bliver adgang til at fastsætte adgangskrav til hovedforløbet, uden at omfanget af disse skal begrænses af den hidtidige regel i hovedbekendtgørelsens § 3, stk. 3. Heraf fremgår det, at adgangskravene skal kunne opfyldes inden for grundforløbet, med de forudsætninger som det i almindelighed kan forventes, at elever besidder ved afslutning af grundskolens 9. klasse.

Adgangskravene for den enkelte uddannelse skal ikke nødvendigvis være på et niveau, så alle elever kan bestå dem med et udgangspunkt på 02 i dansk og matematik. Adgangskravene skal fastsættes som de nødvendige forudsætninger for at nå de slutmål for uddannelsen, der er betingelsen for efterfølgende beskæftigelse på arbejdsmarkedet.

DA foreslår derfor, at der i lovforslaget indskrives, at hovedbekendtgørelsens § 3, stk. 3 udgår.

DA finder det i den forbindelse helt afgørende, at de adgangskrav, som de faglige udvalg kan opstille ved overgangen fra grundforløb til hovedforløb, fastsættes med afsæt i de forudsætninger, som de faglige udvalg vurderer nødvendige

for at kunne gennemføre en ordinær erhvervsuddannelse. Adgangskrav må ikke betinges af, at de skal kunne nås i et EUX-grundforløb, hvis det på grund af de gymnasiale elementer ikke bliver muligt at nå samme niveau på den erhvervsuddannelsesrettede del i et EUX-forløb.

I lovforslaget refereres alene til beståelses- og niveauekrav i forhold til grundfag som adgangskrav. Derudover henviser lovforslaget til, at der kan stilles krav om opnåelse af bestemte uddannelsesspecifikke kompetencer.

DA finder, at der også er behov for at fastsætte krav, der relaterer sig til uddannelsesspecifikke fag, eller til andre kompetenceområder, som der i hovedforløbet er et særligt behov for at mestre. Der er i særlig grad væsentligt, at disse krav bliver beskrevet på en måde, der gør dem egnet til en reel vurdering af elevens kompetencer på området.

DA foreslår derfor, at de faglige udvalg skal kunne stille krav om, at eleven skal bestå både grundfag og uddannelsesspecifikke fag med en bestemt karakter eller niveau for, at eleven kan starte på hovedforløbet.

DA lægger vægt på, at erhvervsskolen skal vurdere, om en elev – ved tilmeldingen til del 2 af grundforløbet – kan opfylde de faglige mål i forhold til hovedforløbet. I den forbindelse er det vigtigt, at erhvervsskolerne har pligt til at vejlede om realismen i elevens uddannelsesvalg. Det indebærer f.eks. vejledning om beskæftigelse, praktikpladser, overgangskrav m.v. Erhvervsskolen bør kunne henvise eleven til en alternativ 2. del, hvis det må lægges til grund, at eleven ikke kan nå de faglige mål.

DA foreslår, at det bør indgå i kvalitetstilsynet i forhold til den enkelte skole, om erhvervsskoler, der har optaget elever direkte på grundforløbets 2. del, har vurderet eleven realistisk i forhold til de adgangskrav, der stilles ved overgang til hovedforløbet. Den realistiske vurdering er, at eleven skal have udsigt til at kunne opfylde kravene i overgangen og bestå grundforløbsprøven samt har de nødvendige personlige kompetencer til at få en praktikplads. I forlængelse heraf skal det overvåges, om skolerne har optaget elever direkte på 2. del, der efterfølgende ikke gennemfører uddannelsen eller har en højere frafald, end de elever, der optages direkte fra grundforløbets 1. del.

2.1.5. EUX i den nye struktur

Regeringen foreslår, at den fælles ramme for EUX vil blive udarbejdet efter dialog med skolerne, arbejdsmarkedets parter og de faglige udvalg og efter indstilling fra Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser. I den forbindelse identificeres grupper af erhvervsuddannelser med et fagligt fællesskab, der kan danne udgangspunkt for udvikling af forventeligt fire til fem varierende modeller for, hvordan et eventuelt EUX-forløb skal udformes.

DA kan tilslutte sig målet om at øge opmærksomheden om EUX. En væsentlig forudsætning for at sikre virksomhedernes opbakning om EUX og oprettelsen af det fornødne antal praktikpladser er dog, at den konkrete udmøntning af EUX i uddannelsesstruktur og modeller ikke udvander det erhvervsrettede indhold inden for de enkelte uddannelser.

DA foreslår derfor, at EUX i høj grad skal bygge på betydelig synergi mellem de erhvervsfaglige og gymnasiale fag. Samtidig skal det fastholdes, at EUX først og fremmest er en erhvervsuddannelse, hvor man samtidig opnår relevante studiekompetencegivende niveauer.

Det er ligeledes vigtigt for DA, at hensynet til erhvervsuddannelsen, herunder behovet for varigheden af praktik, står centralt i forhold til at opnå erhvervsuddannelsens mål. Dette hensyn bør have prioritet frem for hensynet til at tilrettelægge EUX-forløbene, så skoleperioderne afsluttes i overensstemmelse med en gymnasial eksamenstermin samt kravet om EUX-forløbets samlede varighed i forhold til dimittendens mulighed for at gå direkte videre til videregående uddannelse uden forsinkelse.

DA finder, at lovforslagets almindelige bemærkninger om EUX fremstår så detaljeret beskrevet, at det udelukker mulighederne for at udvikle og sikre EUX-forløb, der svarer til arbejdsmarkedets behov.

DA foreslår derfor, at lovforslagets almindelige bemærkninger om EUX omskrives til en EUX-ramme med større fleksibilitet og mulighed for at finde de rigtige løsninger i det videre udviklingsarbejde.

DA finder, f.eks. at lovforslagets beskrivelse af EUX fører frem til, at eleverne ikke i EUX-grundforløbets 1. og 2. del vil være i stand til at opfylde både de gymnasiale krav og de uddannelsesspecifikke krav, så eleverne opnår det samme niveau som i de ordinære erhvervsuddannelser. Eleverne vil ikke kunne nå uddannelsesmålene på de 40 uger som beskrevet i lovforslaget, da en stor del af undervisningen på grundforløbets 2. del vil blive anvendt til undervisning i gymnasiale fag, frem for på uddannelsesspecifikke fag.

DA foreslår derfor, at alle elever – senest to uger efter påbegyndelse af grundforløbets 1. del – skal vælge et bestemt EUX-forløb, ikke EUX-model eller EUX generelt. Det tidlige valg af et bestemt EUX-forløb efter to uger betyder, at eleven og skolen kan disponere over 38 uger til at nå både de gymnasiale krav, der stilles på det konkrete EUX-forløb, og de uddannelsesspecifikke krav, der stilles på den erhvervsuddannelse, som EUX-forløbet knytter sig til.

Regeringen foreslår i lovforslaget, side 26, at de samlede adgangskrav til hovedforløbet skal kunne nås i et EUX-forløb for uddannelsen.

DA finder det i den forbindelse helt afgørende, at de adgangskrav, som de faglige udvalg kan opstille ved overgangen fra grundforløb til hovedforløb, fastsættes med afsæt i de forudsætninger, som de faglige udvalg vurderer nødvendige for at kunne gennemføre en ordinær erhvervsuddannelse. Kravene til uddannelsesspecifikke kompetencer må ikke begrænses af, at de skal kunne nås i et EUX-grundforløb.

DA foreslår derfor, at adgangskrav til hovedforløbet alene fastsættes på baggrund af de forudsætninger, der er nødvendige for at kunne gennemføre hovedforløbet i en ordinær erhvervsuddannelse. Disse adgangskrav omfatter også EUX-forløb. De gymnasiale elementer i et EUX-grundforløb bør derfor fastlægges i et evt. mindre omfang og under hensyn til opfyldelse af de uddannelsesspecifikke krav.

DA foreslår endvidere, at det inden for hver EUX-model kan besluttes, at ét EUX-fag ikke skal samlæses med de øvrige uddannelser inden for fagfællesskabet. De fleste EUX-forløb har i dag et særligt og unikt fag, der netop karakteriserer uddannelsen, typisk et særligt teknik-fag. Det vil ødelægge uddannelsesprofilen, såfremt der skal ske samlæsning i dette tilfælde.

DA foreslår endelig, at de faglige udvalg skal have mulighed for at udvikle nye EUX-fag samt tilpasse de eksisterende i takt med ændringerne på arbejdsmarkedet og de kompetencer, som der er behov for.

DA foreslår endelig, at en model med et fagligt fællesskab undtagelsesvist bør kunne bestå af ét EUX-forløb inden for beskæftigelsesområder, hvor det ikke er muligt at skabe et uddannelsesfællesskab med andre beskæftigelsesområder. Det skal være med til at sikre, at nuværende EUX-forløb, der dækker et beskæftigelsesområde, kan fortsætte med en profil, der modsvarer et behov i praktikvirksomhederne.

2.1.6. Det merkantile område i den nye struktur

Regeringen foreslår, at de merkantile uddannelser får samme grundforløbsstruktur som de øvrige uddannelser. Det foreslås yderligere, at adgang til hovedforløbet i visse uddannelser, som udgangspunkt kontoruddannelse med specialer og finansuddannelsen, gøres betinget af, at vedkommende elev har gennemført et særligt studiekompetencegivende forløb af ét års varighed.

Regeringen foreslår endvidere, at for elever med en afsluttet gymnasial uddannelse vil der administrativt blive indført standardgodskrivning på alle de uddannelser, der i dag henhører til den merkantile fællesindgang, så studenterne får merit for dele af grundforløbet og den studiekompetencegivende del af EUX-forløbet samt for en del af praktikuddannelsen og skoleundervisningen i hovedforløbet.

DA gør opmærksom på, at reduktionen af det merkantile grundforløb, og afkortningen af hovedforløbet for elever med en gymnasial uddannelse vil få nogle utilsigtede negative konsekvenser for antallet af praktikpladser og uddannelsernes kvalitet. Reduktionen fører til, at eleverne på uddannelser indenfor detailhandel vil få 880 færre undervisningstimer i grundforløbet, end i dag. Der er risiko for, at det vil resultere i, at mange af de ca. 5.000 elever, der i dag påbegynder en erhvervsuddannelse på grundlag af det nuværende toårige grundforløb, ikke er klædt ordentlig fagligt på, og ikke har forudsætning for at deltage i udførelse af de arbejdsopgaver, som deres praktikvirksomheder forventer, at eleverne kan løse.

DA imødeser en særlig praktikpladsudfordring for elever med et merkantilt grundforløb i 2016, hvor det bliver det sidste år, at de nuværende toårige HG-elever afslutter handelsskolen og skal søge de samme praktikpladser som de nye etårige elever. Det er en udfordring, som virksomhederne ikke kan løfte, og det vil føre til, at flere tusinde elever kommer til at færdiggøre deres uddannelse på et praktikcenter.

DA frygter, at de positive tiltag i form af, at de faglige udvalg får mulighed for at stille adgangskrav ved overgangen til hovedforløbet, det etårige EUX-forløb og den mere målrettede indretning af grundforløbets 2. del formodentlig ikke kan opveje de negative konsekvenser.

DA er også betænkelig ved den tvungne standartmerit på ét år, der forudsættes gennemført som en administrativ ordning for elever med en gymnasial uddannelse.

Den faglige udvikling, der præger administration og forretningsservice, forudsætter et meget højt fagligt niveau indenfor såvel boglige som praktiske faglige kompetencer. Derfor har virksomheder indenfor disse brancher ansat elever med en højere handelseksamen eller en studentereksamen. Det har sikret en meget høj kvalitet og et højt forståelsesniveau i såvel den teoretiske del som i den praktiske del af elevernes uddannelse.

DA foreslår, at den politisk besluttede overgangsordning for studenter på det

merkantile område skrives direkte ind i lovforslaget, så uddannelsesaftaler med studenter, der er indgået og påbegyndt senest den 1. august 2020, kan omfatte en uddannelsestid i hovedforløbet på op til to år.

I såvel den politiske aftale som i lovforslaget beskrives en administrativ indførelse af et nyt trin 3 på detail- og handelsuddannelserne.

DA forudsætter, at oprettelsen af et sådant trin 3 alene vil ske, hvis de berørte faglige udvalg anmoder herom og godtgør, at der er et reelt arbejdsmarkedsbehov for en sådan uddannelse.

DA foreslår en sproglig tilpasning af lovforslaget, hvor formuleringen synes at pege på, at trin 3 oprettes, uanset om der er et ønske herom på det berørte arbejdsmarked, udtrykt gennem det faglige udvalg.

2.1.7. Social- og sundhedsuddannelserne i den nye struktur

DA har ingen bemærkninger.

2.2. Erhvervsuddannelse for voksne

2.2.1. Erhvervsuddannelse for voksne

Regeringen foreslår, at der oprettes en ny Erhvervsuddannelse for Voksne (EUV) på 25 år eller derover. Det er en betingelse for gennemførelse af EUV, at der mellem den voksne og en eller flere virksomheder er indgået en uddannelsesaftale. Dette gælder også for voksne, som skal gennemføre en EUV uden praktikuddannelse.

DA støtter, at lovgivningen omkring voksnes veje til at opnå en erhvervsuddannelse samles i en lov. DA finder det positivt, at kvalificeringen af voksne bygger på den forudgående uddannelses- og arbejdserfaring, som de besidder i forvejen.

Det er dog væsentligt for DA, at de faglige udvalg får ret til at definere, hvad der i forhold til de enkelte erhvervsuddannelser betragtes som relevant uddannelses- og erhvervserfaring, så det sikres, at målene for den enkelte erhvervsuddannelse opfyldes.

DA foreslår, at der sker en overvågning af, hvordan aktiviteten udvikler sig inden for de tre spor, idet DA vurderer, at der består en række udfordringer i at etablere relevante forløb for hele gruppen af voksne, da der ikke med de nuværende aktivitetsniveauer for voksne synes at være grundlag for etablering af egentlige linjer på alle erhvervsuddannelser, hvor undervisning baseres på en voksenpædagogisk tilgang.

DA finder det positivt, at elevens uddannelsesplan gælder for det samlede uddannelsesforløb, uanset hvilken skole, der optager eleven under forløbet.

DA lægger i øvrigt vægt på følgende forudsætninger i lovforslaget:

- For elever uden behov for praktik indføres krav om mindst tre måneders forudgående beskæftigelse hos arbejdsgiveren. Eleverne skal være ansat i samme virksomhed i tre måneder, før de kan få en aftale om uddannelse, der udløser refusion.
- Tilsvarende øvrige elevgrupper, skal elever uden behov for praktik også have en uddannelsesaftale med en virksomhed, hvis virksomheden skal

modtage lønrefusion, når eleven er i skole.

- Såfremt aktiviteten på EUV for elever uden behov for praktik overstiger et niveau svarende til 3.000 årselever, forelægges sagen for aftalepartierne.

2.2.2. Lønrefusion

Regeringen foreslår, at for EUV-elever med en uddannelsesaftale, der har behov for praktik, udløser lønrefusion m.v. til arbejdsgiver med 110 pct. af dagpenge-sats, dvs. efter de hidtil gældende regler herom. For så vidt angår EUV-elever med mindst to års relevant erhvervs erfaring, som ikke har behov for praktik, skal arbejdsgivere modtage fra Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag (AUB) den samme lønrefusion, som for EUV-elever med behov for praktik, dvs. 110 pct. af dagpenge.

Regeringen foreslår i forlængelse heraf, at størrelsen af AUB-bidragene justeres som følge af oprettelsen af EUV og nedlæggelsen af Grunduddannelse for voksne (GVU). Bidraget, der medgår til finansiering af lønrefusion og befordringstilskud m.v. skal øges, medens bidrag, der medgår til hel eller delvis finansiering af VEU-godtgørelse, skal nedsættes tilsvarende. Det samlede arbejdsgiverbidrag er uændret.

DA foreslår en alternativ finansieringsmodel, hvor godtgørelse i forbindelse med EUV-forløb 1, hvor der ikke indgår praktik i forløbet, finansieres via bidrag fra VEU-godtgørelse. Modellen ændrer ikke regeringens forslag om, at virksomhedernes refusionsgrad på den tidligere GVU hæves fra 80 % til 110 %.

Konkret vil modellen medføre, at udgifter betalt fra VEU-bidraget vil stige med ca. 310 mio. kr., hvis ca. 2.300 nye elever vil blive omfattet af VEU-godtgørelse frem for lønrefusion. Samtidig vil uddannelsesbidraget til lønrefusion naturligvis skulle reduceres med et tilsvarende beløb, og bidraget vil kunne nedsættes med ca. 170 kr. pr. fuldtidsansat.

2.3. Klare adgangskrav

Regeringen foreslår, at ansøgere til en erhvervsuddannelse skal have opnået et gennemsnit på mindst 2 i henholdsvis dansk og matematik ved 9.- eller 10.-klasseprøverne eller kan dokumentere faglige kvalifikationer f.eks. via AVU eller anden ungdomsuddannelse, der i niveau og resultat svarer hertil.

Regeringen foreslår endvidere, at elevernes adgang til grundforløbets 2. del begrænses, således at de alene kan optages på et sådant tre gange.

DA finder det positivt, at der fastsættes klare optagelseskrav til uddannelserne, der kan bidrage til at løfte niveauet og sikre, at eleverne har de nødvendige forudsætninger for at kunne gennemføre en erhvervsuddannelse.

2.3.1. Eleverne skal have opnået karakteren 02 i dansk og matematik samt alternative adgangsveje

Regeringen foreslår endvidere, at der er mulighed for at optage elever, som ikke opfylder de faglige adgangskrav, hvis det vurderes forsvarligt på baggrund af en prøve og samtale med skolen.

DA foreslår, at der skal ske en nøje overvågning af optaget af disse elever i forhold til såvel omfanget af elever, der optages, som hvorvidt eleverne kan gennemføre uddannelserne tilfredsstillende. Der må ikke ske et øget frafald som

resultat af at optage elever, der ikke har bestået dansk og matematik.

Det bør efter DA's opfattelse fremgå udtrykkeligt af lovforslaget, at optagelse af elever, der ikke opfylder optagelseskravene, alene kan finde sted i helt særlige tilfælde.

DA foreslår derfor, at lovforslaget bringes i overensstemmelse med den politiske aftale om bedre erhvervsuddannelser, hvor det i aftaleteksten, side 25 fremgår, at det "vil kun i helt særlige tilfælde være muligt at blive optaget på en erhvervsuddannelse alene via samtalen, hvis man ikke lever op til de faglige krav." Dette bør nærmere reguleres i de bestemmelser, der fastsættes med hjemmel i § 8.

Det fremgår også af den politiske aftale, at skabelon for den faglige del af samtalen fastsættes af Undervisningsministeriet efter udtalelse fra de faglige udvalg.

2.3.2. Styrkelse af produktionsskolernes rolle

DA har ingen bemærkninger.

2.4. Ny erhvervsrettet 10. klasse (eud10)

Regeringen foreslår, at der oprettes en ny linje i 10. klasse (eud10), hvor undervisningen skal målrettes erhvervsuddannelserne.

DA finder, at ny erhvervsrettet 10. klasse er et vigtigt element i bestræbelserne på at skabe bedre overgange fra folkeskolen til erhvervsuddannelserne. Eud10 kan blive et godt og målrettet tilbud både til de uafklarede og til de elever, som ikke opfylder optagelseskravene på erhvervsuddannelserne.

DA lægger vægt på, at det i vejledningen af de unge og deres forældre bliver væsentligt, at eud10 ikke udelukkende fremstilles som en mulighed alene for de elever, som ikke har opnået et tilstrækkeligt fagligt niveau til at påbegynde et grundforløb i en erhvervsuddannelse. Der er grund til at fremhæve, at eud10 også er et attraktivt tilbud til de fagligt stærke, men endnu uafklarede elever.

Det bliver efter DA's opfattelse samtidigt afgørende, at kommunerne bliver i stand til at tydeliggøre forskellene på de forskellige typer af 10. klasse.

DA foreslår, at det indgår som et element i overvågningen, at det måles, om kommunerne i tilstrækkeligt omfang udbyder et tilbud, der appellerer til både elever, som ikke har opnået et tilstrækkeligt fagligt niveau, og til fagligt stærke, men endnu uafklarede elever.

DA foreslår, at der sker en overvågning af, om kommunerne i tilstrækkeligt omfang formår at sammensætte et tilbud, der løfter og afklarar de enkelte elever i et tilfredsstillende omfang.

Af 10. klasseloven fremgår det, at det ekstra skoleår er: *"et uddannelsesstilbud til unge, som efter grundskolen har behov for yderligere faglig kvalificering og afklaring af uddannelsesvalg for at kunne gennemføre en ungdomsuddannelse."*

Bl.a. Danmarks Evalueringsinstituts undersøgelse af 10. klasse giver anledning til at overveje, om 10. klasse i dets nuværende udformning har en tilfredsstillende form. Der går i dag en meget stor gruppe elever i 10. klasse, som både er fagligt parate og afklarede i forhold til en ungdomsuddannelse. Der er tegn på, at en stor del af eleverne egentlig ikke har et behov for at deltage i 10. klasse.

Selv om eud10 etableres, finder DA, at der fortsat er et behov for at sikre, at der bliver overensstemmelse mellem loven om 10. klasse og den elevsammen-sætning, der rent faktisk benytter det ekstra skoleår. Der er også behov for at sikre, at ressourcerne udnyttes bedst muligt og dermed bidrager bedst muligt til at sikre, at svagheder i uddannelsessystemet ikke svækker mulighederne for at fremme Danmarks produktivitet.

2.5. Mere og bedre undervisning

2.5.1. Minimumstimetal for lærerstyret undervisning

DA har ingen bemærkninger.

2.5.2. Kompetenceløft til lærere

Regeringen foreslår, at der stilles erhvervsfaglige og pædagogiske krav til lærernes undervisningskompetencer.

DA finder, at efteruddannelse af lærerne udgør en essentiel del af indsatsen for at øge niveau og kvalitet i erhvervsuddannelserne. Derfor skal kompetenceløftet tilrettelægges, så det bidrager optimalt til opnåelse af målene om et markant kvalitetsløft i erhvervsuddannelserne. Der henvises til det forudgående afsnit 1 (indledning) om udformningen af måltal for kvalitetsudvikling i erhvervsuddannelserne.

Det er derfor vigtigt for DA, at det sikres, at det foreslåede kompetenceløft ikke alene bliver i forhold til lærernes pædagogiske færdigheder, men også indebærer et markant kompetenceløft i forhold til deres fag-faglige kompetencer, som er en væsentlig forudsætning for at højne kvaliteten i erhvervsuddannelserne.

DA finder ikke, at dette behov for et fag-fagligt kompetenceløft kan løftes alene ved praktikophold i virksomhederne.

2.5.3. Undervisningsdifferentiering, niveaudeling og talentspor

Regeringen foreslår, at erhvervsskolerne skal udbyde fag på flere niveauer med henblik på at kunne udfordre eleverne bedst muligt og at erhvervsskolerne bl.a. skal gennemføre talentspor på alle relevante uddannelser senest i 2016.

DA finder det positivt, at skolerne nu forpligtes til at implementere og anvende metoder til undervisningsdifferentiering, og at det administrativt fastsættes, at erhvervsskolerne skal udbyde fag på flere niveauer og skal gennemføre talentspor på alle relevante uddannelser i 2016.

Samtidig vil DA fremhæve, at det er de faglige udvalg, der har ansvaret for at udvikle talentspor. Det fremgår tydeligt af den politiske aftale om bedre erhvervsuddannelser, side 39 – "De faglige udvalg har ansvar for at udvikle talentspor ...".

DA foreslår, at dette på tilsvarende måde skal fremgå udtrykkeligt af lovforslaget, hvor det på side 47 fremgår, at det er erhvervsskolernes ansvar at gennemføre talentspor, men ikke tydeligt fremgår, at det er de faglige udvalg, der skal udvikle talentspor.

Som et led i den politiske aftale om bedre erhvervsuddannelser er der truffet beslutning om, at der skal gennemføres en udbudsrunde i 2017.

DA finder, at der bør snarest, og inden reformens ikrafttræden i august 2015,

fastsættes kriterier for skolernes godkendelse til udbud i 2017. Det er afgørende, at skolernes praksis i forbindelse med implementering af reformen allerede nu indrettes i forhold til de krav, erhvervsskolerne vil møde i 2017.

DA foreslår, at der senest ved reformens ikrafttræden i august 2015 fastsættes kriterier for skolernes godkendelse til udbud i 2017.

2.5.4. Bedre kobling af skoleforløb og virksomhedspraktik

Regeringen foreslår, at elevernes evne til at koble teori og praksis skal understøttes ved, at den praksisrelaterede undervisning på både grund- og hovedforløb styrkes.

DA finder det positivt, at der med lovforslaget lægges op til et øget fokus på et bedre samspil mellem skole og praktikundervisning. Det er dog væsentligt for DA at bevare den hidtidige fleksibilitet i virksomhedernes tilrettelæggelse af praktikuddannelsen, herunder hvordan specifikke praktikmål fordeles på de forskellige praktikperioder.

DA forudsætter derfor, at skolernes øgede indsats foregår i en dialog med virksomhederne og således også bidrager til et bedre kendskab til virksomhederne hos lærerne.

2.5.5. Ledelses- og skoleudvikling

DA har ingen bemærkninger.

2.6. Fortsat indsats for praktikpladser

2.6.1. Justering af regler på social- og sundhedsområdet

DA har ingen bemærkninger.

2.6.2. Styrkelse af uddannelsesgarantien

Regeringen foreslår, at uddannelsesgarantien ikke længere vil være afgrænset af hver af de 12 indgange, men fremover vil kunne dække hele spektret af uddannelser – uanset hovedområde.

DA foreslår, at grundforløbet ikke alene skal være gennemført, men også bestået i forhold til de adgangskrav, som er sat for optagelse på hovedforløbet.

DA foreslår, at teksten i pkt. 2.6.2. tilrettes i overensstemmelse hermed.

2.7. Fokusering af vejledningsindsatsen

DA mener, at det overordnet er hensigtsmæssigt, at vejledningen fokuseres på elever, der har behov for vejledning.

2.7.1. Introduktionskurser til de erhvervsrettede ungdomsuddannelser

DA finder det positivt, at alle elever i 8. klasse skal deltage i introduktionskurser, og at der på den måde sættes fokus at udfordre og forberede elevernes valg til ungdomsuddannelse.

DA foreslår, at det er en betingelse, at alle elever skal introduceres til erhvervsuddannelserne.

Det er for DA ikke ligegyldigt, hvilke erhvervsuddannelser eleverne introduceres

til. F.eks. vil det være uhensigtsmæssigt, at elever i stort antal introduceres til uddannelser, hvor der er mindre gode beskæftigelsesmuligheder efterfølgende, eller kun introduceres til såkaldte modeuddannelser.

DA foreslår, at det indgår i tilrettelæggelsen af introduktionskurserne, at det som udgangspunkt er uddannelser, hvor der efterfølgende er gode beskæftigelsesmuligheder.

DA foreslår, at det nøje bør følges, i hvor høj grad introduktionsklasser henlægges på erhvervsskoler, og at det er på et bredt udsnit af erhvervsuddannelserne.

DA finder, at initiativet kan være med til at åbne elevernes øjne for karrieremulighederne som faglært efter endt uddannelse, herunder også elever med gode forudsætninger fra folkeskolen. Det er derfor afgørende for DA, at initiativet giver eleverne mulighed for at se mulighederne på erhvervsuddannelserne. Talentsporene og EUX-mulighederne bør være en del af introduktionen.

Om introduktionskurserne på erhvervsuddannelserne bliver en succes, vil i høj grad afhænge af, om reformen i øvrigt bidrager til at øge kvaliteten på erhvervsuddannelserne. Lykkes det ikke at øge kvaliteten vil introduktionskurserne, vil det højest sandsynligt ikke bidrage til, at flere elever ønsker at gå i gang med en erhvervsfaglig uddannelse med det formål at blive faglært.

DA foreslår, at introduktionskurser bliver obligatorisk for alle skoleformer og ikke kun for folkeskole og ungdomsskoler.

2.7.2. Fremrykning og forbedring af uddannelsesparathedsvurderingen

DA finder det positivt, at vurderingen af alle elevers uddannelsesparathed allerede starter i 8. klasse, med det formål at tilrette undervisningen i folkeskolen, så alle elever ved udgangen af 9. klasse er uddannelsesparate.

DA finder det også positivt, at selve grundlaget for vurderingen forbedres, så den hviler på fastsatte klare, objektive kriterier for faglige, sociale og personlige forudsætninger.

DA foreslår, at vurderingen allerede starter i begyndelsen af 8. klasse, så der er længst mulig tid til at forbedre elevens forudsætninger.

Generelt skal det faglige niveau i folkeskolen løftes for både stærke og svage elever. Det er derfor afgørende, at der sker en progression i alle elevernes kompetencer efter, at der er i 8. klasse er foretaget en uddannelsesparathedsvurdering.

DA gør opmærksom på, at der er stor forskel på de faglige og personlige kompetencer, der stilles for at gennemføre de 107 forskellige erhvervsuddannelser.

DA foreslår, at alle elever i 9. og 10. klasse får foretaget en ny vurdering af deres uddannelsesparathed og at vurderingen er konkret i forhold til den unges uddannelsesvalg. Det gælder både elever, der går i gang med en uddannelse umiddelbart herefter og de elever, der ikke gør.

DA foreslår derfor, at det indgår i vejledningen, at der kan være store forskelle i de specifikke forudsætninger, som elever skal kunne mestre afhængig af deres uddannelsesønske.

Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår det, at aftalepartierne er enige om at igangsætte drøftelser om adgangskrav til gymnasierne, og at disse adgangskrav

krav "skal afspejle elevens faglige, personlige og sociale forudsætning for at gennemføre en gymnasial uddannelse".

En gymnasial uddannelse skal danne grundlag for, at studenten bliver parat til at gennemføre en videregående uddannelse.

Mere end hver fjerde student fra 2007 har ikke brugt deres gymnasiale uddannelse som afsæt for en videregående uddannelse, jf. Danmarks Evalueringsinstitut (20. juni 2013) "Studenter i erhvervsuddannelserne". En tendens, der med det stigende optag på gymnasierne kun må forventes at vokse yderligere i de kommende år.

DA foreslår derfor, at adgangskrav til de gymnasiale uddannelser bør fokusere på, at adgang til en gymnasial uddannelse bør forbeholdes unge, som har evnerne og motivationen for at gennemføre en videregående uddannelse.

2.7.3. Særlig indsats for dem, der ikke umiddelbart er uddannelsesparate

Regeringen foreslår, at der skal gøres en særlig indsats for de elever, der ikke ser ud til at blive uddannelsesparate.

DA foreslår, at der løbende følges op på, om elever, der ikke er uddannelsesparate i 8. klasse, får den indsats som er nødvendig for at gøre dem uddannelsesparate inden udgangen af 9. klasse.

Det fremgår af lovforslaget, at kun elever, der ikke er uddannelsesparate eller som deltager i særlige forløb, kan deltage i brobygning i 9. klasse.

DA foreslår, at det nøje bør følges, om ændringen i lovgivningen gør, at fagligt stærke elever, der er uafklarede i uddannelsesvalg i højere grad bliver nødt til at tage 10. klasse for at blive afklaret om uddannelsesvalg end hidtil.

2.7.4. Alle får vejledning, og alle skal udfordres i deres uddannelsesvalg

DA finder det positivt, at eleverne bl.a. gennem faget uddannelse og job kan arbejde på et mere kvalificeret grundlag med deres uddannelsesplan, så der er fokus på, hvilke uddannelser der kan føre frem mod forskellige jobmuligheder.

DA finder det positivt, at virksomhedsbesøg er nævnt som en mulig del af den kommende vejledningsindsats. Skal alle elever udfordres på deres uddannelsesvalg, er det afgørende, at de møder rollemøder, der giver dem inspiration i deres uddannelsesvalg. Der er en række gode erfaringer med skolevirksomhedssamarbejde samt forskning (f.eks. den engelske forsker Anthony Mann), der viser, at samarbejdet kan få stor betydning for motivationen og afklaringen af eleverne.

DA foreslår derfor, at ministeriet bør arbejde mere målrettet med at fremhæve netop disse samarbejder, som et centralt værktøj i den fremtidige vejledningsindsats, hvor det nu mere fremstår som en frivillig sidebemærkning.

For at styrke samarbejdet med erhvervslivet og samtidig være med til at sikre, at skolens undervisning inddrager, f.eks. nyeste viden på fagområder, foreslår DA, at skolerne skal inddrage erhvervslivet i tilrettelæggelsen af fag.

DA foreslår, at der skal udarbejdes samarbejdsaftaler mellem grundskolerne og det relevante UU for at sikre, at samarbejdet er tilrettelagt bedst muligt.

I og med at lovforslaget lægger op til, at UU kan inddrages i vejledningsindsat-

sen for unge op til 30 år er det afgørende, at indsatsen er koordineret mellem jobcentre og UU.

2.7.4.1. Konsekvensændringer i uddannelsesplanen som følge af fokuseringen af vejledningsindsatsen

Fremadrettet er det forældrenes og den enkelte uddannelsesparate elevs ansvar at udarbejde en uddannelsesplan i 9. klasse.

DA foreslår, at det bør overvåges om forældre og børn lever op til dette ansvar, herunder får konkretiseret, hvad der skal være målet med, f.eks. deltagelse i 10.klasse.

2.7.5. Prioriteret videreførelse af Ungepakke II og øvrige opgavetilpasninger.

DA har ingen bemærkninger 2.7.5.1. Bortfald af øvrige kommunale tilbud til ikke-uddannelsesparate unge

DA har ingen bemærkninger.

2.7.5.2. Øvrige opgavetilpasninger

DA har ingen bemærkninger.

2.7.5.3. Ændringer i 10. klasses 20/20-ordning som følge af indførelse af adgangsforudsætninger og ændret indhold i EUD

DA vil gerne inddrages i fastsættelsen af de nærmere regler for tilrettelæggelsen af tilbuddet. Der henvises til bemærkningerne til afsnit 2.4.

DA foreslår, at det bliver obligatorisk at gå til prøve i 10. klasse, ligegyldig, hvilken type af 10. klasse eleven gennemfører.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner

DA har ingen bemærkninger.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Regeringen foreslår at nedjustere det forventede formålsbestemte bidrag inden for AUB til VEU-godtgørelse m.v. pr. 1. januar 2015, samtidig med at bidraget til lønrefusion mv. forøges tilsvarende. Justeringen udgør 20 kr. pr. bidragsudløsende fuldtidsansat (5/12-effekt) svarende til 38 mio. kr. Fra 2016 og frem, hvor bidragsjusteringen er fuldt indfaset, udgør justeringen 47 kr. pr. bidragsudløsende fuldtidsansat, svarende til 90 mio. kr. Beløbet svarer dels til de nuværende udgifter til VEU-godtgørelse til elever i GVU, dels til, at satsen for lønrefusion til den eksisterende GVU-målgruppe stiger fra 80 til 110 pct. i EUV.

DA henviser til sit forslag under pkt. 2.2.2.

DA-fællesskabets forslag og kommentarer til lovforslagets enkelte bestemmelser

§1 - Lov om erhvervsuddannelser

I **pkt. 4 (forslag til ny §5a, stk. 1)** foreslår regeringen, at elever, der ikke kommer fra 9. og 10. klasse og derfor ikke skal gennemføre grundforløbets 1. del, kan optages på grundforløbets 2. del, hvis eleven har bestået henholdsvis dansk og matematik eller kan dokumentere tilsvarende kompetencer, og den ansøgte skole på baggrund af en samtale vurderer, at ansøgeren kan gennemføre en erhvervsuddannelse.

Forslaget betyder, at erhvervsskolerne skal gennemføre en samtale for alle elever, der ønsker at blive optaget på 2. del af grundforløbet og skal vurdere, om eleven kan gennemføre hele den erhvervsuddannelse, som eleven ønsker at påbegynde.

DA lægger til grund, at den vurdering skal ske på grundlag af elevens forudgående kompetencer opnået ved anden uddannelse og beskæftigelse i forhold til de faglige og personlige krav, der er målet for uddannelsen, herunder faglige krav i overgangen fra grundforløb til hovedforløb.

Hverken i lovforslagets almindelige eller særlige bemærkninger er det angivet, hvad erhvervsskolen har ret og pligt til at gøre, såfremt skolen vurderer, at eleven ikke kan gennemføre den uddannelse, som eleven søger optagelse på.

DA foreslår, at det tydeliggøres, at erhvervsskolen har pligt til at vejlede eleven om andre uddannelsesmuligheder og administrativt har adgang til at afvise optag af eleven, såfremt skolen vurderer, at eleven ikke kan gennemføre uddannelsen. Eleven kan efter de almindelige regler klage over skolens afgørelse.

I **pkt. 4 (forslag til ny §5a, stk. 3)** foreslår regeringen, at en elev kun tre gange kan søge optagelse på 2. del af grundforløbet uden uddannelsesaftale. Herefter kan optagelse kun ske med en uddannelsesaftale, der omfatter 2. del af grundforløbet.

DA tilslutter sig dette forslag, som vil være med til at understøtte, at elever på erhvervsskolerne har de nødvendige kompetencer samt motivation og afklarehed til at kunne gennemføre uddannelsen. Forslaget vil løfte uddannelsernes omdømme og begrænse det såkaldte SU-rytteri, hvor eleverne successivt optages på forskellige ungdomsuddannelser for at oppebære SU.

I **pkt. 52 (forslag til ny §66v, stk. 2)** foreslår regeringen, at en EUV indledes med en vurdering af elevens praktiske og teoretiske kompetencer (realkompetencevurdering) med udgangspunkt i målene for uddannelsen samt eventuel grundforløbsundervisning. Kompetencevurderingen foretages på grundlag af dokumentation fra eleven og et eventuelt kompetence-afklarende forløb og kan have en varighed fra en halv dag op til 10 dage.

DA vurderer, at realkompetencevurderingen skal være afsluttet inden uddannelsen påbegyndes. Det gælder i særlig grad, hvis uddannelsen omfatter praktik i en virksomhed på grundlag af en uddannelsesaftale. Det er næppe realistisk, at en virksomhed vil indgå en uddannelsesaftale med en elev førend det gennem realkompetencevurderingen nærmere er afklaret, hvor meget teori på skole og praktik i virksomhed, som eleven skal gennemføre for at kunne afslutte uddannelsen som faglært.

DA foreslår, at der som nyt § 66v, stk. 3 tilføjes, at elev og virksomhed indgår en uddannelsesaftale efter afslutning af vurderingen af elevens praktiske og teoretiske kompetencer (realkompetencevurdering), jf. §66v, stk. 2.

Med venlig hilsen
DANSK ARBEJDSGIVERFORENING

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Simon Neergaard-Holm'.

Simon Neergaard-Holm

Undervisningsministeriet
Afdelingen for ungdoms og voksenuddannelser
Frederiksholms kanal 26
1220 København K

Sendes den 4. april 2014 pr. E-mail: uvaefu2@uvm.dk

København den 4. april 2014
Vedrørende Eud-reform sags.nr.: 012.858.391

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om erhvervsuddannelser, lov om vejledning om uddannelse og erhverv samt pligt uddannelse, beskæftigelse m.v., og andre love (Bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser)

Ministeriet har med brev af 19. marts 2014 sendt ovennævnte lovudkast i høring hos Danske Erhvervsskoler - Bestyrelserne.

Danske Erhvervsskoler - Bestyrelserne (DE-B) ønsker ikke at afgive selvstændigt høringssvar hertil, men henviser til REU's samlede høringssvar.

Med venlig hilsen

Lars Kunov
Direktør

Undervisningsministeriet
Afdelingen for ungdoms- og voksenuddannelser
Frederiksholms kanal 26
1220 København K

Vedrørende Eud-reform sags.nr.: 012.858.391

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om erhvervsuddannelser, lov om vejledning om uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse m.v., og andre love (Bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser)

Undervisningsministeriet har med brev af 19. marts 2014 sendt ovennævnte udkast til lovforslag i høring hos Danske Erhvervsskoler - Lederne.

Høringsfrist: fredag den 4. april 2014, kl. 12.00

Sendes den 4. april via E-mail: uvaefu2@uvm.dk

Indledende bemærkninger

Lovforslaget af 19. marts 2014 om erhvervsuddannelsesreformen ” Bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser” rummer kimen til en ny og mere transparent erhvervsuddannelsesstruktur med flere stærke elementer specielt i relation til den øgede fokus på kvalitet. Her kan nævnes det nye grundforløb 1, færre og mere overskuelige indgange, princippet om et fagligt og pædagogisk kompetenceløft hos både lærere og ledere på erhvervsskolerne, bedre muligheder for videregående uddannelse, en fornuftig adgangsbegrænsning ved start på grundforløbene, udvidet adgang til EUX, mere kvalitet i praktikcenteraktiviteten samt bedre muligheder for de helt unge til at afklare sig i forhold til valg af erhvervsuddannelse.

Der er imidlertid også elementer i reformen, som vækker bekymring eller rejser spørgsmål, og disse vil forsøges udfoldet i nedenstående, hvor de enkelte detailelementer er delt ind i afsnit, der i så høj grad som muligt korresponderer med aftalens hovedområder.

0. Indholdsfortegnelse

Afsnit 1: Adgangskrav.....	s.2
Afsnit 2: EUD10.....	s.3
Afsnit 3: Grundforløb 1.....	s.4
Afsnit 4: Grundforløb 2.....	s.5
Afsnit 5: Uddannelsesgarantien.....	s.6
Afsnit 6: Merkantil.....	s.7
Afsnit 7: EUX.....	s.8
Afsnit 8: EUV.....	s.10
Afsnit 9: Kvalitetsmål, indikatorer og dokumentation.....	s.11
Afsnit 10: Praktikpladser og praktikcentre.....	s.13
Afsnit 11: Vejledning.....	s.13
Afsnit 12: Lærerkompetencer.....	s.15
Afsnit 13: Økonomi.....	s.16

1. Adgangskrav mv.

Overordnede bemærkninger

DE-L finder det attraktivt med de nye klare adgangskrav. Vi finder det dog fornuftigt, at der i enkelte uddannelser som noget særligt kan dispenseres for adgangskravet efter indstilling fra de faglige udvalg.

DE-L savner dog hjemmel, så der kan fastsættes særlige adgangsmuligheder for elever fra Grønland, Færøerne, de nordiske lande mv. Elever herfra har ikke dansk som modersmål og kravet om 02 i dansk ved folkeskolens afgangsprøve eller et niveau, der svarer hertil, vil være et urealistisk krav for disse elever. En række erhvervsskoler har aftaler med Grønlands Selvstyre og disse skoler optager i dag grønlandske elever direkte i særlige erhvervsuddannelser, som ikke findes i Grønland.

DE-L finder, at adgangen via prøve og samtale er styret for stramt fra centralt hold. Den foreslåede proces forekommer administrativt og økonomisk tung og tidskrævende, ikke mindst da vi må forvente, at et anseeligt antal elever vil skulle gennemføre prøven.

DE-L finder det endvidere uklart, hvor mange gange en ung må deltage i testen.

Specifikke bemærkninger

DE-L foreslår at, reglerne i § 5 stk. 2 og 3 om ansøgere, der ikke opfylder de sædvanlige adgangsbetingelser, ændres, så der bliver mulighed for mere lokal styring af optagelsesforløbet. En afvikling af optagelsesprøver i juli måned er u hensigtsmæssig, da det må forventes, at en del elever, der kommer direkte fra folkeskolen, som ikke forventede at opnå lavere karakterer end 02 i hhv. dansk og matematik, hyppigt vil være på ferie med familien i den planlagte periode for optagelsesprøverne.

DE-L er ligeledes bekymrede over, at optagelsesprøverne skal bedømmes med ekstern censur, efter de er gennemført på erhvervsskolen. Vi foreslår derfor en mere hensigtsmæssig og effektivt løsning, hvor prøven gennemføres digitalt, således den er selvrettende, og erhvervsskolen umiddelbart kan give den unge et svar om prøvens resultat.

DE-L foreslår, at de konkrete prøvetidspunkter fastsættes lokalt, så skolen kan tage højde for forskellige elevgrupper - herunder elever fra kontanthjælpsreformen - hvor skolerne med relativt hyppige udbud af grundforløb 2, standardiserede EUV forløb etc. må forventes at have behov for at tilbyde prøven regelmæssigt.

DE-L vurderer at reglen i § 5a stk. 3 om, at en ansøger, som tre gange har været optaget efter stk. 1 eller 2, kun kan optages på ny med en uddannelsesaftale, der omfatter det ansøgte grundforløb, kan blive en betydelig udfordring for landets jobcentre. En ung, der som 19-årig 3 gange har været optaget på grundforløb 2 uden at afslutte eller opnå praktikplads, har alene herefter kun mulighed for at gennemføre en ungdomsuddannelse, ved at erhverve sig en uddannelsesaftale eller blive gymnasieegnet. DE-L foreslår derfor, at der i reglerne åbnes mulighed for dispensation evt. efter indstilling fra et jobcenter.

DE-L er usikre på hvorledes lovens ikrafttræden påvirker de unge, der allerede er påbegyndt grundforløb før 1. august 2015.

I bemærkningerne på side 22 er følgende anført: "Den nye struktur indebærer, at elever kun kan påbegynde grundforløbets 1. del én gang. Derved undgås det, at elever cirkulerer rundt i grundforløbet uden at komme i gang med den uddannelsesspecifikke undervisning i 2. del."

DE-L foreslår, at der i reglerne åbnes mulighed for dispensation for genoptagelse på grundforløb 1, hvis eleven frafalder grundforløbet uden egen skyld. Dette kunne fx være ved svær sygdom eller lignende.

2. EUD10

Overordnede bemærkninger

DE-L ser positivt på EUD10 som en styrkelse af overgangen fra grundskolen til erhvervsuddannelserne.

DE-L ser også positivt på, at EUD10 er både målrettet elever der er usikre på, om en erhvervsuddannelse er det rigtige valg, og elever der ikke har opnået 02 i dansk og matematik efter 9. kl., men som er motiveret for en erhvervsuddannelse.

Specifikke bemærkninger

DE-L foreslår følgende målsætninger for EUD 10:

- 1) 50 % af undervisningen skal ske i samarbejde med en erhvervsskole i flest mulige kommuner

- 2) Flest mulige kommuner skal indgå en fuld driftsoverenskomst med en erhvervsskole
- 3) Elever og lærere skal være mest muligt i erhvervsskolens faglige lokaler
- 4) Folkeskolelærere og erhvervsskolelærere skal samarbejde mest muligt om at tone den obligatoriske del mod erhvervsuddannelserne samt udvikle undervisningsmaterialer til den valgfri del

Punkt 3 +4 er kun aktuelle hvis kommunen ikke indgår en fuld driftsoverenskomst med en erhvervsskole.

DE-L foreslår, at målsætningerne opnås ved, at:

- 1) Rammerne for aftalerne i forhold til den valgfri del præciseres. Samarbejdet skal eksempelvis defineres som, at det skal omfatte
  - Brug af faglokaler på erhvervsskolen – så eleverne bliver bekendt med erhvervsskolernes miljø
  - Lærerudveksling – så begge lærergrupper får kendskab til undervisningsmiljø og indhold
  - Fælles udvikling af undervisningsmaterialer – så det pædagogiske og didaktiske grundlag kan understøtte hinanden
- 2) De ressourcemæssige incitamenter for samarbejde med en erhvervsskole gøres tydelige og attraktive for kommunerne. Fx hvilken gevinst kommunerne får ved at låne lærere, lokaler og udstyr af erhvervsskolen etc.

3. Grundforløb 1

Overordnede bemærkninger

DE-L ser positivt på muligheden for at få skabt et stærkt ungdomsuddannelsesmiljø med udformningen af de nye grundforløb 1 og grundforløb 2. Grundforløb 1 styrker muligheden for bredt at introducere til erhvervsuddannelserne til de unge, som kommer fra 9. og 10. klasse.

DE-L ser også positivt på overgangen fra de 12 erhvervsfaglige fællesindgange til fire nye erhvervsfaglige hovedområder, men det betyder ikke nødvendigvis, at strukturen for den enkelte elev er blevet mere enkel og forståelig, og DE-L opfordrer til, at der fra ministeriets side sættes fokus på vejledning og informationsstrategier ift. de unge og deres forældre, fx via eVejledningen, uddannelsesguiden (ug.dk), UU-systemet, uddannelse og job (tidligere UEA) og de øvrige kanaler i folkeskolen.

Specifikke bemærkninger

I relation til lovens bemærkninger under punkt 2.1 om enklere og mere overskuelig struktur, ser DE-L en modsætning mellem, at den unge på den ene side kun skal vælge mellem 4 hovedområder og ved afslutningen af grundforløb 1, åbent skal kunne vælge uddannelse (grundforløb 2), og på den anden side, at undervisningen i grundforløb 1 skal organiseres i fagretninger, som den unge skal vælge efter 2 uger, og at der skal ske en gradvis specialisering. Lægges der for meget vægt på specialiseringen, kan konsekvensen blive, at den unge ret beset skal have truffet et forholdsvist præcist valg allerede i starten af grundforløb 1.

DE-L skal derfor foreslå, lovbemærkningerne suppleres med en tekst, der præciserer det overordnede og introducerende formål med grundforløb 1.

DE-L skal også foreslå at Undervisningsministeriet sætter rammer for, hvilke fagretninger der kan etableres. Der er behov for at sikre overskuelighed og at fagretningerne er fagligt set relevante i forhold til det fortsatte uddannelsesforløb.

DE-L kan være bekymret for, om eleverne vil opleve, at systemet har den enkelthed, der er søgt skabt ved valget mellem de 4 hovedområder, i relation til hvilke reelle valgmuligheder eleverne opnår efter endt grundforløb 1. Bekymringen bunder i, at opfyldelsen af de krav, der opstilles af de faglige udvalg ved overgangen til hovedforløbet, kan slå igennem i forhold til undervisningen i grundforløb 1. Sættes kravene forud for et hovedforløb meget højt, kan det betyde, at eleverne allerede i grundforløb 1 nødvendigvis skal forberede sig på at nå bestemte niveauer i forhold til et konkret hovedforløb.

DE-L skal derfor foreslå, at der i lovbemærkningerne indarbejdes en forudsætning om, at de faglige udvalg ikke kan sætte kravene for adgang til et hovedforløb så højt, at det forudsætter at grundforløb 1 omfatter en specifik fag-faglig undervisning rettet mod et bestemt hovedforløb.

DE-L vurderer, at de foreslåede arbejdsformer i grundforløb 1 kan være velegnede for elevernes læring, men vi er usikre på, hvilke muligheder eleverne har for at skifte mellem hovedområderne. Vi har i denne sammenhæng noteret os, at aftalen om bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser fastslår, at undervisningen i grundforløbets 1. bl.a. består af erhvervsfag, og at undervisningen i erhvervsfag vil være bestemt af fagretningen. Vi har også noteret os, at undervisningen i erhvervsfag skal give grundlæggende faglige kompetencer inden for de erhverv, som fagretningen sigter imod. Fagretningen skal således give både generelle erhvervsfaglige kompetencer og specifikke faglige kompetencer inden for de pågældende erhverv.

DE-L skal foreslå, at det i lovbemærkningerne præciseres, om der er konsekvenser for den efterfølgende undervisning, der følger af et skift mellem hovedområder.

Grundforløb 2

Overordnede bemærkninger

DE-L ser som tidligere nævnt flere positive elementer ved den 20-20 model for grundforløb 1 og grundforløb 2, som er valgt. Vi mener dog, at modellen indebærer en risiko for, at der bliver et stort frafald/omgængere i grundforløb 2, fordi det kan være tvivlsomt, om unge, som ikke kommer direkte fra folkeskolen, er så afklarede og uddannelsesparate, at de er i stand til at træffe det rette og relevante uddannelsesvalg forud for grundforløb 2. Pt. er knapt 70 % af grundforløbseleverne på landets erhvervsskoler over 17 år¹, og vi ved, at disse unge i øjeblikket i gennemsnit bruger ca. 30 uger på at komme igennem deres grundforløb².

Specifikke bemærkninger

Det vil være nødvendigt, at den enkelte skole screener eleverne forud for optagelsen i grundforløb 2. Realiteten vil være, at en hvilken som helst elev ikke vil være egnet til et hvilket som helst grundforløb 2, uanset at eleven har 02 i dansk og matematik. Der vil være store forskelle på de krav der stilles til elevens evner og kompetencer i de forskellige grundforløb 2, alt efter de gærdehøjder, der er opstillet som forudsætning for, at en elev kan påbegynde et hovedforløb.

---

¹ Kilde: UNI-C's Forløbsstatistik grundforløb skoleår 2012-2013

² Kilde: DE-L data

DE-L skal derfor foreslå at loven udformes så skolerne får kompetence til at screene eleverne forud for optagelse i grundforløb 2. Samtidig vil adgangen til grundforløb 2 medføre en øget vejledningsopgave for skolerne, jf. også økonomiafsnittet.

DE-L skal yderligere foreslå, at loven udformes, så der afsættes ressourcer til, at den enkelte skole kan iværksætte særlige aktiviteter i tillæg til den ordinære undervisning i grundforløb 2 for usikre elever f.eks. med konkrete læse og skrivevanskeligheder, som har påbegyndt deres erhvervsuddannelse direkte i grundforløb 2. Tilsvarende gælder i forhold til en gruppe af unge, der nu hvor der ikke bliver mulighed for en individuel forlængelse af grundforløbet, har behov for at modtage supplerende undervisning, som forudsætning for at kunne bestå grundforløbsprøven.

DE-L er enig i, at grundforløbsprøven får status som stopprøve på et fagligt grundlag. Det er dog væsentligt for DE-L, at antallet af prøver med ekstern censur ikke forøges, uden at der gives ekstra midler til dette.

4. Uddannelsesgarantien

Overordnede bemærkninger

DE-L er tilfredse med, at der i lovudkastet er fokus på uddannelsesgarantien, som efter vores opfattelse er en af hjørnestenene i forhold til at nå målene om, at 25 % hhv. 30 % af de unge fra grundskolen skal påbegynde en erhvervsuddannelse i 2020 hhv. 2025. En troværdig og transparent uddannelsesgaranti er vigtig for de unge, der efter grundskolen overvejer at påbegynde en erhvervsuddannelse. De skal kunne tro på, at deres ønskeuddannelse kan realiseres og de skal være afklarede under hvilke betingelser.

En forbedret uddannelsesgaranti bør efter DE-L's opfattelse omfatte, at der arbejdes for at begrænse de krav, der stilles til eleverne om faglig og geografisk mobilitet.

Specifikke bemærkninger

I afsnit 2.6.2 er følgende anført: " Elever, som gennemfører grundforløbet i en uddannelse, som udbydes med skolepraktik har sikkerhed for, at kunne gennemføre hele uddannelsen, hvis eleven opfylder kravene om egnethed, geografisk mobilitet og aktiv praktikpladssøgning."

Det er DE-L's opfattelse, at citatet tegner et ufuldstændigt billede af uddannelsesgarantien. Problemet er, at reformforslaget omfatter en mulighed for at kvotere adgangen til grundforløb 2. Det betyder, at en elev, der lever op til de nævnte krav, kan risikere at miste muligheden for at kunne fortsætte i grundforløb 2 og dermed miste muligheden for at kunne gennemføre sin ønskede uddannelse.

DE-L skal foreslå, at lovbemærkningerne udformes, så det tydeligt fremstår, at der er tre forskellige former for uddannelsesgaranti.

For det første er der uddannelser med skolepraktik med ægte uddannelsesgaranti. Det indebærer, at elever, som påbegynder grundforløb 1 med et ønske om en bestemt uddannelse, har sikkerhed for at kunne gennemføre hele uddannelsen, hvis eleven opfylder kravene om egnethed, geografisk mobilitet og aktiv praktikpladssøgning.

For det andet er der uddannelser med skolepraktik, hvor der er kvoter ved adgangen til grundforløb 2. Sådanne uddannelser har uddannelsesgaranti med forbehold. Det indebærer, at elever, som påbegynder grundforløb 1 med et ønske om en bestemt uddannelse, ikke har garanti for at kunne få plads i grundforløb 2 i den pågældende uddannelse.

For det tredje er der uddannelser uden skolepraktik. Her omfatter uddannelsesgarantien alene muligheden for at kunne gennemføre en erhvervsuddannelse med uddannelsesaftale eller blive anvist en uddannelse med skolepraktik. For elever, der ikke kan finde en praktikplads inden for en ønsket uddannelse, indebærer dette, at eleven må acceptere en anden uddannelse end den ønskede.

DE-L skal foreslå, at det eksplicit kommer til at fremgå af lovbemærkningerne, at undervisningsministeriet aktivt og i et samarbejde med de faglige udvalg, arbejder for, at flere uddannelser får en ægte uddannelsesgaranti og at flere uddannelser kan udbydes med skolepraktik. I tilknytning hertil foreslås det, at der arbejdes for, at flere uddannelser bliver tilrettelagt med bredere kompetencer. Det vil på sigt kunne bidrage til fleksibiliteten på arbejdsmarkedet og bidrage til, at omfanget af uddannelser med begrænsninger i uddannelsesgarantien kan nedbringes.

DE-L hilser det velkomment, at negativlisten, der angiver hvilke uddannelser som ikke udbydes med skolepraktik, omdannes til en positivliste, således at den angiver, hvilke uddannelser, der udbydes med skolepraktik i et praktikcenter, i stedet for, hvilke uddannelser, der ikke gør.

5. Merkantil

Overordnede bemærkninger

DE-L er bekymret over at aftalen om bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser indebærer, at grundforløbet på det merkantile område beskæres, så en række elever fremover skal nå de samme slutkompetencer som i dag på kun 20 uger mod i dag 76 uger. Det stiller store krav til vejledningen om, at de elever, der påbegynder grundforløb 2 er velforberejdede. Samtidig skal adgangskravene til hovedforløbet formuleres realistisk og tilpasset kompetencemålene inden for den enkelte uddannelse.

I aftalen forudsættes det, at grundforløb 2 fokuseres og skærpes mod de brancher, den enkelte uddannelse er rettet imod. Der skal samtidig etableres særlige hold for EUX-elever. Det vil udfordre i sær de mindre skoler, som inden for hver branche har få elever til at danne hele hold. Der er derfor behov for at fastsætte regler som tager hensyn til mulighed for samlæsning brancheområderne i mellem.

Det nye trin 3 er kun beskrevet tyndt i lovbemærkningerne, herunder er det uklart om et fagligt udvalg kan undlade at benytte ordningen.

Specifikke bemærkninger

DE-L skal foreslå, at der i lovbemærkningerne sættes rammer for udformningen af reglerne om grundforløb 2. Herunder bør det sikres, at fagene beskrives dels som fællesfag for hele det merkantile område og dels som specifikke fag, der retter sig mod de enkelte brancher.

DE-L skal yderligere foreslå, at ministeren får bemyndigelse til at bestemme, at der inden for et brancheområde skal etableres et trin 3 på samme måde som ministeren kan bestemme, at der skal etableres EUX-forløb inden for en uddannelse, hvor det faglige udvalg ikke selv har taget initiativ.

6. EUX

Overordnede bemærkninger

DE-L er enige i, at flere unge skal have mulighed for at påbegynde et EUX-forløb, samt at EUX skal udvikles, så forløbet tilbydes på alle relevante erhvervsuddannelser, inden for alle fire hovedområder. Herunder er vi enige i, at undervisningsministeren får en initiativforpligtigelse, hvis et fagligt udvalg ikke indstiller, at en relevant uddannelse udbydes med et EUX-forløb.

DE-L finder det vigtigt, at EUX ikke bliver udviklet som mindre søskende til HHX og HTX.

Erhvervsuddannelser med et EUX-forløb skal have sit eget og selvstændige brand med særlig vægt på dobbeltkompetencen og på, at den gymnasiale undervisning på alle relevante områder direkte relaterer sig til den fag-faglige undervisning, så synergien udnyttes bedst muligt.

Rammerne for EUX-undervisningen bør så vidt muligt fastlægges, så undervisningen i udgangspunktet organiseres i særlige EUX-miljøer. Det vil give det bedste studiemiljø og de bedste muligheder for holddannelse. Rammerne bør dog også fastlægges så minder skoler med få uddannelser med et EUX forløb har reelle muligheder for et EUX-udbud.

Specifikke bemærkninger på det tekniske område

DE-L er enige i behovet - som dette er beskrevet i lovbemærkningerne - at der på det tekniske område opstilles fælles rammer for grupper af uddannelser, så der inden for en uddannelsesgruppe bliver større ensartethed i forhold til struktur, fag mv., så skolerne får bedre mulighed for både at formidle tilbuddet om et EUX-forløb og især for at samlæse elever fra forskellige uddannelser inden for gruppen. Herunder er vi enige i, at der for hver uddannelsesgruppe opstilles en fælles model, og vi anbefaler, at antallet af uddannelsesgrupper begrænses til 3 eller 4 inden for det tekniske område. Jo færre grupper jo bedre muligheder for samlæsning.

DE-L er derimod ikke enige i, at det i de almindelige bemærkninger detaljeret er fastlagt, hvorledes modellerne skal udformes. Den detaljerede beskrivelse giver dårlig mulighed for, at den enkelte skole kan tilrettelægge sine EUX-forløb med udgangspunkt i skolens konkrete EUX-hold, valgfagsudbud mv. samt dårlig fleksibilitet i den fremtidige udvikling af EUX. Med udgangspunkt i skolernes vilkår er vi bestemt heller ikke enige i, at den konkrete undervisningsrækkefølge fastlægges i lovbemærkningerne jf. side 31.

DE-L foreslår derfor, at de almindelige bemærkninger holdes på et overordnet niveau svarende til det beskrivelsesniveau, der er anvendt i forhold til EUX på det merkantile område. Beskrivelsen på det tekniske område bør primært omfatte hensigten med at fastlægge fælles rammer hhv. fælles modeller og omfatte, hvem, der er de centrale aktører i arbejdet med at fastlægge de fælles rammer for hver uddannelsesgruppe. Herunder vil vi gerne pege på, at de fælles rammer skal tilgodese et skolebehov, og at skolerne derfor bør have en central rolle i dette arbejde. Den konkrete undervisningsrækkefølge bør inden for nogle overordnede kriterier helt overlades til de lokale skoler.

DE-L er dog enige i, at det er nødvendigt at fastlægge hvilke fag, der skal indgå i grundforløbet, så der kan ske skoleskift. Samtidig er der behov for, at elever, der påbegynder et EUX-forløb direkte ved indgangen til grundforløb 2, er orienteret om hvilke forkundskaber, der er nødvendige for at kunne følge undervisningen. Vi foreslår i denne sammenhæng, at den enkelte skole får mulighed for - efter lov om åben uddannelse - at udbyde et forkursus tilpasset skolens konkrete tilrettelæggelse af grundforløbet. En sådan lokal og fleksibel mulighed vil overflødig gøre kravet om, at der skal gennemføres præcis tre afsluttede enkelt fag på C-niveau i grundforløb 1 og tre afsluttede enkelt fag på C-niveau i grundforløb 2, et krav som i høj grad er i modstrid med behovet for, at undervisningen i grundforløb 1 tilrettelægges som et sammenhængende uddannelsesforløb for unge med vægt på progression, fagligt samspil og løbende evaluering, som det kendes i andre ungdomsuddannelser.

I høringsmaterialet er det anført, at der på det tekniske område skal være plads til 6 fag på C-niveau i grundforløbet. Samtidig er det forudsat, at der også i fuldt omfang skal være plads til den grundforløbsundervisning, der knytter sig til et ordinært grundforløb. Dette forudsætter, at der bliver mulighed for at skabe omfattende synergi mellem fagene i grundforløbet. Dette kan bl.a. ske ved, at en række af fagene udvikles som EUX-fag, som er karakteriseret ved, at faget kan realiseres, så indholdet både tilgodeser elevens studiekompetence og opbygningen af elevens erhvervskompetence i overensstemmelse med de opstillede kompetencemål. Et eksempel på et sådant fag er det allerede eksisterende grundfag teknologi C.

DE-L foreslår, at der også på andre områder udvikles egentlige EUX-fag med egne prøveformer, herunder at de mange forskellige teknologi- og teknikfag på B og A-niveau i de eksisterende EUX-ordninger samles i et fælles EUX-fag inden for hver uddannelsesgruppe, så faget får fælles varighed og fælles overordnede kompetencemål, så skolen kan tilpasse det konkrete indhold af undervisningen til de elever, der aktuelt bliver undervist.

Specifikke bemærkninger i forhold til EUX på det merkantile område

DE-L finder, at EUX-modellen på det merkantile område er perspektivrig i forhold til at sikre, at grupper af elever, der ellers ville have valgt en gymnasial uddannelse, i stedet vælger en erhvervsuddannelse.

DE-L er enige i, at afstigningsmuligheden efter 2 år i den merkantile model skal give generel studiekompetence, men samtidig, at den ikke giver EUX-kompetence - dette forbeholdes elever, der afslutter deres erhvervsuddannelse med såvel erhvervs- som studiekompetence.

DE-L har noteret sig, at det forudsættes, at grundforløb 1 og 2 samlet skal omfatte 8 fag på C-niveau. Vi finder i lighed med bemærkningerne på det tekniske område, at den enkelte skole skal have frihed til selv at tilrettelægge sit forløb med udgangspunkt i behovet for, at undervisningen i grundforløb 1 tilrettelægges som et sammenhængende uddannelsesforløb for unge med vægt på progression, fagligt samspil og løbende evaluering. Adgangen til et EUX-forløb for elever, der påbegynder direkte via grundforløb 2 kan så ske via et lokalt tilrettelagt forkursus.

DE-L skal foreslå, at lovbemærkningerne udformes, så de også omtaler principperne for oprykning fra grundforløb 2 til det studiekompetencegivende forløb. Samtidigt foreslår vi, at adgangen ved denne overgang skal reguleres efter samme principper, som gælder i en gymnasial uddannelse, dvs. med

udgangspunkt i en gennemsnitskarakter og således, at der sker prøveudtræk, så det ikke forudsættes, at eleven aflægger prøve i alle 8 fag.

Tilsvarende forudsætter vi, at de afsluttende gymnasiale prøver afholdes med prøveudtræk, og at studiekompetencen opnås med udgangspunkt i et karaktergennemsnit, der både omfatter afsluttede standpunktskarakterer og prøvekarakterer.

DE-L er enig i, at EUX på det merkantile område omfatter særlige lærerqualifikationskrav (HD niveau), når kompetencen afgrænses til de særlige erhvervsnære gymnasiale fag i EUX, dog således at kompetencen ikke gælder HHX. DE-L skal foreslå at de særlige EUX-lærerkompetencer også kommer til at omfatte ED'ere og eventuelt også andre med en relevant erhvervsrettet uddannelse på bachelorniveau.

7. EUV

Overordnede bemærkninger

Som udgangspunkt er EUV en stærk model, hvor uddannelsesforløbet kan tilpasses behovene i de forskellige voksne grupper med systematisk inddragelse af realkompetencevurderinger.

DE-L finder det positivt, at der udarbejdes grundlag for standardmerit, så skolerne har et fælles udgangspunkt til realkompetencevurderingen, og voksne sikres et mere ensartet vurderingsgrundlag inden for de enkelte uddannelser og ved tilrettelæggelsen af uddannelsesplanen.

Da tilgangen til EUV er af mindre omfang end tilgangen til ungdomsuddannelser, bifalder DE-L, at lovbemærkningerne fremhæver, at der skal være mulighed for samlæsning af unge og voksne elever både på grundforløb 2 og på hovedforløbet.

Specifikke bemærkninger

Det fremgår af udkastet til lovforslag, at der stilles de samme adgangskrav til EUV som til ungdomsuddannelsen. DE-L mener, at dette ikke hænger særligt godt sammen med, at alle over 25 år skal have en realkompetencevurdering. Voksnes læse-, skrive- og regnefærdigheder kan have ændret sig og udviklet sig siden folkeskolens afgangsprøve, så det er ikke relevant at stille folkeskolens afgangsprøver som et generelt krav til alle voksne over 25 år.

Voksne kan have deltaget i FVU undervisning, men FVU er ikke meritgivende i forhold til folkeskolens afgangsprøve.

DE-L skal foreslå, at FVU er adgangsgivende til erhvervsuddannelserne for ansøgere, som ikke har adgang til GF 1, så denne målgruppe har flere muligheder for at kvalificere sig til erhvervsuddannelserne.

DE-L foreslår, at der her skabes systemmæssig sammenhæng mellem EUD-reformen og kontanthjælpsreformen, hvor unge voksne under 30 år skal tilbydes FVU-test. Der er behov for, at realkompetencevurderingerne og de adgangsgivende uddannelses tilbud, der gives til voksne, som ønsker en erhvervsuddannelse eller får uddannelsespålæg, anerkendes som ligeværdige i forhold til resultatet af folkeskolens afgangsprøver i dansk og matematik.

DE-L skal foreslå, at erhvervsskolerne får direkte mulighed for at tilbyde FVU undervisning, uden at erhvervsskolerne skal søge om en aftale med et VUC-center.

Lovforslaget præciserer, at EUV kan gennemføres af institutioner, som er godkendt til at udbyde det aktuelle hovedforløb, jf. § 66 u stk.3.

DE-L skal foreslå, at der sikres hjemmel til afvikling af grundforløb 2 i et EUV-forløb på institutioner, som ikke er godkendt til hovedforløbet, men som er godkendt til det pågældende grundforløb 2, hvis den voksnes uddannelsesplan indeholder dele af grundforløbet. Det samme princip bør være gældende for ledige hvis de efter en længerevarende ledighedsperiode har behov for et suppleringsmodul af op til 9 ugers varighed, jf. § 66 y. Forslaget skal sikre bedst mulig lokal tilgængelighed af evt. grundforløbsdele og supplerende moduler for voksne.

Overgangsreglerne for reformen efterlader et særligt problem i august 2015 med EUV for voksne, som ikke skal gennemføre grundforløb 2. Problemet består i, at de særlige EUV-forløb skal være færdigudviklet meget tidligt, og at der kun forventes få elever.

DE-L skal foreslå, at der etableres en overgangsordning, som indebærer, at den enkelte skole får mulighed for at tilrettelægge et forløb, som bygger på de nuværende hovedforløb.

Af bemærkningerne til lovforslaget om erhvervsuddannelser for voksne fremgår det, at de faglige udvalg skal udvikle standardiserede hovedforløb for voksne og indholdsmæssigt et det hensigten at fastsætte regler, om at arbejdsmarkedsuddannelse kan indgå i forløbene.

Lovforlaget åbner hermed mulighed for øget sammenhæng mellem arbejdsmarkedsuddannelser og erhvervsuddannelser, mens udfoldelsen af denne sammenhæng ikke er yderligere uddybet i bemærkningerne til lovforslaget.

DE- L foreslår, at der skabes hjemmel til at fastsætte regler for udviklingen af EUV og sammenhængen mellem arbejdsmarkedsuddannelser og erhvervsuddannelser, som sikrer en ensartet og tilgængelig model på tværs af uddannelser. Der er stort behov for transparens i sammenhængen og meritmuligheder mellem uddannelserne, så voksne og virksomheder nemt kan orientere sig om indhold og strukturer. Det gælder i særlig grad i et sammenhængende EUV forløb, så det også er tydeligt, hvordan faglært niveau kan opnås trinvis via gennemførelse af AMU kurser enkeltvis, når det er det mest hensigtsmæssigt for brugerne.

DE-L skal foreslå, at lovbemærkningerne giver en angivelse af, hvordan en EUV kan tilrettelægges i et EUX-forløb.

8. Kvalitetsmål- og indikatorer samt dokumentation

Overordnede bemærkninger

Lovforslaget rummer overordnet set følgende fire kvalitetsmålsætninger og otte kvalitetsindikatorer:

4 Mål	8 Indikatorer
<i>Flere elever skal vælge en erhvervsuddannelse direkte efter 9. og 10. klasse</i> 25 % i 2020 og 30 % i 2025	1) Antal elever, der vælger en erhvervsuddannelse efter 9. og 10. klasse
<i>Flere skal fuldføre en erhvervsuddannelse</i> 60 % i 2020 og 67 % i 2025	2) Fuldførelsesprocent
<i>Erhvervsuddannelserne skal udfordre alle elever, så de bliver</i>	3) Antal elever på EUX-niveau

<i>så dygtige som de kan.</i> Antal elever på EUX, fag på højere niveau og talentspor skal øges år efter år	4) Antal elever, der har taget fag på ekspertniveau
	5) Antal elever, der har gennemført talentspor
	6) Beskæftigelsesfrekvens
Tilliden til og trivslen på erhvervsskolernes skal styrkes Elevernes trivsel og aftagervirksomhedernes tilfredshed skal øges frem mod 2020	7) Mål fra elevtilfredshedsundersøgelse
	8) Mål fra virksomhedstilfredshedsundersøgelse

DE-L mener at det er positivt, at der er opstillet klare mål for erhvervsuddannelserne, så regeringen og erhvervsskolerne kan samarbejde om at udvikle erhvervsuddannelserne.

DE-L finder det helt centralt, at de fire mål er afspejlet i de obligatoriske indikatorer og i handleplaner for øget gennemførelse, så kvalitetstilsynet er koordineret og kan spille sammen med den lokale kvalitetsudvikling på erhvervsskolerne.

DE-L mener, at det er afgørende, at alle dele af ministeriets kvalitetsmålinger har fokus på erhvervsskolernes resultater frem for processer.

DE-L bakker op om, at resultatmålene skal opsamles nationalt og på institutionsniveau, og mener at, ministeriet skal kunne trække alle data centralt fra. Det er vigtigt for skolernes kvalitetsudviklingsarbejde, at alle datasystemer, der skal bruges til de obligatoriske indikatorer, giver mulighed for benchmarking, så skolerne kan sammenligne egne resultater med andre skoler.

DE-L anbefaler, for at sikre den bedst mulige effektivitet og validitet i den løbende måling på lovforslagets realisering, at de ministerielle målinger, så vidt muligt, initieres centralt, og at kvalitetsstyringen i forhold til erhvervsskolerne i øvrigt kobles op på de kvalitetsudviklingsprocesser, der allerede i dag foregår på skolerne. Her tænkes eksplicit på den årlige handlingsplan for øget gennemførelse, der i forvejen både adresserer en del af de overordnede mål i EUD-reformen og det ydermere også er her, at skolerne dokumenterer og reflekterer de skærpede ministerielle/politiske krav om uddannelses- og undervisningsdifferentiering.

Specifikke bemærkninger

DE-L foreslår i relation til målet om, at flere elever skal vælge en erhvervsuddannelse, at data i udgangspunktet ikke kun vurderes i et lokalt perspektiv. Den enkelte institution kan ikke alene stilles til ansvar for, hvor mange elever, der vælger en erhvervsuddannelse i den enkelte kommune. Ansvar på dette område er delt mellem erhvervsskoler, kommuner, private skoleformer m.fl.

DE-L foreslår i relation til målet om, at erhvervsuddannelserne skal udfordre alle elever, at der bliver udviklet en indikator for faglig progression i forhold til karakterer på lige fod med folkeskolernes obligatoriske indikatorer omkring karakterer i folkeskolen, da de indikatorer, der er valgt, handler udelukkende om udbud af fag, ikke om elevernes faglige udvikling og progression.

DE-L foreslår i relation til, at nyuddannedes beskæftigelsesfrekvens skal anvendes som indikator, at der anvendes en beskæftigelsesfrekvens, der måler over en længere årrække. Bl.a. fordi, at de tal, der anvendes fra Danmarks Statistik ikke er dagsaktuelle. Ansvar på dette område er delt mellem erhvervsskoler og de faglige udvalg.

DE-L foreslår i relation til målet om, at tillid og trivsel skal styrkes, at indikatorer omkring elevtrivsel og virksomhedernes tilfredshed tager udgangspunkt i de spørgerammer, som erhvervsskolerne i dag anvender til måling af elev- og virksomhedstilfredshed. Ansvar på dette område er delt mellem erhvervsskoler og de faglige udvalg.

DE-L foreslår, at handleplanerne for øget gennemførelse udelukkende skal have fokus på mål og resultater og ikke på proces, og at de snarest muligt bør afløses af lokale kvalitetssystemer, hvor skolernes bestyrelse har ansvaret. De nuværende handleplaner er bureaukratiske og et omfattende dokumentationsarbejde. Samtidigt bør handlingsplaner kun indgå som en del af læringskonsulenternes redskaber, hvis der er skoler, der ikke performer på de obligatoriske indikatorer.

9. Praktikpladser og praktikcentre

Overordnede bemærkninger

Regeringen lover at drøfte praktikpladssituationen med kommunerne og arbejdsmarkedets parter. DE-L opfordrer kraftigt til en mere forpligtende proces, der har fokus på at skaffe flere ordinære uddannelsesaftaler, men grundet strukturændringer i samfundet hvor mange virksomheder i højere grad specialiserer sig og er blevet mere konjunktur- og konkurrencefølsomme (og derfor har vanskeligere ved at tilbyde ordinære uddannelsesaftaler), så er det vigtigt også at øge fokus på brikmodellen og korte aftaler.

Incitamentet på skolerne til at få eleverne i praktikcentret ud i virksomhedsbaseret læring skal være så tydeligt som muligt og derfor ser DE-L positivt på en tilskudsomlægning af praktikcentrenes taxameter, der styrker denne proces som der er lagt op til i "Aftale om bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser".

Specifikke bemærkninger

DE-L ser positivt på at negativlisten bliver til en positivliste og anbefaler at man udvider positivlisten (listen af uddannelser der udbydes med praktikcenteraktivitet) og at den i så høj grad som muligt bliver uden kvoter.

DE-L anbefaler at elever i praktik i udlandet (PIU) bevarer retten til praktikcenteraktivitet ved ophør af praktikforholdet.

10. Vejledning

Overordnede bemærkninger

DE-L noterer sig med tilfredshed, at der genindføres obligatorisk brobygning og introduktionskurser, som vi vurderer som et af de allerstærkeste vejledningsinstrumenter over for de unge.

DE-L foreslår, at det i lovbemærkningerne tydeliggøres, at brobygning og introduktionskurser obligatorisk omfatter erhvervsuddannelserne, og brobygning og introduktionskurser ikke kan ske i forhold til STX.

DE-L er bekymrede for, at brobygning alene er forbeholdt elever, der ikke har opnået 4 i gennemsnit af standpunktskaraktererne i 8. klasse

DE-L er tilfredse med, at man fortsat har mulighed for at indgå samarbejdsaftaler med kommunerne omkring udbud af 20/20 forløb.

DE-L ser derimod med bekymring på, at de ca. 80 % af eleverne i folkeskolen, der vurderes uddannelsesparate i 8. klasse ikke bliver direkte personligt udfordret på deres valg. Eleverne skal selv være motiverede til at opsøge "udfordringen", fx via eVejledningen eller ug.dk.

Specifikke bemærkninger

Af § 2c Stk. 3. fremgår det, at opgaven omkring udfyldelse af uddannelsesplanen overgår til eleven/forældrene for de uddannelsesparate elever. Mange forældre vil have et begrænset syn på de uddannelser, der kan vælges – både på valg af gymnasieretning og på rækken af mulige erhvervsuddannelser, der findes. Samtidig må det forventes, at mange forældre vil være usikre på opgaven med at udfylde uddannelsesplanen, så der opstår usikkerhed og fejl.

DE-L skal derfor foreslå, at ministeriet styrker vejledningen og informationen til forældregruppen – både elektronisk og via andre informationstyper.

DE-L ser positivt på hjemtagelsen og udviklingen af tredje generation af ug.dk portalen, men hverken den samlede brugerflade, artikler, uddannelsesvælgerværktøj etc. vil være færdigudviklet og gennemtestet inden for det første år eller to. Det, at mange elever og forældre nu skal kunne navigere i uddannelsesverden på egen hånd, stiller store krav til de elektroniske hjælpeværktøjer - især eVejledningen og ug.dk - og deres evne til pædagogisk og let forståeligt, at kunne beskrive uddannelsesmulighederne inden for ungdomsuddannelserne. Derfor er DE-L bekymret for, hvorvidt de 80 % unge får en tilstrækkelig vejledning, som udfordrer deres initiale uddannelsesvalg, der ofte er STX.

DE-L skal derfor foreslå, at arbejdet med at forøge kvaliteten af de elektroniske portaler prioriteres meget højt, herunder at ug.dk styrker beskrivelsen af væsentlige elementer, fx praktikcenteraktiviteten, den kommende positivliste, uddannelsesgarantien, EUX, videreuddannelsesmuligheder o. lign.

Af § 2g Stk. 5. fremgår det, at elever, der er vurderet uddannelsesparate, kun skal have en fornyet vurdering i 9. klasse, hvis der er særlige faglige eller personlige grunde hertil.

Der er stadig en problemstilling omkring udfordringen af den stærke elev, der er uddannelsesparat (har et gennemsnit på 4 og er socialt og personligt vurderet som uddannelsesparat). De bliver automatisk erklæret uddannelsesparate, og deres uddannelsesparathedsvurdering bliver alene taget op igen af UU eller klasselæreren, hvis deres karakterer går ned, eller der sker andet i negativ retning! Disse elever vil fremadrettet tilbydes kollektiv vejledning og eVejledning.

DE-L støtter brug af kollektiv vejledning og gruppevejledning fremfor individuel vejledning - hvor det giver mening. DE-L kan dog være bekymrede for, om de stærke elever, der primært skal foretage deres uddannelsesvalg sammen med deres forældre, efter at have modtaget kollektiv vejledning, i tilstrækkelig grad gøres opmærksomme på mulighederne i fx EUX, som alternativ til de kendte gymnasiale uddannelser, og ikke mindst i hvilket omfang familierne tilbydes information, der sætter dem i stand til, kvalificeret, at støtte den unge i uddannelsesvalget og DE-L ønsker at se stærke initiativer fra ministeriet rettet mod den målgruppe, som der var lagt op til i aftale om attraktive erhvervsuddannelser.

DE-L skal derfor foreslå, at dette skift i praksis og metode følges tæt, og at der skabes evidensbaseret forskning på området.

Uddannelse og Job - UEA undervisningen – bliver et vigtigt og centralt element i den kommende vejledningsproces. DE-L skal derfor foreslå, at ministeriet sikrer tid og ressourcer til dette timeløse fag, og stiller krav om inddragelse af såvel erhvervsliv som erhvervsskoler, og at arbejdet med faget skal ske i samarbejde med UU.

11. Lærerkompetencer

Overordnede bemærkninger

DE-L ser det som positivt, at reformen lægger op til kompetenceudvikling af lærerne, og der er enighed om, at midler, der bliver afsat til dette formål, også skal anvendes hertil. Ligeledes finder vi, at et kompetenceløft af lærerne kan betyde bedre undervisning og kan ses som et vigtigt element i at fremtidssikre kvaliteten på erhvervsuddannelserne. Herunder finder vi, at det er centralt, at kompetenceudviklingen både omfatter det pædagogiske og det fag-faglige område.

Det er ligeledes DE-L's opfattelse, at kompetenceudvikling i forbindelse med EUD-reformen skal bygges op omkring en fælles målsætning og ikke på baggrund af et fælles udgangspunkt. Vejene, hvorved målet efterfølgende indfries på, vil være forskellige alt afhængig af, hvilket udgangspunkt den enkelte lærer har.

Derfor bakker DE-L op om ministeriets planlagte vurdering af lærernes behov for kompetenceudvikling, som tager udgangspunkt i skolernes eksisterende efteruddannelsesindsats. Vi støtter ligeledes op omkring den planlagte kortlægning af lærernes nuværende pædagogiske og faglige kompetenceniveau, som tænkes gennemført i 2014.

Der bør endvidere også tages udgangspunkt i både det lokale miljø, som erhvervsskolen opererer i, da elevernes forudsætning og baggrund er forskellig, men også i skolens uddannelsesmix, afhængig af de uddannelser, den udbyder.

Det er DE-L's holdning, at kompetenceudvikling er andet end "at modtage" undervisning, fx via fastlagte ECTS-point forløb. Vejen til at nå de ønskede kvalitetsmålsætninger kan i lige så høj grad gå via at bringe de eksisterende kompetencer i spil, ved at beskrive nye undervisningsforløb og implementere disse i praksis.

Specifikke bemærkninger

DE-L skal foreslå, at det synliggøres, at de midler, der udmøntes til det pædagogiske kompetenceløft i 2013, også kan bruges i 2014, og også gerne fremadrettet, herunder ønskes der en afklaring af, hvilke former for teknisk-faglige kompetenceudviklinger, der også vil kunne omfattes af de afsatte kompetenceudviklingsmidler.

DE-L skal endvidere foreslå, at det i lovbemærkningerne tydeliggøres, hvordan ministeriet fortolker erhvervspædagogiske kompetencer, der i omfang svarer til 10 ECTS-point. Vi mener at tydeliggørelsen skal tage udgangspunkt i, at Undervisningsministeriets departementschef har givet udtryk for, at de 10 ECTS-point er "vejledende", så længe skolerne lever op til politikernes intentioner om et mærkbart kompetenceløft.

Med hensyn til ledelses- og skoleudvikling støtter DE-L op om justeringen i reglerne om pædagogiske ledelseskompetencer, således at de pædagogiske ledelseskompetencer sikres hos ledere med ansvar for den løbende pædagogiske og didaktiske udvikling af uddannelserne.

12. Økonomi

Overordnede bemærkninger

DE-L er generelt betænkelige ved, at størstedelen af reformen er finansieret med midler som allerede "er i arbejde" på skolerne - herunder kvalitetsmidler, F&U-midler og midlertidige takstforhøjelser. Hertil kommer at reformmidlerne skal finansiere nye initiativer.

Der må forventes relativt dårligere resultater på erhvervsskolerne i implementeringsfasen. Tal fra undervisningsministeriets regnskabskontor viser, at det første år forventes, at ca. 11.500 elever fra 9. og 10. klasse, samt voksne, ikke kan imødekomme kravene til optagelse på en erhvervsuddannelse. Det vil naturligvis slå igennem som en aktivitetsnedgang på skolerne. Hertil kommer forkortelsen af særlig det merkantile grundforløb, som vil give en mærkbar aktivitetsnedgang. De ændrede uddannelsesbetingelser for voksne vil også bidrage til en aktivitetsnedgang. Indførelsen af den merkantile EUX medfører behov for andre lærer kvalifikationer, hvilket vil øge omkostningerne i forhold til opkvalificering og evt. afskedigelser. Der er samtidig en række andre initiativer, som øger omkostningerne på skolerne, herunder minimumstimetallet, optagelsesprøver- og samtaler, bevægelse og motionsundervisning, øgede omkostninger til praktikpladsopsøgende arbejde, når to årgange kommer "på markedet" på samme tid og indgåelse af brikaftaler mm..

Skolerne står derfor over for en solid udfordring i forhold til at tilpasse både de aktivitetsafhængige omkostninger og kapacitetsomkostninger. Det må derfor forventes, at der vil ske personalereduktioner i hele sektoren. Bygningskapaciteten kan blive et særligt problem at tilpasse på kortere sigt i det øjeblikkelige erhvervsejendomsmarked.

DE-L vil foreslå, at undervisningstaxametrene forhøjes i implementeringsperioden, således skolerne får tid til at tilpasse medarbejderressourcerne. Det samme gælder for bygningstaxametrene, som DE-L forslår forhøjet midlertidig, indtil skolerne kan tilpasse bygningsmassen, så den passer til den ændrede aktivitet.

Generelt vil DE-L gøre opmærksom på vigtigheden af, at der udvikles IT-understøttelse til administrationen af reformens nye tiltag – herunder Den Kombinerede Ungdomsuddannelse, EUX, EUV mm. DE-L bakker op om reformens intentioner om mere IT-understøttet undervisning, men er betænkelige ved, at der ikke er udmøntet særlige midler til udvikling af IT-understøttet undervisning.

Specifikke bemærkninger

Det fremgår, at der skal gennemføres en budgetanalyse, således at resultaterne kan indarbejdes i FL16.

DE-L vil gerne kvittere for dette initiativ, som netop analyserer hele ungdomsuddannelsesområdet på samme tid og efter samme metode, og DE-L vil gerne bidrage og stille sig rådighed i forhold til planlægningen og gennemførelsen af analysen.

DE-L bifalder, at der er lagt op til en fordomsfri analyse på tværs af sektorer, således at budgetanalysen kan medføre, at taxametrene fastsættes ud fra objektive kriterier og tildeles efter behov, og hvor taxametrene

ikke blot er bestemt af historik, men i væsentlig højere grad bliver bestemt af f.eks. uddannelsernes evne til at flytte de unge fagligt, personligt og socialt, at sikre unge får mulighed for kompetencegivende uddannelse, at sikre en sammenhæng mellem takstniveau og reelle omkostninger til uddannelsernes gennemførelse – herunder administrationen af disse, samt at fordelingen af midler afspejler og understøtter et system, som sikrer, at der udbydes de uddannelser, samfundet har behov for på kort og lang sigt.

DE-L skal kraftigt opfordre til, at udmøntningen af omstillingsreserven udsættes til 2016, da budgetanalysen bør gennemføres først.

DE-L er bekymrede for, at der fra 2017 er optaget en negativ budgetregulering til finansiering af reforminitiativerne med en forventning om, at budgetanalysen vil anvise, hvor der er "frie midler" i ungdomsuddannelsessystemet. Vores bekymring går primært på hvad der vil ske, hvis det ikke lykkes Undervisningsministeriet at finde midlerne gennem budgetanalysen, fx at Undervisningsministeriet anvender deres mulighed for en dispositionsbegrænsning, og i givet fald hvordan den bliver tilrettelagt?

Hertil er der varslet taxameterreduktioner de kommende år – herunder blandt andet omstillingspuljen, som vil ændre skolernes økonomiske grundlag væsentligt.

Der er afsat ca. 542 mio. kr. til styrket kvalitet i forbindelse med reformen i 2014 jf. tabel 1 på side 61. Det er vigtigt, at midlerne udmøntes hurtigt, så det økonomiske grundlag kendes på den enkelte skole, og som således kan disponere deres aktiviteter.

DE-L foreslår, at hvis skolerne ikke kan nå at anvende alle eller dele af midlerne i 2014, så skal skolerne have hjemmel til at hensætte midlerne i regnskabet 2014, således de ikke får resultatpåvirkende indflydelse i regnskabsåret 2014.

Der er disponeret små 200 mio. kr. i 2014 til strategisk kompetenceudvikling på erhvervsskolerne, hvilket betyder, at det må forventes, at skolerne meget hurtigt skal i gang med kompetenceløftet. Skolerne har allerede planlagt og budgetteret 2014 og er langt med planlægningen af 2015 og dermed disponeringen af lærerressourcerne. DE-L foreslår en meget hurtig udmøntning af midlerne, således at skolerne kan få planlagt den ekstra kompetenceudvikling, som de får tildelt midler til.

DE-L foreslår ligeledes, at hvis skolerne ikke kan nå at anvende alle eller dele af midlerne i 2014, er det vigtigt, at skolerne har mulighed for at hensætte midlerne i regnskabet 2014, således de ikke får resultatpåvirkende indflydelse i regnskabsåret 2014.

Der er afsat 6 mio. kr. i 2014 og 2 mio. kr. i 2015 og herefter 2 mio. kr. om året til udarbejdelse af fælles adgangsprøver jf. tabel 1 på side 61. Det er overraskende og bekymrende, at der ikke er afsat midler til gennemførelsen af prøverne på skolerne, samt at der heller ikke er afsat midler til gennemførelse af tidskrævende optagelsessamtaler. Det forventes som nævnt ovenfor, at der det første år vil være ca. 11.500 elever, som ikke kan imødekomme de nye adgangskrav. Det er vanskelig på nuværende tidspunkt at vide præcist, hvor mange der skal til optagelsesprøve- og samtale, men DE-L vurderer, at den samlede omkostning for skolerne vil ligge på mellem 2 og 2,5 mio. kr.

DE-L foreslår, at undervisningstaxametret reguleres med et tilsvarende beløb.

Flere undervisningstimer medfører større lærerressourceforbrug, større materialeforbrug og større lokaleforbrug pr. årselev. Det er DE-L's opfattelse, at den gennemsnitlige stigning i antallet af lektioner langt overstiger de nye ledelses- og planlægningsmæssige muligheder, der ligger i OK13, hvis der fortsat skal være udvikling og et til stadighed højere kvalitetsniveau i undervisningen.

Af Ministeriets egen analyse af timetallet på erhvervsuddannelserne fremgår det, at der i gennemsnit gennemføres 22,8 time pr. undervisningsuge. Af reformen fremgår det, at skolerne skal levere 26 klokketimers undervisning i 2016. Dette svarer til en stigning i forhold til gennemsnittet på ca. 14 %.

DE-L anerkender det politiske behov for, at der er et ensartet niveau for antallet af lektioner på tværs af skoler, men forventer naturligvis en kompensation udmøntet på både undervisnings- og bygningstaxametrene, i lighed med den kompensation, som særlig de almene gymnasier fik i forbindelse med indførelsen af 28-loftet.

Den nye struktur med grundforløb 1 og grundforløb, med forskellige adgangs- og overgangskrav, nye fagretninger, udvidede EUX-muligheder etc. har skabt en meget kompleks – og langt større - vejledningsopgave for erhvervsskolerne. Samtidigt har erhvervsskolerne igen fået ansvaret for gennemførelsesvejledningen, som sammen med taxametret overgik til UU-systemet for et par år siden.

DE-L foreslår, at de udvidede vejledningsopgaver medfører regulering af undervisningstaxametret.

DE-L deler ministeriets opfattelse af vigtigheden af bevægelse og motion, men det virker besynderligt, at ministeriet forestiller sig, at der kan gives et godt, motiverende, inspirerende og lærende tilbud om bevægelse og motion i over 10 mio. elevtimer om året – uden at skolerne har et vist beredskab af dedikerede faciliteter eller udstyr.

DE-L mener derfor, at der bør lægges en langsigtet plan for hvordan, erhvervsskolerne kan opbygge et vist omfang af dedikerede faciliteter og udstyr til bevægelse og motion. DE-L forventer således, at der i løbet af en årrække sker en tilpasning af primært bygningstaxametret, men også undervisningstaxametret således, at også erhvervsskolerne bliver i stand til at levere et godt pædagogisk tilbud i forhold til bevægelse og motion, delvist i dedikerede faciliteter og udstyr.

DE-L mener, at der er behov for en drøftelse og en hurtig afklaring af taxameterfastsættelsen på særligt grundforløb 1, da der her skal introduceres til mange forskellige uddannelser, udbydes en række almene fag etc.

DE-L mener, at der tilsvarende er brug for en afklaring af fastsættelsen af taxametrene til EUX-merkantil, da der her bliver brug for lærere med undervisningskompetencer på et højere niveau end i dag.

Pga. strukturændringer i praktikvirksomhederne, hvor virksomhederne i højere grad specialiserer sig, og derfor har vanskeligere ved at tilbyde ordinære uddannelsesaftaler, samt at praktikvirksomhederne er konjunktur- og konkurrencefølsomme, er "brikmodellen" et vigtig supplement til de ordinære praktikpladser. Brikaftaler består, således at praktik i flere virksomheder evt. suppleret med "brikker" i et praktikcenter.

DE-L foreslår, at der skal være en særlig praktikpladspræmie til skolerne i forhold til disse brik-model-aftaler, idet der alt andet lige lægges væsentligt mere arbejde – herunder koordinering mellem

virksomheder og praktikpladscenter, vedligeholdelse undervejs i praktikforløbet, opfølgning og kvalitetskontrol – i at skabe disse.

DE-L anerkender, at det er vigtigt, at der findes en balance mellem en reel dækning af omkostningerne ved at indgå brikaftale, og incitamentet til at søge at indgå ordinære praktikaftaler.

Med venlig hilsen

Peter Amstrup

Formand for Danske Erhvervsskoler - Lederne

Undervisningsministeriet
E-mail: uvaefu2@uvm.dk

Blekinge Boulevard 2
2630 Taastrup, Danmark
Tlf.: +45 3675 1777
Fax: +45 3675 1403
dh@handicap.dk
www.handicap.dk

Sags.nr.: Eud-reform - j.nr. 012.85S.391

Taastrup, den 4. april 2014
Sag 20-2014-00220- Dok. 156050/jtn

Hørings svar vedr. forslag til lov om ændring af lov om erhvervsuddannelser, lov om vejledning om uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse m.v., og andre love (Bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser), samt forslag til lov om Rådet for Ungdomsuddannelser

Danske Handicaporganisationer (DH) har modtaget ovenstående høring og har følgende bemærkninger:

Overordnet er DH enige i, at alle unge skal have mulighed for at fortsætte på en ungdomsuddannelse efter grundskolen, der matcher den unges evner og interesser, og her skal erhvervsuddannelserne være et attraktivt valg. Som for alle andre, er der ingen tvivl om, at en uddannelse øger mulighederne for en stabil tilknytning til arbejdsmarkedet for personer med handicap. Da dette netop er en særlig udfordring for personer med handicap, er uddannelse af helt afgørende betydning. Samtidigt skal det understreges, at det ikke er alle unge, der har de samme forudsætninger for at lære på samme måde og i samme tempo. Der vil være nogle unge, hvis funktionsnedsættelse betyder, at de sandsynligvis vil skulle have et fleksjob, når de engang skal på arbejdsmarkedet efter endt uddannelse. De bør også kunne gennemføre uddannelsen på deltid. En rigid uddannelsesstruktur bør ikke være årsagen til, at unge med handicap ikke kan tage en uddannelse. DH er bekymrede for, om befolkningens mangfoldighed, herunder unge med handicap, i tilstrækkelig grad er medtænkt i reformen af erhvervsuddannelserne.

Der er mange unge med handicap, der vælger en erhvervsuddannelse, men der er formentligt også mange unge med handicap blandt i det store frafald på 46 pct. Ikke alle unge har ønsket eller forudsætningerne til at gennemføre en fuld uddannelse. Der skal derfor være alternative muligheder for at opnå anerkendte delkompetencer. Ligeledes vurderer DH, at større fleksibilitet i sammensætningen af en erhvervsuddannelse kan medvirke til at mindske frafaldet. Det skal fx være muligt at gennemføre en erhvervsuddannelse i flere tempi, ligesom det for nogle unge er bedre, hvis en uddannelse er overvejende praktisk fremfor bogligt tilrettelagt.

Der lægges med lovforslaget også op til en styrkelse af overgangen mellem grundskolen og ungdomsuddannelserne med en tidligere uddannelsesparathedsvurdering og øget indsats

overfor elever med særlig behov. Det er for DH meget vigtigt, at sammenhængen mellem de forskellige led i uddannelsessystemet styrkes, således at viden om elevens særlige behov og eventuelle hjælpemidler ikke går tabt mellem uddannelserne.

Nye adgangskrav

Ifølge lovforslaget vil undervisningsministerens bemyndigelse til at fastsætte krav til ansøgere til erhvervsuddannelserne blive brugt til at stille krav om bestået dansk og matematik i folkeskolens afgangsprøve, for at blive optaget på en erhvervsuddannelse. Det vil betyde, at der vil være unge med handicap, herunder fx ordblinde, der ikke vil kunne få optagelse på en erhvervsskole. 1/3 af de elever, der gennemfører en erhvervsuddannelse, ville ikke være blevet optaget, hvis der dengang havde været krav om bestået dansk og matematik i folkeskolens afgangsprøve.

DH er bekymrede for, at der både er unge og voksne med læse- og skrivevanskeligheder, der risikerer at blive sorteret fra. Forekomsten af læse- og skrivevanskeligheder er mere end dobbelt så høj blandt mennesker med handicap sammenlignet med befolkningen som helhed ifølge SFI-undersøgelser. Reformen risikerer derfor at udelukke nogle unge, som sagtens vil kunne blive dygtige faglærte. Det er DH's holdning, at man for eksempel godt kan blive en god håndværker uden at være dygtig til at skrive dansk stil. Men samtidigt kan man som faglært have behov for at lave en matematisk beregning eller at skulle læse/skrive en instruktion. Hvis de unge ikke har fået disse færdigheder i grundskolen, får de vanskeligt ved at klare sig på såvel en uddannelse som på arbejdsmarkedet. DH mener, at erhvervsuddannelserne skal være i stand til at håndtere de unges udfordringer, herunder at give dem muligheder for at tilegne sig basale færdigheder i dansk og matematik.

DH finder det positivt, at ansøgere, som ikke kan opfylde adgangskravet, kan optages på baggrund af en helhedsvurdering bestående af aflæggelse en centralt udviklet og fastsat prøve i dansk og matematik, en personlig samtale og uddannelsesparathedsvurderingen, ligesom ansøgere, der ikke er vurderede uddannelsesparate, kan optages, hvis erhvervsskolen vurderer, at ansøgeren kan gennemføre uddannelsen. Det er DH's vurdering, at mange elever med handicap vil kunne påbegynde en ungdomsuddannelse, hvis der blot er taget hensyn til elevens behov for hjælpemidler og andre kompenserende behov.

Styrkelse af produktionsskolernes rolle

Det fremgår af lovforslaget, at produktionsskolerne skal have bedre mulighed for at målrette undervisningsforløb mod den gruppe, der gerne vil starte på en erhvervsuddannelse, men som ikke kan påbegynde denne på grund af de nye adgangskrav, bl.a. mere enkeltfagsundervisning i kombinationsforløbene.

For DH er det meget vigtigt, at sammenhængen til produktionsskoler, den kommende kombinerede ungdomsuddannelse og den særligt tilrettelagte ungdomsuddannelse er tænkt ind i reformen af erhvervsuddannelserne. Det er derfor positivt, at man sikrer et større fokus på overgangen til erhvervsuddannelse i tilrettelæggelsen af det faglige og praktiske indhold på produktionsskolerne. Samtidig er det vigtigt at holde sig for øje, at produktionsskolerne også skal rumme elever, der ikke umiddelbart vil kunne påbegynde en erhvervsuddannelse.

Det gælder bl.a. unge med begrænsede kognitive forudsætninger, som kan have behov for skræddersyede forløb på produktionsskolerne målrettet særligt tilrettelagte jobforløb, fx løntilskud til førtidspensionister (skånejob).

Mere og bedre undervisning

Minimumstal for lærerstyret undervisning

Der indføres minimumstal for lærerstyret undervisning på grundforløbet på 25 timer ugentligt i gennemsnit med obligatorisk elevdeltagelse.

Hvis elever med særlige behov skal have et fagligt udbytte af mere lærerstyret undervisning, bør en fleksibel tilrettelæggelse af undervisningen være mulig, fx lektioner med forskellig længde og mulighed for kortere pauser. Det vil tilgodese de elever, som kan have svært ved at gennemføre en lang skoledag med lektioner af fast varighed. Det vigtige er, at reformen understøtter en meget lokal, konkret, individuel og fleksibel tilrettelæggelse for den enkelte elev, der tager højde for forskellig indlæring og skånebehov.

Kompetenceløft til lærere

Lovforslaget indebærer, at kompetenceløftet for lærerne skal medføre, at alle lærere skal inden 2020 have opnået erhvervspædagogiske kompetencer. Samtidig skal alle fastansatte lærere erhverve sig kompetencer svarende til en gennemført diplomuddannelse inden for fire år efter ansættelsestidspunktet.

Det er nødvendigt, at erhvervsskolerne og den enkelte lærer har let adgang til konkret og handicapspecifik viden om, hvordan de bedst kan tilrettelægge undervisningen for elever med særlige behov. Viden er en forudsætning for at kunne give eleven den rette støtte gennem uddannelsen. Der mangler i dag viden om bl.a. kognitive funktionsnedsættelser, hvilket formodentlig er medvirkende til det store frafald på uddannelserne.

Det er vigtigt at gøre brug af den specialviden, som handicaporganisationerne kan bidrage med, da det er handicaporganisationerne, der har viden og kan rådgive om, hvilke løsninger den enkelte skole kan tage i brug. Det er helt afgørende, at skolerne kan få hurtig og konkret rådgivning om, hvordan elever med særlige behov kan inkluderes i uddannelserne, herunder også viden om specialpædagogisk støtte.

Undervisningsdifferentiering, niveaudeling og talentspor

Erhvervsskolerne vil fremover blive forpligtet på at implementere og anvende metoder til undervisningsdifferentiering. Det synes, at lovforslaget primært ser undervisningsdifferentiering som et værktøj til at udfordre de fagligt mest stærke elever, jf. eksempler om talentspor, konkurrencedeltagelse og højere niveauer for undervisningsmål for udvalgte fag. Det er vigtigt, at undervisningsdifferentieringen også tilgodeser elever med handicap, som kan have behov for mere struktur og forudsigelighed, større grad af individuel tilrettelæggelse af undervisningen, undervisning i mindre grupper etc.

Når 95 procent af en ungdomsårgang skal gennemføre en ungdomsuddannelse, må uddannelsesinstitutionerne samlet være i stand til håndtere den mangfoldighed, der findes i en ungdomsårgang, så ingen falder igennem. Det stiller krav til erhvervsskolerne om at kunne håndtere en mangfoldig gruppe af elever med og uden handicap. Undervisningsdifferentiering og niveaudeling kan være vigtige værktøjer til at løse denne opgave, men det kræver, at alle elever bliver medtænkt i de nye undervisningsinitiativer.

Forsat indsats for praktikpladser

DH er enige i behovet for en øget indsats for flere praktikpladser, da erhvervsuddannelserne netop forudsætter muligheden for at integrere uddannelse og arbejdsmarked på et tidligt tidspunkt. Manglen på praktikpladser inden for mange fagområder er derfor et væsentligt indsatsområde i styrkelsen af erhvervsuddannelserne. Det er derfor positivt, at uddannelsesgarantien fremover skal gælde for hele spekteret af uddannelser uanset hovedområde. Det er vigtigt, at skolernes praktikpladsvejledere hjælper og giver elever med særlige behov vejledning i forhold til praktikpladssøgningen og samtidig er opmærksomme på, at der er taget hensyn til elevens skånebehov og brug af hjælpemidler, så dette ikke bliver en hindring for ansættelsen som lærling hos en mester.

Lovforslaget forholder sig ikke til brugen af sociale klausuler til at oprette flere praktikpladser. Det er ifølge DH et væsentligt værktøj, som bør indgå i uddannelsesindsatsen, hvis reformen skal lykkes med at gøre erhvervsuddannelserne mere attraktive. Praktikpladser, der er oprettet som led i en social klausul, bør målrettes de unge, der har det største behov for støtte til at få en praktikpladsaftale. Der skal være mulighed for fleksibel tilrettelæggelse af praktikperioden, så det matcher den enkelte unges forudsætninger og særlige behov.

Fokusering af vejledningsindsatsen

Det foreslås i reformen, at elever fremover skal vurderes uddannelsesparate allerede i 8. klasse. Det skønnes, at ca. 20 pct. af eleverne vil blive vurderet ikke-uddannelsesparate. Såvel skole som UU-vejledning skal systematisk være i stand til at identificere denne gruppe af elever og understøtte, at de bliver uddannelsesparate gennem en helhedsorienteret indsats. UU-vejledningen skal forsat forestå uddannelsesparathedsvurderingen og vejledningen. Uddannelsesvejledningen skal målrettes elever, som er i risiko for ikke at forsætte på en ungdomsuddannelse.

DH vurderer, at det er et afgørende skridt, at det fremover bliver muligt at give ikke-uddannelsesparate elever en tidligere indsats i udskolingen i forhold til fremtidige uddannelsesmuligheder. Dette vil forhåbentligt sikre, at flere elever med handicap får mulighed for at påbegynde en ungdomsuddannelse. Samtidig må DH henlede opmærksomheden på, at både skolerne og UU-vejledningen skal være langt bedre til at støtte unge med handicap i at blive afklaret om ønsker, forudsætninger og særlige behov i forhold til valg af uddannelse. Det er afgørende, at den unge støttes i at vælge rigtigt fra begyndelsen.

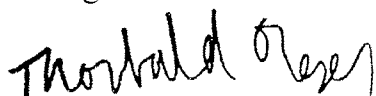
Målretningen af uddannelsesvejledningen mod elever, som ikke umiddelbart kan forsætte på en ungdomsuddannelse, bør understøttes økonomisk, således at både skoler og UU-vejledere får den rette kompetence og viden om, hvilke handicaprelaterede udfordringer elever med handicap oplever i forbindelse med deres skolegang og valg af ungdomsuddannelse.

Bemærkninger vedr. forslag til lov om Rådet for Ungdomsuddannelser

DH anerkender behovet for et tværgående råd for alle ungdomsuddannelser, når det fremover forventes, at langt størstedelen af en ungdomsårgang skal afslutte en ungdomsuddannelse. Det betyder, at også unge med handicap i højere grad skal kunne rummes af ungdomsuddannelserne end det er tilfældet i dag. Det er i den forbindelse afgørende, at handicaporganisationerne får mulighed for at bidrage med viden og løsninger om de problemstillinger, der knytter sig til at være studerende med handicap på tværs af de forskellige ungdomsuddannelser. DH ser derfor frem til at bidrage til både den faglige og sociale udvikling af ungdomsuddannelserne gennem dets udpegede repræsentant i det nye fællesråd.

For spørgsmål til det afgivne hørings svar kontakt venligst konsulent Karen Wol Knudsen på email: kwk@handicap.dk.

Venlig hilsen

Thorkild Olesen
Næstformand

NOTAT

Undervisningsministeriet

Sendt til e-mail: uvaefu2@uvm.dk

DANSKE
REGIONER

04-04-2014

Sag nr. 14/500

Dokumentnr. 19851/14

Høringsvar vedr. lov om ændring af lov om erhvervsuddannelser, vejledning, pligt til uddannelse mv. (Bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser)

Danske Regioner har modtaget ovenstående lovforslag i høring og afgiver hermed svar.

Som arbejdsgiver for nogle af landets største arbejdspladser og som medansvarlig for regional vækst og udvikling hilser Danske Regioner reformen af erhvervsuddannelserne velkommen. Muligheden for at skabe bedre erhvervsuddannelser og sikre flere, dygtigere faglærte står højt på uddannelsespolitiske dagsorden i såvel regionsråd som vækstfora.

Danske Regioner kvitterer for aftalens målsætninger om at få flere unge og voksne til at gennemføre en erhvervsuddannelse af god kvalitet, og forventer at reformen kan bidrage til et samlet kvalitetsløft af uddannelserne.

Danske Regioner vil især fremhæve følgende budskaber.

Enklere struktur og nye grundforløb

- Danske Regioner bakker op at erhvervsuddannelserne organiseres i 4 hovedområder med det formål at give de unge et bredere, introducerende grundforløb, der skal styrke deres faglige kompetencer samt deres evne til at vælge den rigtige uddannelse første gang.
- Det er vigtigt, at placeringen af udbud af hovedområder/fagretninger koordineres regionalt samt at regionsrådene inddrages i dette, som led i deres koordinerende ansvar for placering af udbud af grundforløb. En analyse af uddannelsesdækningen i hovedstadsregionen viser, at rejsetid har betydning for valg af uddannelse.
- Danske Regioner opfordrer til, at der i en senere udbudsrunde af hovedforløb i højere grad tages højde for regionale erhvervsmæssige styrkepositioner. Det vil bidrage til, at uddannelserne i højere grad understøtter vækstpotentialet i det omkringliggende regionale erhvervsliv.

- En samling af de erhvervsuddannelser, der retter sig mod sundhedsvæsenet, ville give eleverne bedre forståelse for sammenhænge, roller og udfordringer indenfor branchen og vil samtidig understøtte det behov, der er i sundhedsvæsenet for samarbejde omkring den enkelte patient/borger på tværs af blandt andet faggrænser.

Erhvervsuddannelse for voksne (EUUV)

- Regionerne har stort fokus på EUUV'en grundet aldersprofilen for regionernes erhvervsuddannelseselever, hvoraf hovedparten tilhører målgruppen for EUUV'en.
- Danske Regioner tilslutter os, at opdelingen i et voksenspor og et ungespor kan være med til at profilere erhvervsuddannelserne som attraktive ungdomsuddannelser
- Danske Regioner finder det afgørende, at en afkorting beror på en konkret og individuel vurdering i forhold til den enkelte ansøgers forudgående erhvervs erfaring, kompetencer og kvalifikationer
- Desuden vil Danske Regioner påpege behovet for en effektiv realkompetencevurdering, hvis det skal lykkes at få flere voksne igennem en EUUV, der anerkendes på arbejdsmarkedet. De gode erfaringer med målrettet, effektiv uddannelse af voksne kan med fordel udbredes
- Endelig vil Danske Regioner opfordre til, at Undervisningsministeriet sætter sig i spidsen og følger udviklingen af og brugen af standardmeritter tæt.

Praktikpladser

Danske Regioner

- Ser frem til at blive inviteret til en drøftelse af en koordinering af den af de praktikpladsopsøgende indsats, som det er noteret i den politiske aftale. De regionale erfaringer viser, at den koordinerede, systematiske virksomhedsopsøgende indsats virker.
- Finder det positivt, at der igangsættes et arbejde med henblik på at finde et alternativ til den nuværende dimensionering af social- og sundhedsuddannelsen. Regionerne skal som uddannere og aftagere af de færdiguddannede have større indflydelse på uddannelsesoptaget. Derved kan optaget afspejle udviklingen i sundhedsvæsenet. Praktikperioderne skal i højere grad knyttes til læringsmuligheder end til sektorer.

Udbredelse af EUUV

- Danske Regioner bakker op om lovforslagets intention om at udbrede EUUV'en til alle relevante uddannelser. Det er væsentligt for fremtidig

vækst, at flere faglærte bliver uddannet på højere niveau og får mulighed for at læse videre.

- For så vidt angår social- og sundhedsuddannelsen kan muligheden for EUX-forløb bidrage til at anspre assistenterne til at gå videre i uddannelsessystemet og eksempelvis læse videre på en professionsbacheloruddannelse. Dermed vil der på sigt kunne sikres et bedre match mellem de personalemæssige behov, der er på regionernes sygehuse, og den arbejdskraft der udbydes.
- Danske Regioner finder det dog uhensigtsmæssigt og i uoverensstemmelse med efterspørgslen efter kompetencer på et højere niveau, at mange af eleverne med afkortningen vil få mindre skoleundervisning på hovedforløbet end hidtil, i alt 7 uger mindres undervisning.

Ungdomsuddannelsesmiljø

Danske Regioner bidrager gerne med input om de regionale erfaringer med etablering af campusmiljøer og øvrige uddannelsessamarbejder

Økonomi

I aftalen om Bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser (24. februar 2014) forudsættes det, at der er fuld finansiering til reformen, og at reformen ikke medfører øgede udgifter til arbejdsgiverne. Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår det, at reformen ikke vil have økonomiske konsekvenser for regionerne. Danske Regioner vurderer dog, at dele af lovforslaget kan betyde merudgifter for regionerne og forventer økonomisk kompensation for eventuelle merudgifter.

Vedlagt er et uddybende høringssvar med supplerende budskaber for aftalens enkelte dele.

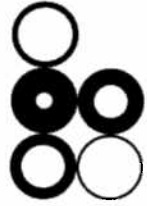
Høringssvaret afgives med forbehold for politisk behandling.

Venlig hilsen

Gitte Bengtsson
Regionalpolitisk direktør

NOTAT

Undervisningsministeriet

Sendt til e-mail: uvaefu2@uvm.dkDANSKE
REGIONER

25-03-2014

Sag nr. 14/500

Dokumentnr.

Høringssvar vedr. lov om ændring af lov om erhvervsuddannelser, vejledning, pligt til uddannelse mv. (Bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser)

Danske Regioner afgiver hermed høringssvar baseret på de regionale erfaringer og målsætninger. Høringssvaret er struktureret efter hvert af de 10 indsatsområder i den politiske aftale:

Mål med reformen

Danske Regioner

- kvitterer for målsætningerne om, at få flere til unge til at gennemføre en erhvervsuddannelse, at skolerne skal udfordre de unge, så de bliver så dygtige, de kan samt at trivslen på skolerne øges. Mistrivsel blandt unge er en væsentlig årsag til det høje frafald på erhvervsuddannelserne.
- Påpeger, at det er en fordel, hvis der er sammenhæng og fælles metode for den måde, man måler trivsel på. En fælles målemetode vil gøre det lettere at følge op på, om de mange og forskelligartede indsats har effekt og koordinere indsatsen på tværs af uddannelsessystemet.
- Danske Regioner har en målsætning om, at 35 procent af en årgang skal gennemføre en erhvervsuddannelse, 10 år efter de har forladt grundskolen.
- Kvitterer for, at der skal udvikles indikatorer, man vil måle på.

Enklere og mere overskuelig struktur:

Danske Regioner

- Finder det positivt, at der med den foreslåede grundforløbsstruktur særligt er fokus på at styrke de almene generelle erhvervsfaglige kompetencer

- Kvikterer for, at der foreslås en organisering af erhvervsuddannelserne i 4 hovedområder med det formål at give de unge et bredere, introducerende grundforløb, der skal styrke deres faglige kompetencer samt deres evne til at vælge den rigtige uddannelse første gang. Samlingen af de 12 indgange i fire hovedområder kan sammen med den ændrede grundforløbsstruktur give grundlag for mere kvalificerede uddannelsesvalg og derved mindske frafaldet, fordi eleverne får bedre mulighed for at snuse til forskellige uddannelser indenfor et afgrænset felt. Et mindre frafald er ikke kun positivt for den enkelte elev og samfundet som helhed – også praktikstederne vil have den fordel, at de ikke bruger unødige kræfter på uddannelsesopgaven.
- Opfordrer til at fordelingen af de enkelte erhvervsuddannelser på de fire hovedområder tager udgangspunkt i hvilke brancher, uddannelserne retter sig imod. En samling af de erhvervsuddannelser, der retter sig mod sundhedsvæsenet, ville give eleverne bedre forståelse for sammenhænge, roller og udfordringer indenfor branchen og vil samtidig understøtte det behov, der er i sundhedsvæsenet for samarbejde omkring den enkelte patient/borger på tværs af blandt andet faggrænser.
- Kvikterer for, at undervisningen på grundforløbet skal målrettes de erhverv, fagretningerne sigter imod.
- Understreger, at det i implementeringen af den nye grundforløbsstruktur er vigtigt at sikre uddannelsesdækning for alle 4 erhvervsfaglige hovedområder. En analyse af uddannelsesdækningen i hovedstadsregionen viser, at jo længere rejsetid med kollektiv transport, jo mindre sandsynlighed er der for, at de uddannelsessøgende søger en bestemt uddannelse.
- Understreger behovet for, at placeringen af udbud af hovedområder/fagretninger koordineres regionalt og for, at regionsrådene inddrages i dette, som led i deres koordinerende ansvar for placering af udbud af grundforløb. Det skal medvirke til et styrket samarbejde om og koordinering af udbud i en tid, hvor ungdomsårgangene er faldende og konkurrencen om elever er stigende.
- Opfordrer til, at der i en senere udbudsrunde af hovedforløb i højere grad tages højde for regionale erhvervsmæssige styrkepositioner. Det skal bidrage til, at uddannelserne i højere grad understøtter vækstpotentialet i det omkringliggende regionale erhvervsliv via en stærkere sammenhæng mellem udbud af uddannelser og den regionale erhvervsstruktur.
- Understreger behovet for koordinering på tværs af faglige udvalg i udviklingen af de nye fagretninger, kompetencemål mv.

Erhvervsuddannelse for voksne

Side 3

Danske Regioner

- Kan tilslutte sig, at opdelingen i et voksenspor og et ungespor kan være med til at profilere erhvervsuddannelserne som attraktive ungdomsuddannelser, hvilket er nødvendigt for at tiltrække flere unge til uddannelserne
- Bakker op om, at der med et voksenspor på erhvervsuddannelserne (EUV) sker en udvikling og udvidelse af brugen af merit for relevante teoretiske og praktiske kompetencer som ansøger har erhvervet sig via erhvervsarbejde og anden uddannelse. På den måde giver EUV'en en øget fleksibilitet og imødekommenhed overfor den relevante erhvervs erfaring, en stor del af regionernes elever kommer med.
- Har stort fokus på EUV'en grundet aldersprofilen for regionernes erhvervsuddannelseselever, hvoraf hovedparten tilhører målgruppen for EUV'en
- Sætter spørgsmålstejn ved forslaget om, at EUV'en som udgangspunkt skal være 10 pct. kortere end EUD'en og pointerer i den forbindelse, at alder ikke i sig selv er en kompetence, der berettiger en afkorting af uddannelsen
- Lægger vægt på, at der sikres et højt fagligt niveau på erhvervsuddannelserne, og skal i den forbindelse understrege, at det er essentielt at det er relevante kompetencer og kvalifikationer, der udgør grundlaget for en afkorting af en uddannelse, og at der i forhold til erhvervs erfaring som grundlag for afkorting skal være tale om relevant erhvervs erfaring i forhold til det pågældende uddannelsesforløb og ikke erhvervs erfaring i almindelighed
- Finder det afgørende, at en afkorting beror på en konkret og individuel vurdering i forhold til den enkelte ansøgers forudgående erhvervs erfaring, kompetencer og kvalifikationer
- Bifalder derfor, at det er de faglige udvalg der får til opgave at udforme de standardiserede uddannelsesforløb og fastsætte rammerne for realkompetencevurderingen, hvilket kan medvirke til at der udvikles forløb og rammer, der tager hensyn til arbejdsmarkedets behov
- Påpeger behovet for en effektiv realkompetencevurdering, hvis det skal lykkes at få flere voksne igennem en EUV.
- Foreslår, at Undervisningsministeriet sætter sig i spidsen og følger udviklingen af og brugen af standardmeritter tæt. Det er helt nødvendigt med en entydig ansvarsplacering af udviklingsarbejdet omkring standardiseringen af realkompetencevurderinger, procedurer for meritring og voksenuddannelsesforløb.

- Vurderer, at der er behov for standardisering af voksenelevernes uddannelsesplaner på tværs af alle skoler. Der kan eventuelt udvikles en obligatorisk national standard udgivet af Undervisningsministeriet, og ikke som i dag, en vejledende skabelon som skolerne frit kan til- eller fravælge.
- For at sikre at udviklingsarbejdet i de enkelte faglige udvalg ikke sker fra bunden, er det afgørende, at såvel gode som dårlige erfaringer med GVU og realkompetencevurdering systematisk inddrages i arbejdet. I den forbindelse er det oplagt at inddrage de udviklede modeller fra projektet "Fra ufaglært til faglært på rekordtid". Projektet har resulteret i en markant vækst på voksenuddannelsesområdet hos de deltagende erhvervsskoler og VUC'er. Foreløbigt er over 400 ufaglærte blevet opkvalificeret til faglærte ved brug af GVU. Varigheden af GVU-forløbet er reduceret med 32 procent i gennemsnit. Det svarer til 35 dage.
- Er bekymret for, at realkompetencevurderingen ikke bliver prioriteret højt nok på skolerne, som skal foretage den konkrete vurdering, selv om det i aftalen er anført at taxameteret til realkompetencevurdering forhøjes ift. GVU.
- Understreger, at det er væsentligt, at standardisering af uddannelsesforløbene ikke sker på bekostning af de muligheder, der er i GVU regi, for at forkorte den enkelte kursists forløb gennem fleksibel individuel tilrettelæggelse. Det skal eksempelvis fortsat sikres at en kursist ikke behøver at gennemføre hele grundforløbets 2. del, hvis kursisten blot mangler et enkelt fag fra grundforløbet.

Et attraktivt ungdomsuddannelsesmiljø

- Danske Regioner bidrager gerne med input om de regionale erfaringer med etablering af campusmiljøer og øvrige uddannelsessamarbejder
- Regionerne har i de seneste tre år bidraget aktivt til at udbrede og forankre mesterskabet DM i Skills regionalt blandt erhvervsskoler, grundskoler, uu-centre mv i hele den pågældende region. Regionerne ser frem til fortsat samarbejde om dette.

Bedre videreuddannelsesmuligheder

Danske Regioner

- Bakker op om lovforslagets intention om at udbrede EUX'en til alle relevante uddannelser. Det er væsentligt for fremtidig vækst og for det regionale virksomhedsområde, at flere faglærte bliver uddannet på højere niveau og får mulighed for at læse videre. For så vidt angår social- og sundhedsuddannelsen kan muligheden for EUX-forløb bidrage til

at ansøre assistenterne til at gå videre i uddannelsessystemet og eksempelvis læse videre på en professionsbacheloruddannelse. Dermed vil der på sigt kunne sikres et bedre match mellem de personalemæssige behov, der er på regionernes sygehuse, og den arbejdskraft der udbydes

- Finder det afgørende, at den erhvervsmæssige kompetence bevares på samme niveau og i samme omfang som i dag, også for EUX-elever. Udvidet teoretisk og metodisk ballast er ikke ensbetydende med, at en elev kan opnå praktikmålene hurtigere, og at praktikken derfor skal afkortes for EUX-elever.
- Opfordrer til, at der i modellerne for udformningen af EUX-forløb – hvor udarbejdelsen af en EUX-model for social- og sundhedsassistentuddannelsen fortsat udestår – vil være tilstrækkelig fleksibilitet og mulighed for det faglige udvalg til at tilpasse EUX-forløbet, så det svarer til arbejdsmarkedets behov og tager hensyn til læringsmulighederne og læringskapaciteten i praktikken, herunder antal og varighed af praktikkerne.
- Gør opmærksom på, at der i områder med et lavt elevgrundlag kan være behov for, at EUX'en udbydes i samarbejde med andre institutioner.
- Bakker op om den ændrede struktur for lægesekretæruddannelsen, der med forslaget kun kan tages med en EUX eller en gymnasial uddannelse. Den nye struktur matcher den virkelighed, der kendes fra regionerne i dag, hvor hovedparten af ansøgerne og de elever, som ansættes, har en gymnasial baggrund. Der har gennem flere år været efterspurgt et højere adgangsniveau til uddannelsen, bl.a. for at lette videreuddannelsesmulighederne og imødekomme den stigende kompleksitet i opgaveporteføljen for de berørte faggrupper – det ønske imødekommer det foreliggende forslag.
- Vurderer, at det afkortede hovedforløb for STX-elever på de merkantile uddannelser kræver skærpet fokus med henblik på at sikre kvaliteten i uddannelsesforløbet – trods afkortningen – og i forhold til at vurdere behovet for specialespecifikke teorimoduler. Det kan være hensigtsmæssigt i den forbindelse, at der foretages en vurdering af studentens kompetencer i forhold til det faglige indhold i de merkantile uddannelser for at afklare, om den pågældende elev skal have den fulde uddannelseslængde eller et 1-årigt hovedforløb.
- Ser generelt positivt på, at erhvervsuddannelseselevernes karriereveje styrkes, og finder det herunder positivt, at der fra erhvervsuddannelser på mindst tre år vil være adgang til erhvervsakademiuddannelser

Fokusering af vejledningsindsatsen

Regionale erfaringer viser, at der er behov for et stærkt samarbejde mellem grundskole, UU, jobcentre, ungdomsuddannelser for at sikre en god overgang mellem grundskole og ungdomsuddannelse.

Side 6

Danske Regioner

- Er bekymret for, om den planlagte vejledningsindsats er tilstrækkelig. Med aftalen præciseres det, at vejledningen skal fokusere på de ikke-uddannelsesparate unge. Det betyder, at 80 % af en ungdomsårgang ikke får personlig vejledning, men alene får kollektiv vejledning og digitale redskaber til at blive afklaret omkring videre uddannelse. Alle unge bør få professionel vejledning, der udfordrer dem på deres uddannelsesvalg efter 9. klasse.

Klare adgangskrav

Danske Regioner

- Bakker op om forslaget om at indføre adgangskrav til erhvervsuddannelsernes 1. del af grundforløbet
- Vurderer, at kravet om bestået grundforløbsprøve som forudsætning for at kunne påbegynde hovedforløbet er positivt, idet det både understreger betydningen af grundforløbet og medvirker til at sikre, at de elever der påbegynder hovedforløbet rent faktisk indfrier de faglige forudsætninger for at kunne gennemføre hovedforløbet.
- Lægger vægt på, at eleverne opnår de kompetencer, der er brug for på et højt niveau, og bifalder derfor, at de faglige udvalg med reformen får mulighed for i højere grad at stille krav om specifikke kompetencer, som eleven skal have tilegnet sig forud for optagelse på hovedforløbet. Det vil også bidrage til at fastholde faglig progression og høje standarder.
- Bakker op om, at adgangskravene til EUV'en skal være de samme som til EUD'en. Det er i den forbindelse vigtigt, at også de voksne elever opfylder kravet om uddannelsesparathed. Flere regioner oplever store udfordringer i forhold til bl.a. social- og sundhedsassistentelevernes – som for omkring 75 pct.s vedkommende er over 25 år – faglige, personlige læringsmæssige kompetencer og forudsætninger.

Særligt om social- og sundhedsuddannelsen

Det fremgår af lovforslaget, at skoleundervisningen i hovedforløbet til social- og sundhedsuddannelsens trin 1 og den pædagogiske assistentuddannelse vil blive afkortet med hver syv uger i forhold til i dag.

Danske Regioner

- Finder det uhensigtsmæssigt og i uoverensstemmelse med efterspørgslen efter kompetencer på et højere niveau, at mange af eleverne med afkortningen vil få mindre skoleundervisning end hidtil.

Mere og bedre undervisning

Danske Regioner

- Kvitterer for aftalens fokus på øget kvalitet i uddannelserne, da det er kvaliteten og adgang til praktikpladser, som er afgørende for, om en erhvervsuddannelse bliver et attraktivt valg blandt de unge.
- Mener derfor, at det er positivt, at eleverne skal have flere ugentlige timer fra 2016, at lærerne skal opkvalificeres, og ledelse/medarbejdere skal igennem et skoleudviklingsforløb. Der skal udvikles mere differentieret undervisning.
- Finder lovforslagets intention om at styrke sammenhængen mellem skole og praktik og mellem forskellige praktiksteder meget væsentlig og tiltrængt i forhold til at sikre handlekraftige og kompetente færdiguddannede.
- Bifalder at der sættes øget fokus på digitaliseringsmulighederne, som betragtes som et aktuelt og efterspurgt tiltag

Fortsat indsats for praktikpladser

Danske Regioner

- Finder det positivt, at der igangsættes et arbejde med henblik på at finde et alternativ til den nuværende dimensionering af social- og sundhedsuddannelsen. Det er Danske Regioners holdning, at regionerne som uddannere og aftagere af de færdiguddannede skal have større indflydelse på uddannelsesoptaget, og at det er afgørende, at dimensioneringen af social- og sundhedsassistentuddannelsen tilpasses, så den afspejler udviklingen i sundhedsvæsenet, herunder opgavefordelingen mellem regioner og kommuner og behovet for færdiguddannede.
- Skal også i den sammenhæng påpege, at en alternativ styring i forhold til optaget ikke kan stå alene, men skal suppleres af en mere fleksibel struktur i social- og sundhedsuddannelsen, så praktikperioderne i højere grad knyttes til læringsmuligheder end til sektorer. I takt med at behandlingen i højere grad overgår til ambulante behandling på sygehuse, og at liggetideren dermed falder, bliver læringsmulighederne for social- og sundhedsassistenterne på sygehuse reduceret. Denne tendens genfindes i behandlingspsykiatrien. Behovet for social- og sundhedsassistenter i kommunerne er stigende, men som strukturen er i dag, er kommunerne afhængige af regionernes praktikpladser, og kommunerne kan derfor ikke tilpasse antallet af elever til deres behov

- uden inddragelse af regionerne. En mere fleksibel struktur for praktikkene kan være en løsning på denne udfordring.
- Finder det positivt at den institutionsfordelte dimensionering ophæves på social- og sundhedsuddannelsen, idet det giver regionerne større indflydelse på hvem der optages på uddannelsen.
  - Ser frem til at blive inviteret til en drøftelse af en koordinering af den af de praktikpladsopsøgende indsats, som det er noteret i den politiske aftale. Drøftelsen kan med fordel foregå med arbejdsmarkedets parter, så der ikke er tale om parallelle drøftelser, som der er lagt op til i aftalen. De regionale erfaringer viser, at den vedholdende, koordinerede, systematiske, virksomhedsopsøgende indsats virker.
  - kvitterer derfor for, at incitamenterne ændres, så der afsættes ekstra midler til det tilskud, erhvervsskolerne får pr. elev, der indgår en uddannelsesaftale med en virksomhed. Skolepraktiktaxameteret omlægges, så det understøtter, at praktikcentre arbejder for at udnytte praktikpladskapaciteten i området.
  - Er bekymret for om skolernes samarbejde om at tilbyde eleverne praktikpladser og praktikcenterpladser på andre skoler, hvis elevens skole ikke selv kan tilbyde eleven en plads.
  - Opfordrer derfor til, at regionerne inddrages fremadrettet i placeringen og udviklingen af praktikcentre samt samarbejdet på tværs af skoler.

Økonomi

I aftalen om Bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser (24. februar 2014) forudsættes det, at der er fuld finansiering til reformen, og at reformen ikke medfører øgede udgifter til arbejdsgiverne. Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår det, at reformen ikke vil have økonomiske konsekvenser for regionerne.

Danske Regioner

- Skal påpege, at der med ændringen af AUB-refusionsreglerne for vokselever, med mulighed for først at søge refusion efter tre måneders ansættelse, sker en væsentlig reduktion af regionernes refusionsindtægter. Der er derved tale om en egentlig merudgift, som Danske Regioner finder kritisabel og i uoverensstemmelse med aftaletekst og bemærkningerne til lovforslaget.
- Mener, at det er problematisk at det ikke længere vil være muligt for regionerne at få jobrotationsydelse, når de opkvalificerer ufaglærte medarbejdere til faglærte ved at tilbyde dem en erhvervsuddannelse. Den nye AUB-sats dækker langt fra udgifterne til en vikar i medarbejdernes skoleperioder, hvorfor det kan blive mere problematisk at tilbyde medarbejderne uddannelse fremover.

- Vurderer, at ophævelsen af lovens nuværende § 6, stk. 3, der ifølge bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser (til nr. 6) betyder, at institutioner, der udbyder social- og sundhedsuddannelsen og den pædagogiske assistentuddannelse, ikke længere skal fordele de ansøgende elever mellem de offentlige arbejdsgivere og formidle ansættelsesforholdet mellem den enkelte elev og arbejdsgiver, *ikke* er udgiftsneutral for regionerne. Rekrutteringsopgaven ventes at kræve en omfattende allokering af regionale ressourcer til en opgave, der hidtil har været varetaget af uddannelsesinstitutionerne.
- Forventer økonomisk kompensation for eventuelle merudgifter som følge af erhvervsuddannelsesreformen.

Ny erhvervsrettet 10. klasse

- Ingen bemærkninger

Ny Kombineret Ungdomsuddannelse

Se særskilt høringssvar

Den korte høringsfrist har ikke muliggjort en politisk behandling af lovforslaget, og Danske Regioners høringssvar afgives derfor med forbehold for politisk godkendelse.

Med venlig hilsen

Gitte Bengtsson
Regionalpolitisk direktør

Hørings svar vedr. Bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser

Danske SOSU-skoler og B-SOSU kvitterer med dette høringssvar for Undervisningsministeriets henvendelse vedrørende forslag til lov om ændring af lov om erhvervsuddannelser, lov om vejledning om uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse m.v., og andre love.

Danske SOSU-skoler og B-SOSU glæder sig overordnet over de mange positive ambitioner i lovforslaget og mener, at flere elementer kan bidrage til at øge fagligheden og attraktiviteten i den pædagogiske assistentuddannelse (PAU) og social- og sundhedsuddannelsen (SOSU) afhængig af, hvordan de foldes ud i det videre lovgivningsarbejde. Der er dog også en række områder, hvor foreningerne ser problematikker, der kan stille eleverne dårligere end intentionerne bag lovforslaget.

- Med et optag på ca. 20 % af det samlede antal erhvervsskoleelever er SOSU-uddannelsen Danmarks største erhvervsuddannelse, og for fremtidens elever på SOSU-skolerne bliver det helt afgørende, hvordan spørgsmålene omkring dimensioneringen af praktikpladser, adgangsbegrænsning og overgangen fra grundforløb 1 til grundforløb 2 landes.
- Samtidig er skoledelen på PAU og SOSU-uddannelsens trin 1 med forliget blevet forkortet med 7 uger. For at bevare kvaliteten i uddannelsen for de voksne elever, er det meget væsentligt, at de ikke rammes med en yderligere afkortning på 10 %, sådan som der er lagt op til i forslaget.

I det følgende redegøres der for foreningernes kommentarer til de forskellige temaer i lovforslaget.

Adgangskrav, optag og opkvalificering

Danske SOSU-skoler og B-SOSU vil gerne rose, at elever fra 9. og 10. klasse nu får adgang til et samlet, introducerende og afklarende grundforløb på 40 uger i op til et år efter afsluttet afgangsprøve fra folkeskolen. Udvidelsen af målgruppen i forhold til regeringens oprindelige udspil giver skolerne mulighed for at opsamle de elever, som f.eks. fortryder deres valg af en gymnasial uddannelse inden for det første år. For at disse unge hurtigt kan komme i gang med uddannelsen, anbefaler vi, at det gøres muligt at optage elever på GF 1 flere gange om året, eksempelvis fire gange årligt. For at kunne sikre den fornødne fleksibilitet for elever i overgangen mellem GF 2 og hovedforløbet er det ligeledes nødvendigt for skolerne at kunne gøre brug af muligheden for at lave løbende optag til GF 2 og hovedforløbet.

Foreningerne vil opfordre til, at den centralt fastsatte adgangsprøve for elever, der ikke opfylder kravet om henholdsvis 2 i dansk og matematik fra folkeskolen, gennemtænkes i forhold til erhvervsskolernes forskellige optag. Det er nødvendigt, at adgangsprøven er elektronisk tilgængelig og kan tages på et vilkårligt tidspunkt på året, så skolerne kan sikre, at unge ikke går unødigt længe, inden de kan optages.

Danske SOSU-skoler og B-SOSU er bekymret for, at den store gruppe af sent ankomne flygtninge og indvandrere, som uddanner sig på SOSU-skolerne, er blevet glemt i lovforslaget. Disse elever har ikke gået i dansk folkeskole, men har typisk bestået Dansk 2 eller 3 på en sprogskole. Foreningerne anbefaler, at det tydeliggøres i bestemmelserne, hvordan de forskellige niveauer af danskprøver fra sprogskolerne stiller de

uddannelsessøgende sent ankomne flygtninge og indvandrere i forhold til adgangskravet. Samtidig ser foreningerne et stort behov for at opkvalificeringen i dansk og matematik for denne gruppe tilrettelægges, så de sikres et rimelig forsørgelsesgrundlag – som minimum SU-taksten.

På side 18 i forligsteksten fremgår det, at opkvalificeringsforløbet for elever, der ikke opfylder det nye adgangskrav, kan udbydes i et forpligtende samarbejde mellem VUC og erhvervsskolerne, og at undervisningen kan finde sted på en erhvervsskole. Foreningerne har ikke kunnet finde bemærkninger herom i lovforslaget og er derfor usikre på, hvordan ministeriet tænker dette udmøntet. Vi vil i den sammenhæng understrege, at det skaber bedst kvalitet og sammenhæng for eleverne, når opkvalificeringsforløbet til SOSU og PAU ligger på SOSU-skolerne. Opkvalificeringen kan her gives den faglige drejning mod SOSU eller PAU, som SOSU-skoler er specialiseret i at give, fordi lærerne kender de faglige forventninger på erhvervsuddannelserne. De sent ankomne flygtninge og indvandrere er eksempel på en gruppe, som i høj grad kan få gavn af denne ordning, fordi opkvalificeringen vil opleves som mere meningsfuld. Danske SOSU-skoler opfordrer til, at der i lovgivningen indskrives mere ligestilling mellem VUC og erhvervsskolerne, så det i højere grad bliver muligt for at kunne styre opkvalificeringsforløbene i en erhvervsfaglig retning og udbyde et godt og reelt opkvalificeringstilbud til unge og voksne.

Endelig opfordrer foreningerne til, at man tænker i en overgangsordning, så voksne med mere end tre grundforløb i bagagen ikke endegyldigt udelukkes fra at tage en erhvervsuddannelse.

Erhvervsuddannelse for voksne (EUV)

Elevsammensætningen på SOSU-skolerne har altid været kendetegnet ved en stor aldersspredning. Det betyder, at der er opbygget en solid pædagogisk erfaring med samlæsningen af forskellige aldersgrupper. Det sikrer et godt undervisningsmiljø for alle aldersgrupper og højner samtidig kvaliteten af undervisningen ved at udnytte synergieffekten af elevers forskellige erfaringsgrundlag. For at udnytte denne pædagogiske synergieffekt for eleverne og samtidig fastholde muligheden for et stort geografisk uddannelsesstilbud er foreningerne glade for, at det fortsat vil være muligt at samlæse de voksne og de unge på GF2 samt hovedforløbene, som det fremgår af side 21 i forligsteksten.

Foreningerne vil samtidig opfordre til, at det fortsat bliver muligt for skolerne i samarbejde med praktikken at tilrettelægge fleksible optag på GF2 og EUV, så de forskellige voksengrupper løbende kan samles på hold, når der er tilstrækkeligt med ansøgere.

SOSU-skolerne har rigtig gode erfaringer med at uddanne elever med forskellig baggrund i form af stærke og mindre stærke forudsætninger. Vi mener ikke, at der er pædagogisk belæg for en generalisering af, at voksne lærer hurtigere end unge, og foreningerne undrer sig derfor over, at elever på EUV1 og EUV2 generelt skal have forkortet deres uddannelsesforløb med 10 %. Selvom de voksne elever har erhvervs erfaring bag sig, er der ofte tale om elever med svage skolemæssige forudsætninger. Det er mange år siden, de har gået i skole, og de har typisk dårlige erfaringer med skolen, hvilket harmonerer dårligt med, at uddannelsen som udgangspunkt skal være 10 % kortere for denne gruppe. I forvejen er skoledelen på PAU og SOSU-uddannelsens trin 1 forkortet med 7 uger, og Danske SOSU-skoler og B-SOSU vil derfor opfordre til, at der ikke gås yderligere på kompromis med kvaliteten i form af ekstra 10 % forkortning.

EUV-pakken

Foreningerne vil gerne kvittere for, at undervisningen i EUV-pakken bliver vederlagsfri i modsætning til al anden enkeltfagsundervisning jævnfør side 25 i bemærkningerne til lovforslaget. At disse pakker kan sammensættes af fag fra grundfagsbekendtgørelsen sikrer, at eleverne får præcis den undervisning, de har brug for i forhold til at blive klar til at tage en PAU eller SOSU-uddannelse. Foreningerne ser gerne, at den samme ordning gøres gældende for de sent ankomne flygtninge og indvandrere.

Det er uklart hvilket niveau, det tænkes, eleverne på EUV-pakken skal opnå, særligt i lyset af at skoleperioden bliver afkortet med 7 uger på PAU og SOSU-uddannelsens trin 1. Tænkes niveauet på grundfagene at række over F-niveau, bliver det meget vanskeligt for eleverne at nå dette på 4 uger. Ifølge grundfagsbekendtgørelsen er F-niveauet netop sat til 2 ugers varighed pr. fag, undtagen idræt, der har en varighed på 1½ uge.

Foreningerne vil derfor foreslå, at varigheden af EUV-pakken ikke fastlægges endeligt, før niveauerne på grundfagene er fastlagt.

Realkompetencevurdering

Foreningerne kan se, at der er et tidsmæssigt misforhold mellem indgåelse af en uddannelsesaftale mellem en elev og en virksomhed og udarbejdelse af elevernes uddannelsesplan/realkompetencevurdering. Lovforslaget fastlægger, at en EUV begynder med en realkompetencevurdering fra en halv til 10 dages varighed. Det er ligeledes i loven forudsat, at det er en forudsætning for at få refusion til voksne elever fra AUB, at der foreligger en uddannelsesaftale. Det betyder, at arbejdsgiveren skal indgå en praktikaftale på baggrund af en realkompetencevurdering/ uddannelsesplan, der først udarbejdes efter påbegyndelsen af uddannelsen og senest to uger herefter. Der bør findes en løsning på denne problemstilling evt. som ved den nuværende GVU, hvor realkompetenceafklaringen ligger sammen med optagelsen til uddannelsen og ikke samtidig med uddannelsesstarten.

Sammenhæng med AMU-systemet

På side 78 i bemærkningerne til lovforslaget lægges der op til, at der skal fastsættes regler, som skaber større sammenhæng mellem arbejdsmarkedsuddannelserne og erhvervsuddannelserne, idet AMU skal kunne indgå i EUV-forløbene. Danske SOSU-skoler og B-SOSU støtter fuldt op om denne tanke. Der er brug for, at uddannelsesvejen for voksne ufaglærte bliver mere fleksibel end i dag med mulighed for at tilrettelægge et sammenhængende, kompetencegivende uddannelsesforløb, baseret på både EUV-systemet og VEU-systemet. Foreningerne foreslår, at det bliver muligt at afslutte eksempelvis AMU-forløb med prøver, der sikrer, at kursisten har opnået kompetencer på et niveau tilsvarende niveauet i EUV-forløbet. Kursuselementer fra AMU skal give merit ind i EUV. På den måde skal det, uanset branche, blive muligt at løfte fra ufaglært til faglært i VEU-systemet.

Den nye hovedindgang for sundhed og pædagogik

I forligsteksten fremgår det, at den ene af de fire hovedindgange tænkes navngivet "Omsorg, sundhed og pædagogik". Danske SOSU-skoler og B-SOSU mener, at hovedindgangens navn i højere grad bør afspejle den modernisering af sprogbrugen, der er sket inden for sektoren og anbefaler derfor navnet "Velfærd,

sundhed og pædagogik". Dette navn sender et signal om, at indgangen har stor betydning for udviklingen af det danske velfærdssamfund. Det åbner samtidig op for, at der med tiden kan komme nye uddannelser til, som naturligt vil tilhøre denne indgang som følge af arbejdsmarkedets behov for nytænkning i relation til opgaveglidningen mellem de forskellige faggrupper i sektoren.

Grundforløbet og dets overgange

Foreningerne anser det for positivt, at eleverne på grundforløbet skal deltage i motion og bevægelse hver dag i et omfang svarende til gennemsnitligt 45 minutter om dagen. Det giver dog samtidig store udfordringer, da mange skoler ikke i tilstrækkeligt omfang har de fornødne lokaler, udstyr samt bedefaciliteter, som kræves, hvis pulsen skal op. For skolerne er der således store omkostninger forbundet med at stille de nødvendige faciliteter til rådighed.

Når de unge starter på GF 1, har de allerede valgt én af de fire hovedindgange. Det er derfor vigtigt, at såvel GF 1 og GF 2 foregår i stærke faglige miljøer, hvor eleverne kan relatere undervisningen til fagretningen, og hvor lærerne kender til praksis og de kompetencer, uddannelserne i hovedindgangen skal uddanne til. Samtidig anser foreningerne det for meget vigtigt, at undervisningen på GF 2 ikke udelukkende bliver undervisning i grundfag, idet et meget grundfagstungt forløb ikke vil opleves som motiverende og meningsfuldt for eleverne.

Dimensioneringen bortfalder i 2015, og der er derfor brug for en afklaring af, om der kommer en adgangsbegrænsning til PAU- og SOSU-uddannelserne, og om den kommer til at ligge på hovedforløbene eller på GF 2. PAU og SOSU-uddannelsen vil tilsammen komme til at stå for den primære elevandel i den nye hovedindgang, de placeres i. Danske SOSU-skoler og B-SOSU er derfor bekymret for, at de unge, som vælger denne hovedindgang, kan risikere at ende i en uddannelsesmæssig blindgyde, og foreningerne opfordrer derfor til, at der i lovforslaget indskrives større tydelighed omkring, hvordan overgangene mellem henholdsvis GF1 og GF 2 samt GF 2 og hovedforløbet skal udmøntes.

Uddannelsesgaranti, dimensionering og skolepraktik

Bortfaldet af dimensioneringsaftalen skaber usikkerhed om mulighederne for elever, der ønsker at tage en PAU eller SOSU-uddannelse. Det er derfor helt afgørende, at der indgås statslige centrale aftaler om praktikpladser på landets største erhvervsuddannelser, og at det gøres snarest. En potentiel løsning, hvor arbejdsgiverne selv bestemmer antallet af praktikpladser er ikke attraktiv, fordi det risikeres, at arbejdsgiverne af økonomiske hensyn ikke udbyder et tilstrækkeligt antal praktikpladser både i forhold til uddannelsesefterspørgslen blandt de unge og i forhold til arbejdskraftbehovet.

Foreningerne anerkender arbejdsgivernes ret til at udvælge de elever, de er forpligtet til at ansætte i praktik, og imødeser derfor, at 50/50-reglen bortfalder.

Foreningerne vil opfordre til, at ministeriet overvejer muligheden for skolepraktik på PAU og SOSU-uddannelsen som en løsning på udfordringerne omkring adgangsbegrænsning og dimensionering. Det er foreningernes vurdering, at dele af praktikken på uddannelserne fint kan aflægges som skolepraktik, og vi

vil derfor gerne i dialog med ministeriet om muligheden for praktikpladscentre. Et eksempel på en kombinationsmodel med brug af skolepraktik kunne være at lave kortere praktikforløb ved brug af forberedende skolepraktikforløb forud for praktikken i psykiatrien og på det somatiske område. Foreningerne støtter tiltaget om, at negativlisten for uddannelser med skolepraktik omdannes til en positivliste.

Af § 43 i lov om erhvervsuddannelser fremgår det, at hvis arbejdsgivernes praktikpladsforpligtelse ikke er opfyldt, kan ministeren pålægge, at regionsrådet og kommunalbestyrelserne stiller et årligt mindste antal praktiksteder til rådighed til SOSU-uddannelsen. Danske SOSU-skoler og B-SOSU glæder sig over denne bestemmelse, men ser også meget gerne, at det kommer til at gælde PAU, som er den anden store uddannelse i indgangen.

Studiekompetencegivende eksamen (EUX)

Danske SOSU-skoler og B-SOSU vil gerne rose aftaleparterne for at være blevet enige om, at der nu skal udbydes EUX inden for alle hovedområder. Såvel PAU som SOSU-uddannelsen er kendetegnet ved et relativt omfattende teoretisk indhold samt en stor efterspørgsel på EUX-muligheden blandt elever. Uddannelserne lever derfor i høj grad op til de kriterier for beslutningen om udbud af EUX, som fremgår af s. 27 i bemærkningerne til lovforslaget. En EUX kan sikre, at SOSU- og PAU-eleverne klædes bedre på til at tage en videregående uddannelse, og at videreuddannelsesmuligheder dermed bredes ud for disse elever. Samtidig vil EUX på SOSU-uddannelsen og PAU kunne bidrage væsentligt til at tiltrække de unge, som vi ved, er påvirket af, hvilken uddannelse deres forældre synes de skal vælge.

En EUX på SOSU-uddannelsen fordrer, at den trindelt hænger sammen, således at EUX-elever samtidigt sikres optag til trin 1, SOSU-hjælper og trin 2, SOSU-assistent. PAU og SOSU-uddannelsen har en lang tradition for flere end to optag af hensyn til de offentlige arbejdsgivere. Foreningerne ser derfor nødt til én fast model for alle EUX, men opfordrer til, at EUX-uddannelsen planlægges inden for det enkelte hovedområde, og at den for PAU og SOSU-uddannelsen tilrettelægges med en kadence, der passer til praktikstederne, som i dag typisk ansætter mere end to gange om året. Foreningerne anbefaler, at EUX'en for SOSU-uddannelsen og PAU struktureres sådan, at det bliver muligt for uddannelsernes store målgrupper at tage EUX, selvom de ikke tager GF1. Samtidig er det væsentligt for fleksibiliteten i uddannelserne, at det sikres, at der kan samlæses med de andre forløb på PAU og SOSU-uddannelsen.

Foreningerne støtter stærkt op om beslutningen om at oprette talentspor på uddannelserne og håber, at intentionen om højniveaufag bliver forfulgt. Vi ser meget gerne, at der også bliver mulighed for højniveau på erhvervsfag.

Ny erhvervsrettet 10. klasse (eud 10)

Danske SOSU-skoler og B-SOSU ser eud10 som en god forberedelse af eleverne til en erhvervsuddannelse og en mulighed for at rekruttere de motiverede elever gennem en form for fremskudt karrierevejledning. Foreningerne er positive over for minimumskravet om samarbejde med en erhvervsskole på 30 %, men er bekymret for økonomien i ordningen. Foreningerne vil stærkt opfordre til, at der udarbejdes en central

afregningsmodel mellem kommuner og erhvervsskoler på dette område, så der kan etableres klare aftaler om, hvordan følgeomkostninger skal finansieres. Ellers kan der opstå situationer, hvor skolerne ikke får dækket deres reelle udgifter, herunder udgifter til undervisning, administration og bygningsdrift.

Vejledningsområdet

En af tankerne bag EUD-reformen er at flytte flere elever fra de gymnasiale uddannelser til erhvervsuddannelserne. Det er en opgave, som UU har haft svært ved at løfte hidtil. Med den omorganisering, der er foreslået, stiller Danske SOSU-skoler og B-SOSU sig tvivlende over for, hvorvidt opgaven bliver nemmere at løse for UU. De unge bør udfordres på deres valg, og det er derfor problematisk, at vejledningen fremover kun skal tage sig af de usikre elever samt elever, som vurderes ikke-uddannelsesparate.

Timetal og lærernes opkvalificering

Danske SOSU-skoler og B-SOSU er positive over for, at reformen lægger op til kompetenceudvikling af lærerne, og at der blandt andet er sat penge af til, at lærerne kan komme i virksomhedsforløb. Foreningerne vil anbefale, at kompetencemidlerne fordeles efter objektive kriterier, eksempelvis efter antallet af årselever.

Foreningerne er bekymrede for, at indførslen af et minimumstimetal for lærerstyret undervisning bygger på et for snævert undervisningsbegreb i forhold til den mangfoldighed af undervisningsformer og pædagogiske metoder, som skolerne gør brug af. Reformen lægger op til øget anvendelse af it-understøttet undervisning i det tiltag, der kaldes "Den digitale erhvervsuddannelse", og foreningerne vil opfordre til, at dette tiltag ses i relation til kravet om minimumstimeantal. Skal SOSU-skolerne fortsat være med til at udnytte digitaliseringens muligheder for øget kvalitet og ressourceanvendelse i uddannelserne og samtidig sikre et geografisk jævnt fordelt uddannelsesstilbud, er det vigtigt, at der kan holdes fast i et armslængdeprincip, som giver skolerne mulighed for selv at organisere undervisningen. Fjernundervisning, parallellæring og andre moderne undervisningsformer bør kunne indeholdes i begrebet lærerstyret undervisning.

Resultatmål og indikatorer

I forbindelse med, at skolerne forpligtes af de resultatmål, lovforslaget opstiller, vil foreningerne gerne indstille til, at skolerne inddrages i at fastlægge de indikatorer, der skal ligge til grund for målingen af egen udvikling. Det vil sikre, at målingerne bliver valide og effektive dels i forhold til virkeligheden på skolerne og dels i forhold til den samlede resultatmåling og sammenligning institutionerne imellem. Foreningerne vil også opfordre til, at det sikres, at it-systemerne understøtter, at der kan trækkes aktuelle og relevante tal.

Med venlig hilsen, på foreningernes vegne

Anne Selsøe Sørensen

Konsulent

Undervisningsministeriet

Fiolstræde 44, 1. th.
1171 København K
Tlf. 33 36 98 05
Fax 33 36 98 26
www.dkuni.dk

1. april 2014
J.nr. 14/16205/184
MT
Dir. tlf. 33 36 98 11
mt@dkuni.dk

Høring over forslag til ændring af lov om erhvervsuddannelser mv.

Danske Universiteter takker for ovennævnte, som er modtaget i høring fra Undervisningsministeriet den 19. marts 2014.

Forslaget har været sendt i høring hos universiteterne.

Danske Universiteter har modtaget svar fra Syddansk Universitet, Aalborg Universitet, Roskilde Universitet, Danmarks Tekniske Universitet og Copenhagen Business School, der alle meddeler, at de ikke har bemærkninger til forslaget.

Danske Universiteter har ingen bemærkninger til forslaget.

Med venlig hilsen

Susanne Bjerregaard

Indgående e-mail ✓

✓ Status	Afsluttet	✓ Dokumentid	224.12S.543
Dato afsluttet	04-04-2014	✓ Sagsnummer	017.31S.541
✓ Sagsbehandler	Lene Delfs	✓ Sagstitel	Høring over eud-reform
✓ Org. placering	DEPT\UVA\EFU2		

✓ Svar status Skal ikke besvares

Afsender

Fra Christine Landsgaard
<cl@datatilsynet.dk>

Modtager

Til UVAEFU2
<UVAEFU2@uvm.dk>

Modtaget den 04-04-2014 10:36

Kopi til

Cpr-nummer

Blind kopi til

✓ Dokumentnavn Datatilsynet
✓ Vedrørende Vedrørende høringssvar, "Eud-reform -j.nr.012.85S.391", J.NR. 2014-112-0317

Indhold

Ved e-mail af 19. marts 2014 har Undervisningsministeriet anmodet om Datatilsynets bemærkninger til udkast til lov om ændring af lov om erhvervsuddannelser, lov om vejledning om uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse m.v., og andre love(Bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser).

Det fremsendte udkast giver ikke Datatilsynet anledning til bemærkninger.

Datatilsynet forudsætter, at persondatalovens regler vil blive iagttaget i forbindelse med behandlingen af personoplysninger.

Med venlig hilsen

Christine Landsgaard
Fuldmægtig, cand.jur.

Tlf.: (+45) 33 19 32 57

E-mail: cl@datatilsynet.dk

cid:437223511@25042013-20FB

Borgergade 28, 5. sal, 1300 København K

Tlf.: +45 3319 3200, Fax: +45 3319 3218

E-mail: HYPERLINK "mailto:dt@datatilsynet.dk"dt@datatilsynet.dk, Internet: HYPERLINK "

http://www.datatilsynet.dk/www.datatilsynet.dk

- image001.png

- image002.gif

Bemærkninger til dokumentet

Til Undervisningsminister Christine Antorini

Det Nationale Dialogforum for Uddannelses- og Erhvervsvejledning har på sit møde den 27. marts 2013 diskuteret regeringens lovforslag til implementering af aftalen "Bedre og mere attraktivt erhvervsuddannelser" med fokus på reformens vejledningstiltag.

Formandsskabet, som udover undertegnede omfatter Noemi Katzenelson og Tobias Holst, har på baggrund af drøftelserne på mødet og bidrag fra medlemmer af Dialogforum udarbejdet vedlagte høringssvar til lovforslaget.

Med venlig hilsen

Nanna Westerby

Formand for Det Nationale Dialogforum for Uddannelses- og Erhvervsvejledning

Høringssvar

Bedre og mere attraktivt erhvervsuddannelser

Overordnet er det formandsskabets vurdering, at der er gode intentioner i lovforslagene til erhvervsuddannelsesreformen og den kombinerede ungdomsuddannelse, som begge direkte og indirekte adresserer vejledningens opgave. Der er imidlertid også væsentlige udfordringer, som vi i formandskabet ønsker at påpege i tråd med vores tidligere udtalelse.

Overordnet set finder vi, at der er en række uafklarede spørgsmål og modstridende ambitioner på vejledningsområdet: På den ene side skal flere udfordres på deres uddannelsesvalg, og den kollektive vejledning skal opprioriteres - på den anden side lægges op til en voldsom reduktion af ressourcerne til vejledning samt indsnævring af målgruppen for vejledningsindsatsen. Vejledning er mere end en samtale med en vejleder, og formandsskabet er enige i intentionen om at indarbejde vejledning bredere i undervisningen. Vi er dog samtidige bekymrede for, om der blandt vejledere, undervisere og andre aktører reelt vil være overensstemmelse mellem ambitioner, opgaver og ressourcer.

Udfordring af de unges uddannelsesvalg og målrettet vejledning

Vi deler ambitionen om at flere unge skal bringes til at vælge en erhvervsuddannelse og skal udfordres på deres valg af ungdomsuddannelse. Desværre understøttes ambitionen i praksis ikke af en styrkelse vejledningens muligheder for at bidrage til denne proces. Vejledningens økonomiske forudsætninger reduceres markant, og dermed er det svært at se, hvordan vejledningen skal kunne medvirke til at facilitere og orkestrere de unges valgprocesser i udskolingen på en måde, som bidrager til den mere tilstedeværende erhvervsfaglighed som folkeskolereformen meget fint lægger op til. Konsekvensen vil formentlig være, at grundskolens lærere vil overtage en større del af ansvaret for vejledningen. Man kan frygte, at det i praksis vil betyde en forringelse af vejledningen for de 80 %, idet vejledningen med de planlagte nedskæringer kun i meget ringe omfang vil have mulighed for at bidrage til at understøtte og kvalificere lærernes arbejde. Hertil kommer at vejledernes viden om arbejdsmarkedet og den brede vifte af uddannelses tilbud risikerer ikke at komme i spil i forhold til de 80 %.

Særligt er vi bekymrede for, hvordan den ønskede søgning mod EUX, som er en ny uddannelse der kun i ringe omfang er kendt af såvel lærere som forældre, skal realiseres. Dette er centralt, idet EUX med rette er tænkt som en af de vigtige motorer i styrkelsen af EUD's renommé og søgning.

På den baggrund er det formandsskabets anbefaling:

At præcisere hvad der forstås ved udfordring af de unges ungdomsuddannelsesvalg. Er det at besøge en ungdomsuddannelse eksempelvis det samme som at blive udfordret på sit valg, eller hvad skal der til? Og skal vejledningen spille en rolle ift. at klæde lærere på til den opgave, det er at udfordre de unge?

Fokuseringen og indskrænkningen af den individuelle vejledning bør kombineres med opskrivning og konkretisering af andre vejledningsmæssige tiltag, der sikrer at der ligger en personlig afklaringsproces til grund for de unges uddannelsesvalg.

Målrettet vejledning og opdelingen i 80/20

Lovforslaget lægger op til en meget instrumentel og markant opdeling af de unge i to grupper på henholdsvis 80 % og 20 %. Formandskabet deler intentionen om, at vejledningen prioriterer unge, der er i risiko for at være udsatte i overgangen til ungdomsuddannelserne om end det samtidigt er formandskabets indstilling, at alle unge har behov for vejledning. Men samlet set risikerer den nu skarpe prioritering af vejledningens ressourcer mod de 20 % at have utilsigtede konsekvenser for såvel de unge som for vejledningen.

I forhold til de unge risikerer opdelingen sammen med de øvrige muligheder for niveaudeling i

folkeskoleloven at føre til en uhensigtsmæssig og stigmatiserende opdelingen af ungegruppen. En sådan stigmatisering risikerer meget vel at skubbe på den unges forestilling om sig selv som udsat og udfordret, hvilket påviseligt har en direkte negativ effekt på den unges præstationer. Opdelingen kan således utilsigtet komme til at forværre det problem, det er sat i verden til at løse.

I forhold til de 80% bør det løbene følges, om de reelt får opfyldt deres vejledningsbehov.

Formandsskabet vil gerne fremhæve to opmærksomhedspunkter i den forbindelse; Dels på Indskrænkningen af adgang til brobygning: Det fremgår af lovforslaget, at kun elever, der ikke er uddannelsesparate eller som deltager i særlige forløb, kan deltage i brobygning i 9. klasse. Derfor bør det nøje følges, om ændringen i lovgivningen gør, at fagligt stærke elever, der er uafklarede i uddannelsesvalg i højere grad bliver nødt til at tage 10. klasse for at blive afklaret om uddannelsesvalg end hidtil. Og dels på forældrenes rolle: Der lægges op til, at det bliver forældrenes ansvar at udarbejde uddannelsesplan, men mange forældre vil ikke have et aktuelt overblik over uddannelsesmulighederne og skal således klædes på til opgaven.

I forhold til vejledningen risikerer den skarpe opdeling at tippe vejledningen i retning af en socialpædagogisk eller kompensere foranstaltning. Dermed kan den planlagte fokusering af vejledningsindsatsen medvirke til at forandre de unges blik på vejledningen og dermed også muligheden for at de unge af sig selv ønsker at gøre brug af denne.

På den baggrund er det formandsskabets anbefaling:

Vejledningen skal også fremover spille en rolle ift. de 80 % - også en mere klart defineret rolle, end der er lagt op til med reformen. Vi anbefaler samtidig, at vejledernes og UU's professionelle vurderinger får et større spillerum til at vurdere, hvordan vejledningens ressourcer skal fordeles på de forskellige grupper af unge. Dette for at undgå en for rigid opdeling af de unge og en for stigmatiserende tilgang til unge, der er udfordret i forhold til såvel skole som overgang til ungdomsuddannelse.

Samt at der udvikles et nyt begreb, som signalerer en mere foreløbig vurdering end "ikke-parat". Det vil understrege, at de unge igennem processen i samspil med de konkrete vejledningsaktiviteter, orienterer sig i retning af den uddannelsesvej, som de også vil kunne blive erklæret parat til. I forlængelse heraf anbefaler formandsskabet, at UPV'en påbegyndes i starten af 8. klasse, så der er længst mulig tid til at forbedre elevens forudsætninger.

Vejledning i fællesskaber

Der er positivt at vejledningens kollektive dimensioner spiller en central rolle i lovforslaget. I forlængelse heraf bliver det imidlertid helt centralt at opnå en fælles forståelse af, hvad kollektiv vejledning og gruppevejledning egentlig vil sige - såvel kvalitativt som kvantitativt.

Kollektiv vejledning og gruppevejledning rummer store potentialer vejledningsmæssigt og i forhold til de unges afklaringsprocesser. Kollektiv vejledning og gruppevejledning forstås sædvanligvis ikke som informationsmøder eller forelæsnings-lignende vejledning, men kræver derimod tid til de unges afklaringsprocesser og til at etablere fortrolighed i gruppen. Besparelserne på området vil således betyde en forringelse af mulighederne for at realisere potentialerne i den kollektive vejledning og, ikke mindst, i gruppevejledningen og gøre afhængigheden af lærernes indsats større. For at lærerne skal kunne løfte dette, er det også nødvendigt at sætte ind på både læreruddannelsen, og ift. efter- og videreuddannelse af nuværende lærere. Det bliver i den forbindelse centralt udstikke konkrete retningslinjer og bestemmelser for, hvad kollektiv vejledning vil sige, som er i overensstemmelse med, hvad der er afsat af ressourcer til området.

På den baggrund er det formandsskabets anbefaling:

At præcisere hvad der forstås ved vejledning i fællesskaber gennem blandt andet at igangsætte forsøg fulgt af anvendelsesorienteret forskning, der kan understøtte udviklingen af den kollektive vejledning i samarbejde mellem lærere og vejledere.

Hertil kommer at formandskabet finder det vigtigt at styrke lærernes kompetencer på vejledningsområdet, særligt i forbindelse med realiseringen af målet om en øget anvendelse af kollektiv vejledning (se senere anbefaling).

Uddannelse og job

Vi finder, at introduktionen af faget 'Uddannelse og job' kan danne afsæt for en vigtig styrkelse af de unges arbejdsmarkeds- og uddannelsesforståelse - som ligger i nødvendig forlængelse af såvel folkeskolereformens som EUD-reformens intentioner. Det er ligeledes godt at faget indgår ved såvel at blive tænkt ind i andre fag som at have selvstændige aktiviteter. Formandsskabet finder det også positivt, at UU skal inddrages i faciliteringen af faget, da UU har overblik, netværk og erfaring til at sikre, at undervisningen bliver fokuseret på eksterne samarbejde, besøg udenfor skolen og inddragelse af andre partnere. UU bør være garant for, at der i 'Uddannelse og job' tænkes langt mere i samarbejde med ungdomsuddannelserne og erhvervsliv i undervisningen. Gerne i kombination med den understøttende undervisning. Formandsskabet er dog bekymret for, om UU med den

planlagte fokusering af vejledningsindsatsen vil have ressourcer til at løfte denne opgave
På den baggrund er det formandsskabets anbefaling:

At introduktionen af 'Uddannelse og job' kommer til at betyde opprioritering af samarbejde med ungdomsuddannelser, erhvervsliv og andre eksterne parter. UU bør være en del af arbejdet med såvel tilrettelæggelse af undervisning som facilitering af dialog lokalt mellem ungdomsuddannelserne og folkeskolen.

Formandsskabet opfordrer samtidig til, at der sker en styrkelse af kompetencerne blandt grundskolens lærere til at varetage undervisning i 'Uddannelse og job' som en integreret del af undervisningen i grundskolen. Dette vil kræve bl.a. nye undervisningsmaterialer og metodeudvikling omkring praktik, brobygning, introkurser mv. som yderligere bør tænkes sammen med den kollektive vejledning.

Logistik omkring UPV og optag

Reformen medfører en række logistiske udfordringer ifm. UPV og optag på ungdomsuddannelserne. Formandsskabet frygter, at forløbet omkring optag af ikke-parate elever vil blive for presset med en række utilsigtede konsekvenser til følge. Den væsentligste bekymring er her, at de unge der erklæres ikke-uddannelsesparate og dernæst skal til optagelsesprøve på en ungdomsuddannelse vil blive straffet dobbelt ved at få frataget deres sommerferie. Man kan frygte, at et antal unge og deres familier ikke vil vælge at afbryde deres ferie for at gå til optagelsesprøven, da den vil falde midt i juli måned, hvor mange må forventes at være væk hjemmefra. Dermed risikerer de unges start på en ungdomsuddannelse at blive unødigt udskudt.

Hertil kommer, at det også for såvel UU som ungdomsuddannelserne vil have konsekvenser for medarbejderes mulighed for afholdelse af sommerferie. Endelig risikerer forløbets meget stramme planlægning at være uhyre sårbar overfor forsinkelser, idet hele forløbet så må forventes at bryde sammen ved selv den mindste forsinkelse.

På den baggrund er det formandsskabets anbefaling:

At forløbet gentænkes, så der tages højde for elevernes sommerferie og gøres mere robust overfor eventuelle forsinkelser og så det ikke rækker ind i ferieperioden.

Den kombinerede ungdomsuddannelse

Gennemgående er holdningen til den kombinerede ungdomsuddannelse i dialogforummet kritisk, og man kan med det nuværende oplæg diskutere, om hvorvidt de samme muligheder findes i forvejen i en allerede gennemprøvet form og med større rettigheder til de unge end dem, der er omfattet af lovforslaget, ligesom der stilles spørgsmål ved efterspørgslen efter arbejdskraft med færdiggjort KU og ved de geografiske udfordringer i tyndbefolkede områder. Disse vil medføre lang transporttid for en gruppe unge, som vi på forhånd ved ikke er særlig mobile. Sidst er der en bekymring for det faglige niveau, som risikerer at blive en stor udfordring for målgruppen. Konkret er bekymringen, at de unge i målgruppen ikke reelt vil have kompetencerne til at bestå to fag på D-niveau, og at uddannelsen derfor ikke vil løfte de unge. Dette bør følges tæt.

Men når dette er sagt mener formandsskabet, at der bestemt er potentiale i at tænke, at vi har brug for noget til de unge, der ikke i deres nuværende situation ser en vej foran sig i det ordinære uddannelsessystem. Det er en gruppe, som i dag orienterer sig mod det ufaglærte arbejdsmarked, og hvis man kan kvalificere dem yderligere gennem en KU, vil deres situation være at betragte som forbedret. Hertil kommer, at der kan være potentialer i at udvikle en uddannelse som retter sig mod også hvad man kunne kalde et mere alternativt arbejdsmarked, hvor foreningsliv og lokalsamfund er centrale aktører. Det vil kunne give målgruppen mulighed for at opøve arbejdsmarkedsrettede kompetencer, som understøttes fagligt af forløb på varierende kombinationer af de forskellige involverede institutioner.

Oplægget til uddannelsen efterlader imidlertid en række ubesvarede spørgsmål og nødvendige justeringer.

På den baggrund er det formandsskabets anbefaling:

At uddannelsen profileres tydeligere i forhold til såvel de eksisterende muligheder (særligt EGU) såvel som overfor de unge, der gerne skulle kunne se, hvad uddannelsen går ud på og hvad de får ud af at tage den.

At de lokale virksomheder inddrages, således at det sikres at der ikke sker det med de såkaldte erhvervstræningspladser, som der skete i STU'en.

At det følges tæt hvorvidt der er beskæftigelse til de unge på baggrund af uddannelsen.

At det faglige niveau ligeledes følges tæt, konkret målgruppens kompetencer til at tage to fag på D-niveau.

Og endelig at uddannelsen tager højde for at målgruppen forventeligt vil have en broget række af sociale og personlige udfordringer, som kræver en individuel indsats. Dette bør indtænkes i selve uddannelsens struktur.

efterskolerne

Afdeling for Ungdoms- og Voksenuddannelser
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K

4.4.2014

Høringssvar over forslag til Lov om ændring af lov om erhvervsuddannelser, lov om vejledning om uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse m.v., og andre

Sags nr.: 012.855.391

Efterskoleforeningen takker for muligheden til at kommentere udkastet, og vil indledningsvis give udtryk for, at vi overordnet bifalder de forslåede ændringer.

Vi er i sær tilfredse med *kan*-bestemmelserne ved introduktionskurserne i 8. klasse og den obligatoriske brobygning i 9. klasse for elever, der vurderes ikke parate i 8. klasse. Efterskoler som vælger at tilbyde disse forløb, har dermed muligheden for at tilrettelægge forløb, som kan indgå som en del af efterskolens tilbud.

Vi har dog bemærkninger til flg. områder:

1. Optagelse til EUD for elever som går i prøvofri forløb
2. Kriterier for Uddannelsesparathedsvurderingen i 8. og 9. klasse
3. Videreformidling af uddannelsesparathedsvurdering ved skoleskift
4. Uddannelse og job, -ansvar og rollefordeling

1. Optagelse til EUD for elever som går i prøvofri forløb

Vedr. 3. "§5,stk.3: *En ansøger, som ikke opfylder betingelsen i stk1, nr. 1, har dog adgang hvis den ansøgte skole ud fra en helhedsvurdering på baggrund af en prøve og en samtale vurderer, at ansøgeren kan gennemføre en erhvervsuddannelse.*"

På visse typer af efterskoler går eleverne i prøvofri forløb i 9. og 10. klasse. Denne gruppe elever ved allerede ved skolestart, at de skal optages ud fra en helhedsvurdering på baggrund af en prøve og en samtale, da de ikke opfylder optagelseskravet vedr. karakterer. Flertallet af disse elever er vurderet uddannelsesparat i 8. klasse, og for denne gruppe virker det omsonst, at de skal vente til juni/juli måned med at få svar på optagelse. Vi tænker også, at det vil være i erhvervsskolernes interesse at få afklaret denne gruppe så tidligt som muligt.

Vi finder i det hele taget tidspunktet for helhedsvurderingen, samtalen og prøven, problematisk, da det giver problemer i forhold til planlægning af familiers ferierejse/ferieperiode. Vi forudser, at det ikke mindst kan give problemer i forhold unge som kommer fra udsatte familier, som ikke får den opbakning der er brug for, hvis prøven ligger i elevens sommerferie-periode.

efterskolerne

Vi foreslår, at der lægges en optagelsessamtale ind for elever som kommer fra prøvefri forløb og som bliver vurderet uddannelsesparat, i umiddelbart forlængelse af ansøgningsfristen d. 1. marts, ligesom det gør sig gældende nu.

2. Kriterier for Uddannelsesparathedsvurderingen i 8. og 9. klasse

jf. 10. Efter §2 i Kap.1 c, §2 i indsættes:

§2 i Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om uddannelsesparathedsvurderingen, jf. § 2 g og § 2 h, på flg. områder:

1) De faglige, sociale og personlige kriterier, der skal indgå.

2)....."

Efterskoleforeningen tilbyder at hjælpe til i udformningen af de objektive sociale og personlige kriterier, ligesom Efterskoleforeningen også tilbyder sig med udarbejdelsen af "nærmere fastsatte regler om uddannelsesparathedsvurderingen for andre skoleformer".

3. Videreformidling af uddannelsesparathedsvurdering ved skoleskift

Det bør sikres, at uddannelsesparathedsvurderingen videreformidles ved skoleskift, herunder skift til efterskole. Vi foreslår, at denne overførsel sker i Optagelse.dk, da der i dag allerede overføres uddannelsesplaner fra UU til efterskoler, og denne ordning også kunne bruges her.

4. Uddannelse og Job, - ansvar og rollefordeling.

Vi hilser forslaget til, at Uddannelse og Job tænkes ind i folkeskolens fagrække velkommen, og hilser det ligeledes velkommen at UU skal bidrage i forløbene.

På efterskolerne vil vi fortsætte med at praktisere *integreret vejledning*, hvor netop alle på skolen har et fælles ansvar for at gøre eleverne uddannelsesparate.

Til generel oplysning kan vi fortælle, at det er vores erfaring at vejlederen, som har særlig viden om vejledningsprocessen og kendskab til ungdomsuddannelserne, skal spille en central rolle i organiseringen og tilrettelæggelsen af vejledningsaktiviteterne.

Venlig hilsen

Anette Ingemansen

Vicedirektør

Direkte 33 17 95 81

Mobil 30 57 99 19

ai@efterskoleforeningen.dk

Sendt pr. mail til uvaefu2@uvm.dk
EUD-reform – journal nr. 012.855.391

Høringssvar vedrørende lov om ændring af lov om erhvervsuddannelser, lov om vejledning om uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse, m.v. og andre love (Bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser)

Finanssektorens Arbejdsgiverforening (FA) takker først og fremmest for muligheden for at blive hørt.

FA har følgende bemærkninger til høringen om EUD-reformen:

FA ser meget positivt på den overgangsordning, der giver sektoren mulighed for at have uændret afholdelsesform til 1. august 2020.

FA ser også meget positivt på, at lovforslaget fortsat giver adgang for elever med en gymnasial baggrund. Det er dog stadig dybt problematisk med en fremadrettet afkortet uddannelses- og praktiktid, i en branche hvor kravene til kompetencer allerede er meget store og bliver større.

Der er dog også en række stor udfordringer i forslaget. Udfordringer der har betydning for kvaliteten i de kommende forløb.

FA mener, at en afkortning af studie- og praktiktid gør det yderst vanskeligt for kommende elever at opnå de niveauer, der er på finansuddannelsen i dag. Ved opstart på grundforløbets 2. del, hvor vores eux-elever forventeligt vil blive rekrutteret, vil disse elever ikke have de samme niveauer som i dag. Disse elever vil dermed blive vanskeligt stillet, da de sideløbende med fagfaglige fag på finansuddannelsen, skal opnå færdigheder, der er nødvendige for at forstå kompleksiteten i finansuddannelsen.

Begrundelsen for afkortningen angives at være, at målgruppen for eux-forløbene er uddannelsesstærke og motiverede elever. Vores elever er allerede uddannelsesstærke og motiverede. Det skal de nødvendigvis være for at kunne følge uddannelsen. Vi forventer også, at vores elever efter endt finansuddannelse udnytter deres potentiale og læser videre.

FA noterer sig, at der i eux-forløbet lægges op til højere niveauer i flere fag end i dag. Dette er meget positivt. Men FA noterer sig også, at en udprøvning

DATO
DOK. NR.:
FAID-6-23497
SAG. NR.:
FAID-6-20643
Suzanne E.
Hirsch-Fabircius

i eux-forløbet "i det omfang det er fagligt muligt, kan tilrettelægges sammen med erhvervsuddannelsernes afsluttende prøve". At lægge en større skriftlig opgave og et eksamensprojekt samtidig med at eleven går til fagprøve i en uddannelsen er ikke hensigtsmæssigt. Det er hver for sig store prøver, hvor man kan frygte, at eleven ikke får mulighed for at vise hvad de reelt kan, hvilket kan skade dem fremadrettet.

FA noterer sig nedgangen i antallet af fællesindgange. Forventeligt bliver det merkantile område samlet i en indgang. Der er mange ligheder på området – men der er også meget store forskelle i uddannelserne. FA udtrykker bekymring for, at den samlæsning, der lægges op til i lovforslaget, vil give basis for at eleverne vil blive generalister – ikke specialister.

Der lægges op til undervisningsperioder på et halvt år ad gangen. Det finder FA yderst uhensigtsmæssigt. Hensigten er jf. lovforslaget at "styrke ungemiljøer og faglige fællesskaber". For finanssektoren vil det have næsten den modsatte effekt. Vores elever vil ikke, qua den udbredte samlæsning der lægges op til, komme til at indgå i et fagligt fællesskab. De vil blive skilt fra de øvrige finanselever, hvor den model vi har i dag netop gør, at vores elever er på skole samtidig, for at opnå et fagligt fællesskab. Ydermere vil de lange fraværsperioder fra virksomheden have to dårlige effekter – de kan få vanskeligt ved at etablere en stærk kollegial kontakt i virksomheden, såvel som de ikke får fordel af den model, som vi har fundet giver mest effektiv læring, et kort skoleophold for at opnå de teoretiske færdigheder og så hjem i virksomheden og afprøve det i praksis, støttet af kollegaer og mentorer.

Slutteligt vil FA bemærke, at vi ikke finder det hensigtsmæssigt, hvis der åbnes for, at skoler der ikke er godkendt til hovedforløbet, pr. automatik vil være godkendt til begge eller dele af begge grundforløb. Finanssektoren har få skoler godkendt til hovedforløbet, hvorimod det øvrige merkantile område er godkendt på mange skoler. Da der jf. det skitserede i lovforslaget skal ligge fag-faglige fag i grundforløbene, ser vi med bekymring på skolernes mulighed for at undervise i de pågældende fag.

Med venlig hilsen

Súzanne E. Hirsch-Fabricius
Uddannelsespolitisk konsulent
suh@fanet.dk

Undervisningsministeriet
EFU2
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K

se-nr.: 43 09 15 14
postgiro: 613 0623
tlf.: 33 76 86 20
fax: 33 76 86 24
mail: tat@tat.dk
www.tat.dk

13.3./1314

Eud-reform – j.nr. 012-85S.391

3.4.2014/hjm

Høringssvar over lovforslag til ændring af lov om erhvervsuddannelser, lov om vejledning om uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse m.v., og andre love (Bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser)

Foreningen af tekniske og administrative tjenestemænd (TAT) skal hermed afgive høringssvar vedr. ovennævnte lovforslag.

TAT finder det positivt, at det fremlagte lovforslag samlet set fremstår som et strukturelt og indholdsmæssigt løft af erhvervsuddannelserne.

TAT havde gerne set, at man havde bibeholdt den struktur i grundforløbet som fremgår af det første forslag til ændringer i erhvervsuddannelserne fra oktober 2013. En grundforløbsmodel på 30 + 10 uger havde været en model, som TAT finder, i højere grad ville have understøttet det samlede formål med et kvalitativt og indholdsmæssigt løft af erhvervsuddannelserne og stærkere appel til de unge end den 20 + 20 model, som fremgår af det fremlagte lovforslag.

TAT finder det positivt, at erhvervsuddannelserne gennem de fremlagte lovforslag igen kan blive en mere attraktiv vej for flere unge, herunder også unge som ellers ville have valgt en gymnasial uddannelse.

Muligheden for at kombinere erhvervsuddannelsen af erhvervsrelevante kompetencer gennem en erhvervsuddannelse samtidig med, at flere erhvervsuddannelser udbydes med euv, finder TAT, er et godt tilbud til unge, som gerne vil erhverve sig praktiske og erhvervsrelevante kompetencer samtidig med, at de kvalificerer sig til videregående uddannelser.

Det nye voksenspor euv vil være et godt og attraktivt tilbud til målgruppen fra 25 år og opefter, som ikke erhvervede sig en ung-

domsuddannelse umiddelbart efter endt grundskole, men som i stedet for kom ud på arbejdsmarkedet i ufaglært beskæftigelse. Det er derfor godt for samfundet og ikke mindst for den enkelte, at der åbner sig en mulighed for at få en kompetencegivende uddannelse og dermed få et bedre og mere sikkert fodfæste på arbejdsmarkedet.

Det er vigtigt, at der i implementeringsfasen af denne reform sikres et solidt og fremtidssikret økonomisk fundament under de mange nye og perspektivrige forslag i reformen. Det vil være katastrofalt og lige frem ødelæggende for erhvervsuddannelsernes fremtidige renommé og attraktivitet, hvis det viser sig, at de mange fine og gode intentioner bremses af økonomiske hensyn.

Det vil endvidere være ødelæggende for erhvervsskolerne, hvis der ikke denne gang er fuld opbakning til, at erhvervsuddannelserne styrkes i det samlede ungdomsuddannelsesbillede.

TAT er afslutningsvis af den opfattelse, at det danske samfund fortsat skal være et produktions- og videnssamfund, hvor de historisk stærke synergier mellem produktionsvirksomheder og videnstunge virksomheder fortsat udbygges og udvikles.

Med venlig hilsen

Lars Bonde Eriksen
formand

Undervisningsministeriet
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K.

4. april 2014

Høringssvar vedr. forslag til ændring af lov om erhvervsuddannelser, lov om vejledning om uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse m.v., og andre love (Bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser).

Høringssvaret er modtaget af LigeVærd den 19. marts 2014.

LigeVærd er et udviklingsnetværk og talerør for borgere med særlige behov. LigeVærd arbejder for at opnå, at samfundet bliver mere inkluderende, og at borgere med særlige behov ligestilles på områderne uddannelse, arbejdsmarked, fritid og bolig.

Generelle kommentarer

LigeVærd tager forslag til ændring af lov om erhvervsuddannelse, lov om vejledning om uddannelse og erhverv, samt pligt til uddannelse, beskæftigelse m.v. til efterretning og anerkender, at der er behov for en styrkelse af erhvervsuddannelserne og støtter målsætningen om, at opnå en enklere struktur og mere overskuelighed i erhvervsuddannelserne med fokus på et attraktivt uddannelsesmiljø.

LigeVærd er dog bekymret over, at der med den nye reform opsættes stramme boglige adgangskrav, der udelukker unge, der er motiverede for at starte på en ungdomsuddannelse, og unge, som har andre kompetencer og færdigheder, der vil kunne bringe dem succesfuldt igennem en erhvervsuddannelse. I lyset af den kommende inklusionsproces på folkeskoleområdet, ser vi disse bestræbelser modarbejdet i erhvervsskolereformen, der med sine boglige adgangskrav udelukker en stor del unge med uddannelsesengagement fra at tage en erhvervsuddannelse.

LigeVærd ønsker først og fremmest at fremhæve erfaringerne med praktisk erhvervsuddannelse, hvor det er dokumenteret, at unge, der ikke umiddelbart synes parate til at kunne gennemføre en erhvervsuddannelse ved særlige indsatser alligevel kan gennemføre en erhvervsuddannelse.

LigeVærd foreslår derfor, at det i erhvervsskoleloven tydeliggøres, at faglige uddannelser kan afsluttes på flere niveauer. For flere ungegrupper med personlige, sociale og faglige udfordringer vil kortere, afgrænsede uddannelsesniveauer være motiverende og realistiske at gennemføre, f.eks. assistentniveau, jf. erfaringer fra landbrug, anlægsgartneri og køkkenområdet.

LigeVærd ser med forventning frem til, at Ungdommens Uddannelsesvejledning og grundskolens ledere skal samarbejde om en målrettet vejlednings- og skoleindsats i forhold til elever, der er i risiko for ikke at blive eller konkret ikke er vurderede uddannelsesparate i den fremrykkede uddannelsesparathedsvurdering i 8. klasse, for at understøtte, at eleven kan blive

LigeVærd:
Vejlbjergvej 8 A
8240 Risskov
Tlf. 86 20 85 70
www.ligevaerd.dk
ligevaerd@ligevaerd.dk

I.L. - Landsforeningen LigeVærd
UFL - Unge for LigeVærd
FUS - Foreningen af Uddannelsessteder

DHI - Netværket Den Helhedsorienterede Indsats
BUS - Bo- og Udviklingsfonden for borgere med særlige behov
SI. - Skolesammenlutningen LigeVærd

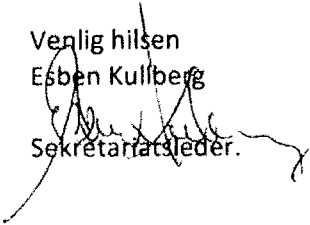
uddannelsesparat ved afslutningen af 9. klasse. Tilsvarende gælder for indsatsen i 10. klasse for elever, der ikke er uddannelsesparate efter 9. klasse.

Lige Værd ser frem til, at der udformes konkrete retningslinjer for UU-vejledningens og skolernes indsats og forventer, at indsatsen tilpasses forskellige målgruppers særlige behov, således at den også kommer til at omfatte unge med særlige behov. Målet må være, at unge med særlige læringsforudsætninger også kan opnå uddannelsesparathed på alternative måder, og dermed direkte adgang til de almindelige ungdomsuddannelser, eller alternativt opnå adgang til de ungdomsuddannelser, der er målrettede unge med særlige behov, uden afhængighed af andre kommunale beslutningsprocedurer.

Lige Værd ser desuden frem til at erhvervsskolelærernes pædagogiske diplomuddannelse indbefatter kompetencer i forhold til undervisning af unge med udfordrede læsefærdigheder/unge med dysleksi, unge med særlige koncentrations- og kontaktproblematikker og unge med andre læringsstile end de hidtil mest anvendte på erhvervsskoler.

Desuden vil udvidede lærerkompetencer i forhold til større fokus på styrkelse af praksisrelateret undervisning på grundforløb og øget samarbejde med praktikvirksomheder om tilrettelæggelse og gennemførelse af undervisningen og praktikuddannelsens indhold komme særlige ungegrupper til gavn.

På vegne af
Foreningsfællesskabet Lige Værd

Venlig hilsen
Esben Kullberg

Sekretaratsleder.

Ændring af lov om EUD, lov om vejledning om uddannelse og erhverv etc.

Høringssvar fra Frie Skolers Lærerforening (FSL)

Frie Skolers Lærerforening takker for muligheden for at afgive høringssvar til de fremsendte lovforslag. FSL er optaget af den del af reformen, som vedrører overgangen fra grundskole til ungdomsuddannelse og specifikt i forhold til denne lovændring den fokuserede vejledningsindsats.

Fokusering af vejledningsindsatsen

Frie Skolers Lærerforening (FSL) mener, at den fremrykkede indsats i form af uddannelsesparathedsvurdering i 8.klasse er en god idé. Det er efter vores opfattelse ønskeligt, at der over en længere periode foregår en målrettet indsats med henblik på at sætte eleverne i stand til at gennemføre en ungdomsuddannelse. FSL finder det derimod meget beklageligt, at der ikke gives individuel vejledning til unge, som ikke er afklarede i deres uddannelsesvalg. I denne sammenhæng skal også ses den voldsomme besparelse på 144 mio. kr. fra 2014 til 2019 på vejledning og prioriteret videreførelse af Ungdomspakke II, som relaterer sig til UU's vejledningsindsats over for den store gruppe af unge, som ikke har særlige behov. Lovforslaget er tvetydigt, idet den individuelle vejledning er for de elever, som ikke vurderes uddannelsesparate, hvilket bygger på såkaldte objektive kriterier, men samtidig nævnes det også, at det kan dreje sig om unge, der har vanskeligt ved at vælge uddannelse eller erhverv. Men med "fokusering" som overskrift og proceduren omkring vejledningsindsatsen som ramme vil ca. 80% af de unge ikke umiddelbart modtage individuel vejledning, mens erfaring og undersøgelser viser, at en stor del af denne gruppe ikke er parate til at vælge uddannelse, selv om de formelt set vurderes uddannelsesparate.

"Der vil blive fastsat regler om, at den individuelle vejledning fortsat skal gives til de elever, der har eller vil få vanskeligheder ved at vælge, påbegynde eller gennemføre en ungdomsuddannelse eller vælge et erhverv. Men som noget nyt vil det blive fastsat, at denne gruppe primært omfatter de elever, der vurderes ikke-uddannelsesparate i 8. klasse. Endvidere forudsættes indsatsen for

denne gruppe justeret, således at gruppevejledning anvendes i større grad end den individuelle vejledning." s.55

Det virker, som om der sker en opgaveændring i vejledningsindsatsen over for de unge, som ikke har "særlige behov", fra vejlederne på UU til lærerne, som skal forestå undervisningen i "uddannelse og job". Det må her præciseres, at disse lærere ikke i modsætning til vejlederne på UU har en vejledningsfaglig baggrund. Ydermere opfatter FSL det som en forringelse af indsatsen, da der er tale om undervisning i et fagområde og den gruppevise "vejledning" netop ikke kommer tæt nok på den enkelte elev til, at denne bliver hjulpet i at træffe uddannelsesvalget.

FSL står naturligvis til rådighed for yderligere debat/spørgsmål i forbindelse med vores svar.

Med Venlig Hilsen

Monica Lendal Jørgensen

Næstformand, FSL

Høring: Ændring af lov om EUD, lov om vejledning om uddannelse og erhverv etc

Lovforslaget rummer flere positive elementer. En enklere og mere overskuelig struktur, et attraktivt ungdomsuddannelsesmiljø og en erhvervsuddannelse for voksne. Men mere undervisningstid på de tekniske uddannelser finansieret af lærernes forberedelsestid, mindre undervisningstid på de merkantile EUD-uddannelser og kortere grundforløb for de unge, der starter på EUD efter mere end et års pause er problematisk. Besparelserne på vejledningsområdet er yderst problematisk.

FTF har modtaget "Ændring af lov om EUD, lov om vejledning om uddannelse og erhverv etc." i høring og har følgende bemærkninger:

Enklere og mere overskuelig stuktur, EUX, er særlig model for det merkantile område etc.

FTF støtter forslaget om en ændret grundforløbsstruktur gældende for det tekniske område. Længere, bredere og mere fleksible grundforløb er en god løsning, som giver eleverne berøring med flere fag og forbedrer det sociale miljø på skolen. Det er også positivt, at de almene fag opprioriteres.

På det merkantile område giver strukturen dog problemer. Her beskæres grundforløbet voldsomt. Det er yderst tvivlsomt om eleverne kan opnå det samme faglige niveau med den store nedskæring af undervisningstimerne.

Forslaget til en ændring af studenteradgangsvejen – med nedskæring i hovedforløbet - opfattes som værende så kort, at det er tvivlsomt om virksomhederne fremover vil ansætte eleverne.

På det finansielle område er det opfattelsen, at hvis elever med studenterbaggrund får en forkortet finansuddannelse efter 2020 (overgangsordningens afslutning) så vil den finansielle sektor tage finansøkonomer i stedet for. Dette vil ikke gavne intensionerne i EUD-reformen om større optag.

Forslaget sætter EUX forløb f.eks. rettet mod finansområdet i centrum som en slags erstatning for studenteradgangsvejen. FTF er usikker på om dette er en god løsning.

FTF finder det positivt, at der indføres EUX på alle relevante områder. EUX kan løse problemet for de unge, der både ønsker en faglig uddannelse og en gymnasial uddannelse.

Endelig finder FTF det problematisk, at unge, der starter på EUD efter blot lidt over et års pause får halveret grundforløbet. FTF finder en grænse på f.eks. 18 år eller 20 år mere hensigtsmæssig.

Erhvervsuddannelse for voksne

FTF er positiv overfor etableringen af en erhvervsuddannelse for voksne. FTF finder det endvidere positivt, at forslaget indeholder en systematisk og lødig brug af realkompetencevurdering for at placere voksne på EUD.

I relation til at både skoleuddannelsen og praktikforløbet over det hele foreslås forkortet med 10 % vil forslaget f.eks. på det finansielle område skabe uhensigtsmæssigheder, da voksne yderst sjældent har erhvervs erfaring/merit med fra det finansielle område, som kan bruges ind i uddannelsen.

Klare adgangskrav

FTF tillægger ikke karaktererne fra folkeskolens afgangsprøve stor vægt, som adgangskrav til EUD. FTF ser hellere, at vægten lægges på indførelse af motiverende samtaler på erhvervsskolerne, brug af betinget optag samt en tidligere, mere intensiv, tydelig og præcis vejledning og uddannelsesparathedsvurdering. Disse elementer indgår efter FTF's opfattelse delvist i lovforslaget.

Ny erhvervsrettet 10. klasse.

FTF er positiv overfor forslaget om EUD10, og at 10. klasse fortsat er et almindeligt grundskoletilbud, som også retter sig mod unge, der har brug for et ekstra år til at blive modne og afklarede om hvilken ungdomsuddannelse, de skal vælge.

Mere og bedre undervisning

Det foreslås, at alle elever skal sikres et vist minimum af lærerstyret undervisning. Der foreslås indført et minimumstimetal for lærerstyret undervisning på grundforløbet på 25 klokke timer om ugen fra august 2015 stigende til 26 timer fra august 2016 og fremefter.

Flere undervisningstimer og dygtigere lærere er et helt nødvendigt fundament for at styrke EUD. Men for at reformen kan blive en succes, er det afgørende, at der ansættes flere lærere, til at varetage flere undervisningstimer. Flere timer må betyde flere undervisere fra 2016. Det vil svække kvaliteten af undervisningen, hvis man i stedet blot skærer i lærernes forberedelsestid, og derefter lader de samme antal lærere undervise i flere timer.

Det bliver foreslået, at alle lærere inden 2020 skal have erhvervspædagogiske kompetencer, der i omfang svarer til 10- ECTS-point. FTF foreslår, at de 10 ECTS-point, som lærerne skal erhverve sig inden 2020 skal være et af de to obligatoriske moduler på diplomuddannelsen i erhvervspædagogik. Derved sikres det, at lærerne på EUD får et fælles didaktisk og pædagogisk grundlag at reflektere ud fra.

FTF foreslår endvidere, at tidspunktet for hvornår lærerne på EUD skal erhverve sig erhvervspædagogiske kompetencer svarende til 10 ECTS-point fremrykkes. Reformen træder i kraft i august 2015, og det vil være uhensigtsmæssigt, hvis lærerne skal vente i op til 5 år på at blive kompetenceudviklet.

Fokusering af vejledningsindsatsen

FTF finder det beklageligt, at det fremgår af forslaget, at der ikke fremover skal gives individuel vejledning til f.eks. unge, som ikke er afklarede i deres uddannelsesvalg, men som ikke er omfattet af "risikogruppen" på de 20 %. I denne sammenhæng skal ses den voldsomme besparelse på 160 mio. kr. på vejledningsområdet fra 2013 til 2017 ff., som relaterer sig til UU's vejledningsindsats overfor den store gruppe af unge, som ikke har særlige behov.

På den ene side fremgår det af forslaget, at flere unge skal udfordres på deres uddannelsesvalg, og at den kollektive vejledning skal opprioriteres – på den anden side lægges der op til en voldsom reduktion af ressourcerne til vejledning ved indsnævring af kernemålgruppen til 20 %. FTF finder ikke, at der er sammenhæng mellem ambitioner, opgaver og de økonomiske ressourcer.

Det er FTF's opfattelse, at der foreslås en opgaveændring af vejledningsindsatsen over for de unge, som ikke har særlige behov, fra vejlederne på UU til lærerne på grundskolen, som skal forestå undervisningen i det nye fag "uddannelse og job". FTF beklager denne "opgaveglidning".

Da lærerne i modsætning til vejlederne på UU ikke har en vejledningsfaglig baggrund, må der derfor ske en styrkelse af vejledningskompetencerne blandt de lærere, som varetager undervisningen i "uddannelse og job".

Kollektiv vejledning spiller en stor rolle i lovforslaget i relation til afklaringsprocessen hos den store gruppe af unge. FTF vil her pege på – set i relation til besparelserne på vejledningsområdet – at kollektiv vejledning ikke alene bør bestå af informationsmøder og lignende – men at denne vejledningsform kræver en vejledningsindsats, som kan være økonomisk ressourcetung.

Med venlig hilsen

Bente Sorgenfrey, formand

Undervisningsministeriet
Afdeling for Ungdoms- og Voksenuddannelser
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K
Sendt som e-mail:
uvaefu2@uvm.dk
Emnefelt: Eud-reform - j.nr. 012.85S.391
2. april 2014
6000-2/156136/LP

GL's svar til forslag til lov om ændring af lov om erhvervsuddannelser, lov om vejledning om uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse m.v., og andre love (Bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser)

Undervisningsministeriet har bedt om GL's bemærkninger til ovenstående lovforslag med svarfrist senest 4. april 2014.

GL støtter den politiske ambition om at skabe bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser. Heri ligger, at uddannelser og øvrige tiltag, der skal fremme ambitionen, bygger på kvalitet. Det er ledemotivet for de bemærkninger, GL fremfører nedenfor.

Eux

Som led i det samlede lovkompleks indgår bestræbelsen på at styrke udbuddet af eux. Konkret ved at etablere en særlig merkantil eux. GL støtter et styrket udbud af eux, men forudsætter, at det hviler på kvalitet og på en tydelig profiladskillelse i forhold til det merkantile gymnasiale udbud i hhx. Desværre er begge dele ikke opfyldt i lovforslaget:

Lærerkvalifikationer

Undervisningens kvalitet på gymnasialt niveau er bl.a. sikret ved de lovgivningsmæssige rammer, der konstituerer uddannelserne. Et væsentligt element i kvalitetssikringen er kravet til de faglige og pædagogiske kompetencer, lærerne skal besidde for at opnå adgang til at undervise i fag på gymnasialt niveau.

Med lovforslaget lægges der op til at bryde disse kompetencekrav. Det sker eksplicit i § 5, 9, 7 stk. 2, hvor det fremgår, at lærere med HD 2. del med nærmere fastlagt fagdidaktisk supplerings kan opnå undervisningskompetence i eux-forløb i relevante gymnasiale merkantile fag.

GL undrer sig over forslaget. Det bryder fundamentalt med den kvalitetssikring, der er kendetegnet for de krav til lærerkompetencer, der gælder for alle gymnasieuddannelser og undervisning på gymnasialt niveau.

Udgangspunktet er her, at man som lærer skal have erhvervet sig en kandidatgrad i den gymnasiale fagrække. For de erhvervsgymnasiale uddannelser gælder særlige krav på udvalgte erhvervsrettede fag. Her er hovedkravet relevant uddannelse af mindst 3 1/2 års varighed på universitet, handelshøjskole eller ingeniørhøjskole i kombination med 2 års relevant erhvervserfaring.

Forudsætningen, om gymnasielæreres faglige baggrund i lange videregående uddannelser, bygger på, at lærerne på et forskningsbaseret grundlag besidder faglig viden i dybde og bredde, således at lærerne honorerer de bekendtgørelsesfastlagte faglige mindstekrav i de enkelte fag i den gymnasiale fagrække. Disse faglige mindstekrav garanterer på nationalt plan, at den enkelte lærer har erhvervet sig et fagligt niveau, der gør, at vedkommende kan løfte undervisningen i overensstemmelse med læreplanen for det enkelte fag på gymnasialt niveau. Dertil kommer i øvrigt, at langt hovedparten af gymnasielærere har praktiske erhvervserfaringer fra tidligere ansættelser, før de påtager sig jobbet som gymnasielærere.

En HD er en toårig diplomuddannelse (120 ECTS), som niveaumæssigt ligger langt under de kompetencekrav, der er gældende for at kunne undervise i gymnasiale fag. Desuden fremgår det af lovbemærkningerne, at de fag, der principielt vil komme på tale for HD'ere at undervise i, vil blive præciseret i en senere ændring af pædagogikumbekendtgørelsen. Det er ikke alene uklart, men bidrager yderligere til undren.

Netop bestemmelserne om lærerkvalifikationer i udvalgte erhvervsrettede fag i de erhvervsgymnasiale uddannelser blev indført for at fastholde kvalitet og praksisnær erfaring i den erhvervsrettede, gymnasiale undervisning. Der er således ikke belæg for lovbemærkningernes påstand om, at man sikrer praksisnærhed i eux merkantil ved at udhule eksisterende kompetencekrav for gymnasielærere. Praksisnærheden eksisterer allerede for disse gymnasielærere, der både har en relevant teoretisk uddannelsesbaggrund og altså en praktisk relevant erhvervserfaring af mindst to års varighed.

GL skal derfor opfordre politikerne til at sikre, at krav til lærerkvalifikationer i de gymnasiale uddannelser fastholdes. Kvalitativt skal elever i eux merkantile forløb ikke stilles ringere i den merkantile gymnasiale undervisning end andre elever på tilsvarende niveau i de gymnasiale uddannelser.

Et kvalitativt godt eux-forløb opnås ved, at lærerne på det gymnasiale niveau toner deres undervisning i samspil med eud-lærerne, så eux-uddannelsens gymnasiale niveau flugter med det, der foregår i fagene på eud-delen. Kvalitet opnås således ved styrket samspil mellem eud-lærere og gymnasielærere; ikke ved at slække på kompetencekrav for gymnasielærere i eux merkantil.

GL noteter sig i lovbemærkningerne, at åbningen for HD 2. del ikke vil give generel undervisningskompetence i de gymnasiale uddannelser.

Eux's profil

For GL er det vigtigt, at en merkantil eux i profil adskiller sig fra hhx. Ellers vil eleverne ikke kunne overskue forskellene i de to udbud, og vi risikerer et unødvendigt uddannelsespolitisk overlap.

GL bemærker, at hovedprincippet i merkantil eux er, at de faglige udvalg får mulighed for at udforme de enkelte uddannelser indenfor den ramme, der generelt er skitseret i lovforslaget. Udgangspunktet er 1 års grundforløb, 1 års studiekompetencegivende undervisning og to år i hovedforløb. I omfang vil eux merkantil være sammenlignelig med antal fag og niveauer på hf. De nærmere og mere detaljerede bestemmelser vil fremgå senere i bekendtgørelsen. For GL er det afgørende, at der reelt bliver tale om sammenlignelighed i fag og niveauer på den studieforberegende del af eux merkantil.

GL er dog betænkelig ved den nyskabelse i eux, der vil gælde på den merkantile del. Det fremgår, at modellen giver eleverne mulighed for at stoppe efter den studiekompetencegivende del (2.år) med udstedelsen af et eux-bevis, som giver adgang til videregående uddannelse. Det fremgår ikke i lovbemærkningerne, hvilke uddannelser beviset giver adgang til, eller hvordan eux merkantil på to år - med et års studiekompetencegivende undervisning - adskiller sig fra den treårige hhx. Er der fx med eux merkantil tale om en hhx light?

GL mener, det er meget afgørende, at disse uklare punkter tydeliggøres yderligere i det lovforberedende arbejde.

Vejledning

GL slutter op bag de politiske målsætninger om at udfordre alle unge i deres uddannelsesvalg. Vi ser det som et positivt tiltag, at vurderingen af den unges uddannelsesparathed fremrykkes til 8. klasse. Men det er betænkeligt, at lovforslaget lægger op til, at hvis eleven har 4 eller derover i karaktergennemsnit i 8. klasse, er vedkommende fagligt erklæret uddannelsesparat og skal således ikke længere mødes af individuel vejledning og individuelt udfordres på sit uddannelsesvalg. Reelt betyder det, at UU'ernes vejledningsressourcer fremover skal koncentreres om de 20 procent i folkeskolen, som skønnes ikke uddannelsesparate efter 8.klasse.

Det er en prioritering, der ikke hænger sammen med politiske ambitioner om at styrke vejledningsindsatsen og generelt at udfordre også de såkaldt stærke unge i deres valg af ungdomsuddannelse.

Endelig hæfter GL sig ved, at der indføres obligatoriske introduktionskurser i 8. klasse i form af vejlednings- og undervisningsforløb. Kurserne skal obligatorisk omfatte introduktion til en erhvervsuddannelse eller en erhvervsgymnasial uddannelse, men altså ikke en almen gymnasial uddannelse. Det undrer

GL, at der uddannelsespolitisk foretages denne forskelsbehandling i de obligatoriske introduktionskurser

Økonomi

GL konstaterer, at reformen samlet koster 3,6 mia. kr. i perioden 2014-2020. En stor del af disse omkostninger er ufinansierede. Det drejer sig om 1,6 mia. kr. i samme periode. Ressourcer, som - aftalepartierne på forhånd mener - kan findes ved at frigøre et økonomisk potentiale gennem en analyse af den samlede institutionsøkonomi og uddannelsesadfærd på ungdomsuddannelsesområdet m.v.

De økonomiske konsekvenser for Ungdommens Uddannelsesvejledning er vanskelige at vurdere, da lovforslaget lægger op til at fjerne en række opgaver for UU'erne. Men om reduktionen i mængden af opgaver står mål med økonomien, er uklart. Hvis dette ikke er tilfældet, er der betydelig risiko for, at det yderligere vil svække omfanget og kvaliteten af den vejledning, der skal bidrage til at hjælpe de unge med at træffe uddannelsesvalg på oplyst grundlag ud fra et samlet overblik over mulighederne i uddannelsessystemet.

Med venlig hilsen
Annette Nordstrøm Hansen
Formand for GL

Vesterbrogade 16
1620 København V
Tlf. +45 33 29 09 00
Fax +45 33 29 09 01
E-mail gl@gl.org
www.GL.org
Danske Bank:
4180-3119409209